PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XXII. Št. 164 (6451)

TRST, torek, 19. julija 1966

VČERAJ SEDEM UR RAZGOVOROV MED KOSIGINOM IN WILSONOM

Ni upanja za rešitev vietnamske krize ker Wilson še vedno podpira tezo ZDA

Govorili so tudi o evropski varnosti - Obe strani sta v glavnem ponovili vsaka svoje stališče - Množično zborovanje v Kremlju iz solidarnosti z Vietnamom

MOSKVA, 18. — Davi so se začeli v Kremlju angleško-sovjetski razgovori med Wilsonom in Kosiginom. Jutranji pogovor je trajal približno tri ure. Navzoči so bili tudi britanski poslanik v Moskvi Harrison, prvi tajnik trgovske sekcije britanskega poslaništva, sovjetski zunanji minister Gromiko, prvi podpredsednik vlade Kuznjecov in minister za trgovino Patoličev.

Pogovor se je nadaljeval na kosilu v britanskem poslaništvu. Popoldne pa je bil nov dveurni uraden pogovor. Nato so se razgovori nadaljevali na večerji v Kremlju. Zatrjuje se, da je do sedaj edini znan izid razgovorov sporazum, da bo Kosigin jeseni uradno obiskal London. Do sedaj sta se Wilson in Kosigin sama pogovarjala sedem ur. Devetdeset odstotkov pogovorov je bilo posvečenih Vietnamu. V britanskih krogih trdijo, da doslej niso nikoli tako podrobno obravnavali tega vprašanja med državniki vzhoda in zahoda. V britanskih diplomatskih krogih pravijo, da je Wilson zadovoljen, ker sedaj v vseh podrobnostih pozna sovjetsko stališče s tem v zvezi. Zatrjuje se, da je Kosigin ponovil Wilsonu, kar je bil že izjavil predsednici indijske vlade Indiri Gandi, to je da ni pooblaščen pogajati se v imenu Hanoja.

V britanskih krogih so sporočili, da je Wilson sprožil tudi vprašanje ameriških ujetnikov v Severnem Vietnamu ter vprašanje okrepitve mednarodne nadzorstvene komisije.

Wilson je načel tudi druga vprašanja, in sicer odnose med vzhodom in zahodom na splošno, vprašanje Nemčije in evropske varnosti.

Kakor poročajo agencije, ne bodo verjetno objavili zaključnega poročila o Wilsonovem obisku v Moskvi. Kvečjemu bodo objavili ločeni izjavi ali skupno izjavo, v kateri bosta obe strani obrazložili svoje stališče.

Wilson je že pred odhodom v Moskvo sporočil v spodnji zbornici, da se bo v Moskvi pogovarjal o Vietnamu tudi o predlogu Indire Gandi za ponovno sklicanje ženevske konference. Kosigin pa je v soboto na tiskovni konferenci poudaril, da je edina mogoča rešitev za Vietnam konec ameriškega napada in umik vseh tujih čet. Indira Gandi pa je izjavila, da je najboljši način za rešitev spora izvajanje določb ženevske konference. Dodala pa je: «Menimo pa, da je konec bombardiranja Severnega Vietnama prvi pogoj za vsak razgovor.» Tudi uradno sporočilo o razgovorih pravi, da je rešitev vietnamskega vprašanja mogoča samo v okviru ženevskih sporazumov iz leta 1954. Obe strani poudarjata nujnost takojšnjega prenehanja bombardiranja Severnega Vietnama ter izražata zaskrbljenost zaradi poslabšanja mednarodnega položaja, kar je posledica zaostrovanja vojne v Vietnamu.

Načelnik tiskovnega urada sovjetskega zunanjega ministrstva Leonid Zamjatin je prebral nocoj izjavo, ki pravi med drugim: «Znano vam je, da so bili danes razgovori med predsednikom Kosiginom in ministrskim predsednikom Wilsonom. Državnika sta govorila predvsem o Vietnamu. Iz razgovorov izhaja, da imata dve vladi o tej zadevi povsem nasprotno stališče. Tudi če se je hotel Wilson ločiti od nedavnega ameriškega bombardiranja predmestij Hanoja in Hajfonga, je v bistvu vedno podpiral in še vedno podpira ameriški napad v Vietnamu. Sovjetska vlada pa podpira pravično borbo vietnamskega ljudstva, obsoja zločine ZDA v Vietnamu, poudarja, da je rešitev krize mogoča samo na podlagi dobro znanih štirih točk iz Hanoja in petih točk južnovietnamske osvobodilne fronte.

Wilson je govoril tudi o vprašanju ameriških letalcev, ki so jih sestrelili nad Vietnamom in jih ujeli. Izrekel je mnenje, da bi morebitni proces proti tem pilotom mogel dati pretvezo Washingtonu, da napravi nov korak v stopnjevanju vojne. Predsednik Kosigin je odgovoril, da spada vprašanje ujetih pilotov v popolno pristojnost hanojske vlade, ki bo o tem odločala po svoji uvidevnosti.

Če bi Velika Britanija res hotela pravično rešitev vietnamskega vprašanja, bi se zavzemala za spoštovanje ženevskih sporazumov iz leta 1954. Z drugimi besedami, bi zahtevala od Washingtona konec bombardiranja, umik ameriških in satelitskih čet, opustitev politike vmešavanja v notranje zadeve Vietnama, odpravo vojaških oporišč. Samo na teh načelih se lahko reši vietnamska kriza.»

Zatem je Zamjatin odgovarjal na vprašanja časnikarjev. Izjavil je, da so danes govorili tudi o sovjetsko-britanskih odnosih in o evropski varnosti. Ni pa hotel povedati, ali je Wilson sporočil kak konkreten predlog glede evropske varnosti. Kosigin pa je obrazložil Wilsonu izjavo o Evropi, ki so jo nedavno odobrile v Bukarešti države članice varšavskega pakta.

Zamjatin ni hotel reči, ali «so bili razgovori koristni». Izjavil je, da niso govorili o okrepitvi mednarodne nadzorstvene komisije za premirje v Indokini. Zanikal je, da sta Wilson in Kosigin obravnavala danes vietnamsko vprašanje tako temeljito, kakor zatrjujejo v britanskih krogih. Pripomnil je, da je pri današnjih razgovorih šlo mnogo bolj za ponovitev obojih stališč kakor pa za dvogovor.

Na vprašanje nekega ameriškega časnikarja ali ne bi morebiten proces proti ujetim pilotom v Hanoju pomenil kršitev ženevskih sporazumov o vojnih ujetnikih, je Zamjatin odgovoril z «ne». Na vprašanje, ali je upanje na rešitev vietnamske krize po današnjem razgovoru, Zamjatin odgovoril: «Ne, ker Wilson še vedno v celoti podpira ameriško tezo.»

Medtem ko sta Wilson in Kosigin nadaljevala popoldne razgovore o Vietnamu, je bilo v kongresni palači v Kremlju množično zborovanje, ki se ga je udeležilo šest tisoč oseb. Navzoči so bili tudi nekateri člani političnega urada CK KP. Glavni govorniki so bili severnovietnamski poslanik Ngujem Van Kinh ter predstavnik južnovietnamske narodnoosvobodilne fronte v Moskvi Dang Kuang Minh. Zborovanje je bilo v okviru «dneva solidarnosti z Vietnamom». Podobna zborovanja so bila tudi v drugih sovjetskih mestih.

Govornika sta govorila o ameriški barbarski vojni ter obtožila Veliko Britanijo, da podpira ameriški napad. Omenila sta «lažne besede Wilsona, ki ga je javno mnenje prisililo, da obsodi bombardiranje Hanoja in Hajfonga, toda dejansko podpira ZDA.»

Ob zaključku zborovanja so odobrili resolucijo, ki zahteva takojšnji konec ameriškega napada in poudarja, da je Sovjetska zveza pripravljena poslati prostovoljce v Vietnam, če bo hanojska vlada to zahtevala.

Številni sovjetski umetniki in kulturniki so objavili poziv kulturnikom in umetnikom v ZDA. «Kako more humanistični umetnik sprejeti barbarska dejanja ameriške vlade, ki tepta osnovne pravice vietnamskega ljudstva? Ni moč označevati se za umetnika in brezbrižno gledati bombardiranje, ki pobiva nedolžne otroke ter požiga vasi in mesta prezirajoč mednarodno pravo in najosnovnejše človečanske norme. Američani morajo zapustiti Vietnam. To je edini način, da se reši ugled ameriškega ljudstva in da se konča ta nečloveška vojna,» poudarja poziv.

ZADNJI TEDEN PRED POČITNICAMI PARLAMENTA

Senat razpravlja o financiranju šolstva zbornica pa o socialnih prispevkih

Poročilo FINSIDER o italijanski jeklarski industriji v preteklem letu
Prva nafta iz tunizijskih vrelcev ENI - Vladna kriza v San Marinu

RIM, 18. — Poslanska zbornica je danes popoldne ob 17. uri pričela delo, ki bo trajalo samo še ta teden, nakar bo zbornica pričela poletne počitnice, ki bodo trajale do prvih dni septembra. Poslanska zbornica je razpravljala o zakonskem predlogu, ki ga je že odobril senat in ki se nanaša na podaljšanje znižanja socialnih prispevkov v letošnjem letu. Zavarovalne ustanove prejmejo na osnovi tega zakona 330 milijard lir manj, kar je prevzela na svoje breme država. To znižanje je bilo utemeljeno s splošnim gospodarskim položajem v zvezi s poslabšanjem konjunkture; na tak način so tudi podprli napore za večjo konkurenčno sposobnost podjetij.

V senatu pa se je nadaljevala razprava o financiranju petletnega načrta za šolstvo, za kar predvideva zakonski predlog 1276 milijard lir. V razpravo je poseglo več poslancev. Predvsem poslanci opozicije so ugotovili, da se o tem zakonskem predlogu razpravlja še pred razpravo in odobritvijo zakona o petletnem gospodarskem načrtu, katerega sestavni del je tudi ta finančni zakon o šoli, ter da se na tak način ne razpravlja o bistvenih vprašanjih, istočasno pa se že nekako odloča o načelih šolskega sistema.

Pod predsedstvom prof. Manuelije je bila skupščina delničarjev FINSIDER, ki je odobrila poročilo in obračun o poslovni dobi, ki se je zaključila 30. aprila. Poročilo pravi, da je bila lani italijanska železarska industrija še vedno v težavah, zlasti zaradi krize gradbene industrije in splošne krize investicij. Zato je celotna italijanska potrošnja jekla dosegla 11,5 milijona ton in je bila torej enaka kot v letu 1964, ko je bila za dva milijona ton nižja kot leta 1963.

Proizvodnja pa se je znatno okrepila in je dosegla 12,7 milijona ton, medtem ko je dosegla 1964. leta 9,8 milijona ton. Predvsem se je občutno povečala proizvodnja podjetij FINSIDER, ki so proizvedla 5,2 milijona ton surovega železa (63 odst. več kot 1964. leta), 7,5 milijona ton jekla (48 odstotkov več) in 5,9 milijona ton valjanih izdelkov (49 odstotkov več).

Vsa podjetja so vnovčila 612,1 milijarde lir in 18,2 odstotka več kot leta 1964. Lani so skoro dokončali graditev predvidenih podjetij in predvsem novi jeklarski kompleks v Tarantu, ki je že v prvem letu obratovanja dosegel predvideno proizvodnjo. Pri proizvodnji in zlasti pri prodaji izdelkov je imel odločilno vlogo izvoz, saj so prodali v tujino jekla in izdelkov za 130,6 milijarde lir in 41,3 odstotka več kot leta 1964. Obračun izkazuje dohodek v višini 16 milijard lir, tako da bodo izplačali delnice v višini 8 odstotkov na vloženi kapital.

V Genovo je petrolejska ladja «Agip - Ancona» pripeljala prvih štirideset tisoč ton surovega mineralnega olja, ki so ga načrpali na naftnem polju v Tunisu. Gre za polje El Borma, ki ga je odkrila in ki ga izkorišča družba ENI. Ob tej priložnosti je bila na krovu petrolejske ladje svečanost, katere so se med drugimi udeležili tuniški minister za javna dela in promet Ahmed Nuredin, minister za državna podjetja Bo, minister za trgovinsko mornarico Natali, predsednik ENI Boldrini ter druge osebnosti.

V San Marinu je nastala vladna kriza, ker se je razbilo sodelovanje med demokristjani in socialdemokrati, ki je trajalo devet let, ko so skupno vladali v tej majhni republiki. Sodelovanje med KD in PSDIS (kot so kratice uradne lokalne socialdemokratske stranke) se je razbilo zaradi zahteve, naj se spremeni zakon o volitvah in naj preneha način glasovanja po pošti, ki je veljalo predvsem za državljane, ki prebivajo v ZDA, in pri čemer bi bili seveda oškodovani demokristjani. Iz izjav predstavnikov vseh strank pa izhaja, da je spor globlji in zato tudi ostrejši ter da ni možnosti, da bi ga «ugladili», istočasno pa ni drugačne možnosti večine, zaradi česar predvidevajo nove volitve.

Po sestanku na ministrstvu za delo glede spora o delovni pogodbi kovinarjev je ministrstvo izdalo uradno poročilo, v katerem pravi, da so sindikalne organizacije sprejele posredovanje ministrstva glede podjetij z državno udeležbo in da so zato glede teh podjetij privolile v prekinitev že napovedanih stavk. Glede pogajanj s Confindustrio pa so sindikalne organizacije prosile ministra, naj nadaljuje stike, da se ugotovi, če je mogoče pričeti pogajanja.

Izvršni odbor FIO-CGIL je v tej zvezi objavil daljše sporočilo, v katerem ugotavljajo, da med pogajanji niso ugotovili stvarnih osnov za pričetek pogajanj. Vendar pa so mnenja, da so nekatere možnosti zlasti v zvezi z izjavami predstavnikov državnih podjetij. V sedanjih pogojih pa ni enake možnosti tudi glede pogajanj s predstavniki zasebnih podjetij, zaradi česar so sindikalne organizacije sprejele tudi tako različno stališče in se bodo v zasebnih kovinarskih podjetjih stavke nadaljevale.

Mednarodno razsodišče o Jugozahodni Afriki

HAAG, 18. — Mednarodno razsodišče v Haagu je odbilo (z odločilnim glasom predsednika, Avstralca Spenderja) pritožbo Etiopije in Liberije proti Južni Afriki, ki sta jo obtožili, da si je protizakonito prilastila ozemlje Jugozahodne Afrike, ki je bila nemška kolonija in zatem pod mandatom Društva narodov.

Predsednik razsodišča je po prečitanju razsodbe izjavil, da Etiopija in Liberija nista mogla dokazati pravne utemeljenosti svoje pritožbe. Kakor rečeno, pa je bil prav predsednikov glas odločilen, ker je bilo mnenje članov razsodišča, ki šteje 14 članov, razdeljeno točno na polovico.

Etiopija in Liberija, ki sta tudi pripadali bivšemu Društvu narodov, sta obtožili Južno Afriko v imenu vseh afriških držav, da je kršila poverjenj ji mandat v zvezi s tem ozemljem, ker je uvedla na tem ozemlju «apartheid» in ne skrbi za koristi prebivalstva.

Jugozahodna Afrika meri 848.000 kvadratnih kilometrov in ima komaj 564.000 prebivalcev, od katerih je 73.000 belcev. Po prvi svetovni vojni je ozemlje upravljala Velika Britanija kot mandat Društva narodov, pozneje pa je upravo prevzela Južna Afrika. Leta 1949 je Južna Afrika uvedla zakon, s katerim je vnesla važne spremembe v statut tega ozemlja. Zaradi tega je julija 1950 mednarodno razsodišče v Haagu na zahtevo OZN razsodilo, da mora Južna Afrika upoštevati svoje obveznosti kot mandatarka, kljub temu, da je Društvo narodov prenehalo obstajati. Etiopija in Liberija sta obtožili Južno Afriko, da si je dejansko priključila to ozemlje ter da je na razne načine prekršila svoje obveznosti. Južna Afrika pa trdi, da so njene obveznosti prenehale s koncem Društva narodov.

Mednarodno razsodišče je sestavljeno iz štirinajstih sodnikov, ki jih skupno določita varnostni svet in glavna skupščina OZN.

Kosigin (levo) in Wilson

NOV AMERIŠKI POSKUS ZA ZDRUŽITEV V VESOLJU

Gemini 10 in Agena krožita okoli Zemlje Jutri vesoljski sprehod astronavta Collinsa

To pot se je zaščitni ovoj redno ločil od Agene in upajo, da bo združitev mogoča

CAPE KENNEDY, 18. — Danes ob 15.39 po krajevnem času (ob 22.39 po italijanskem času) so izstrelili raketo Agena, ki je začela redno krožiti okoli Zemlje. Njen tir je skoraj okrogel. Perigej znaša 294 km, apogej pa 305 km. Ageno so izstrelili z nosilno raketo Atlas.

Dvajset minut čez polnoči po italijanskem času pa so izstrelili kabino Gemini 10, v kateri sta kozmonavta Young in Collins. Devet minut pozneje je NASA javila, da je kabina Gemini 10 začela krožiti okoli Zemlje. Sporočili so tudi, da se je zaščitni ovoj ločil od rakete Agena, zaradi česar ne bo nobene ovire za združitev z Gemini 10. Ta bo še danes ponoči poizkusila prve manevre za približanje Ageni in za združitev z njo. Kakor je znano, ni bilo to mogoče pri prejšnjem poizkusu, ker se ni popolnoma ločil zaščitni ovoj od Agene.

Nasa je pozneje javila naslednje podatke o kabini Gemini 10: perigej 160 kilometrov, apogej 270 kilometrov. Načrt poleta določa, da se ob 4.38 po italijanskem času začne zasledovanje rakete Agena. Prvi sestanek v vesolju med Gemini in Ageno je predviden ob 5.08. Sledili bodo manevri za združitev. V sredo bo Collins napravil sprehod po vesolju, ki bo trajal 55 minut Povratek kabine Gemini 10 na Zemljo je predviden za četrtek ob 22.48 po italijanskem času na zahodnem Atlantskem oceanu.

Pozneje so javili, da je Gemini 10 oddaljena 1.367 kilometrov od Agene 10 in je 804 kilometre pred Ageno 8. Ta satelit leti v višini 395 kilometrov, Agena 10 v višini 296 kilometrov, Gemini 10 pa v višini od 160 do 269 kilometrov. Gemini 10 se bo skušala sestati tudi z Ageno 8, ki leti že nad štiri mesece v vesolju.

Zaključen obisk Fanfanija v Turčiji

ANKARA, 18. — Zunanji minister Fanfani je danes zaključil uraden del obiska Turčije in se bo jutri sestal še s člani italijanske skupnosti, ki prebivajo v Turčiji. Po razgovorih je bilo izdano uradno poročilo, ki govori predvsem o evropski varnosti, vsebuje pa tudi zanimiv odstavek, v katerem ugotavljajo, da se odnosi z vzhodnimi državami zadovoljivo razvijajo in da je treba nadaljevati po tej poti s ciljem, da se dejansko zagotovi trajni mir. Govorili so tudi o Cipru in o Grčiji, pri čemer pa je uradno poročilo zelo oprezno, kar je tudi razumljivo, saj ima Italija dobre odnose tudi z Grki.

Wilson pripravlja nove ukrepe za rešitev krize

LONDON, 18. — Ministri in funkcionarji raznih gospodarskih sektorjev so delali vse te dni, da pripravijo ukrepe, ki jih bo predsednik vlade Wilson napovedal v sredo. Prvotno so predvidevali, da bodo priprave trajale deset dni, toda mednarodni pritisk na šterling je pripravil vlado do tega, da je sklenila pripraviti vse do jutri, ko se bo sestala vlada ob Wilsonovem povratku iz Moskve.

Voditelji Trade Unionov so zahtevali danes nujen razgovor s finančnim ministrom, da bi razpravljali o gospodarskem položaju. Sindikati se bojijo, da bodo vladni ukrepi znatno povečali brezposelnost. Ni znano, kakšne ukrepe pripravlja vlada. Verjetno bo znatno omejila prodaje na obroke, prav tako bo omejila vladne izdatke in tudi vojaške izdatke. Kar se tiče vojaških izdatkov, je vlada v nerodnem položaju. Laburisti bi jih hoteli drastično zmanjšati, toda to se zdi neizvedljivo. Vlada bi namreč hotela zmanjšati število svojih vojakov v Zahodni Nemčiji, toda boji se, da bi zahodnoevropske države reagirale ter ovirale britanski vstop v skupno tržišče. Zmanjšanje stroškov za britansko vojaško navzočnost vzhodno od Sueza, pa bi razdražilo Američane, ki so sedaj najvažnejši podporniki šterlinga. Predvideva se zmanjšanje izdatkov za mornarico in letalstvo. Vsekakor se pričakuje, da bodo vladni ukrepi močno bremenili povprečnega potrošnika, ki mnogo kupuje na obroke. Ne izključujejo se tudi novi davčni ukrepi.

Angleška banka je danes neposredno intervenirala, da je ohranila nespremenjeno kvotiranje šterlinga. Na borzi vrednostnih papirjev se je zjutraj opazil padec vrednosti, popoldne pa se je stanje nekoliko izboljšalo.

Voditelj opozicije Heath je izjavil, da ima Velika Britanija opravka z najhujšo gospodarsko krizo po letu 1951. Trdil je, da je za to odgovorna laburistična vlada in da je «Wilson zgubil sleherno nadzorstvo». Predlagal je načrt, ki med drugim določa opustitev namere o nacionalizaciji jeklarske industrije.

Program de Gaullovega obiska v Bonnu

BONN, 18. — Podtajnik za informacije von Hase je sporočil program de Gaullovega obiska v Bonnu. De Gaulle bo prišel na obisk 21. t.m. v spremstvu predsednika vlade Pompidoua ter zunanjega ministra de Murvilla in ministra za obrambo Messmerja.

Ob 10.45 bo de Gaulle obiskal predsednika republike Luebkeja. Ob isti uri se bosta sestala kancler Erhard in Pompidou. Ob 11.45 se bo de Gaulle sestal z Erhardom, Pompidou pa se bo pogovarjal z ministrom Westrickom, ki je dodeljen kanclerjevi pisarni.

Po kosilu, ki ga bo priredil Erhard, bo de Gaulle obiskal bivšega kanclerja Adenauerja. Politični razgovori se bodo nadaljevali popoldne in se bodo končali zvečer, nakar bo francoska delegacija odpotovala v Pariz.

Burgiba v Bonnu

BONN, 18. — Tunizijski predsednik Burgiba je prišel danes v Bonn na štiridnevni uraden obisk. Kakor je znano, ni Tunizija, enako kakor Maroko in Libija, prekinila diplomatskih odnosov z Zahodno Nemčijo, ko je ta navezala diplomatske odnose z Izraelom.

DŽAKARTA, 18. — Agencija Antara javlja, da pripravljata bivša indonezijska poslanika na Kitajskem in v Severnem Vietnamu, ki so ju razrešili, sestavo indonezijske vlade v izgnanstvu. Agencija dodaja, da živita oba v Pekingu ter da vodita propagandno kampanjo proti indonezijski vladi.

DVANAJSTA OBLETNICA ŽENEVSKIH SPORAZUMOV

Hošiminh odredil delno mobilizacijo Ameriško posredovanje zaradi pilotov

V Pekingu napovedujejo možnost neposredne kitajske akcije v podporo Vietnamu

HANOJ, 18. — Severnovietnamski predsednik Hošiminh je včeraj razglasil po radiu delno mobilizacijo. Izjavil je, da mir za sedaj ne pride v poštev. V armado so poklicali večje število rezervnih oficirjev in podoficirjev in vojaških obveznikov, ki niso še služili vojske. Ta ukrep je hanojska vlada obrazložila s tem, da mora oborožene sile spraviti na raven, ki je potrebna za obrambo dežele in normalen razvoj gospodarstva.

Hošiminh je govoril ob 12. obletnici ženevskih sporazumov. Obsodil je ameriški napad v Južnem Vietnamu in dodal, da več ko tristo tisoč ameriških vojakov v Južnem Vietnamu najemniško služi politiki pokola in popolnega uničenja. Izrazil je upanje, da bo južnovietnamsko ljudstvo vzdržalo do končne zmage, ter je označil osvoboditev Južnega Vietnama ter obrambo Severnega Vietnama kot narodno nalogo vseh Vietnamcev.

Hošiminh je izrazil prepričanje, da niti povečanje števila ameriških vojakov v Južnem Vietnamu ne bo zlomilo jeklene volje borcev za svobodo na jugu dežele. Obsodil je ZDA zaradi kršitev osnovnih načel sporazuma o Indokini, ki je bil podpisan pred dvanajstimi leti v Ženevi. Ponovil je zahtevo, naj ZDA umaknejo svoje vojake iz Vietnama, in je znova opozoril na znane točke hanojske vlade in narodnoosvobodilne fronte.

Agencija «Nova Kitajska» javlja, da je včeraj šlo po ulicah severnovietnamske prestolnice na desettisoče oboroženih miličnikov, ki so se odzvali pozivu na delno mobilizacijo. Zatem so se udeležili množičnega zborovanja, na katerem so se obvezali, da se bodo borili do končne zmage.

Pekinški radio je sporočil, da je Čuenlaj ponovil obveznost Kitajske, da bo še dalje podpirala Severni Vietnam. Čuenlaj je sprejel severnovietnamskega poslanika, ki mu je izročil poslanico Hošiminha, ki vsebuje tudi njegov ukaz o delni mobilizaciji. Čuenlaj je izjavil, da «naj ameriški imperialisti storijo kar koli, je Kitajska vedno pripravljena, kadar bo vietnamsko ljudstvo to hotelo, začeti vse potrebne akcije, da podpre veliko borbo vietnamskega ljudstva». Današnji «Ljudski dnevnik» piše v svojem uvodniku, da je «kitajska vlada že slovesno izjavila, da bo v skladu z interesi in zahtevami vietnamskega ljudstva stopila v akcijo v trenutku, ki se ji bo zdel potreben».

Kakor vsakikrat, izkorišča list priložnost za nove obtožbe proti Sovjetski zvezi, češ da postaja Moskva središče washingtonskih spletk. Pri tem dodaja, da obisk Indire Gandi in zatem predsednika britanske vlade Wilsona v Moskvi nista golo naključje, temveč da skušata doseči sodelovanje Sovjetske zveze, da bi pomagali ZDA, da se z bombardiranjem vsilijo mirovni pogovori o Vietnamu.

Hudi monsunski nalivi so v zadnjih 24 urah onemogočili ameriškemu letalstvu bombardiranje področij blizu Hanoja in Hajfonga. Zato so ameriška letala bombardirala ceste in razna skladišča v južnem delu države. V Južnem Vietnamu pa so ameriška letala izvršila 108 napadov na področja, ki so pod nadzorstvom osvobodilne vojske. V ameriških vojaških krogih so šele sedaj sporočili, da so sajgonske sile pred dvema tednoma utrpele zelo velike izgube med spopadom z osvobodilno vojsko v mestecu Ca Mau.

Danes se je v ameriškem senatu začela razprava o pomoči tujini. Predsednik komisije za pomoč tujini senator Fulbright je to pot prvikrat razdelil na dva ločena načrta zakona program za pomoč in sicer 917 milijonov dolarjev za vojaško pomoč in 2.352 milijonov za tehnično in gospodarsko pomoč. Poleg tega ni hotela komisija dati pooblastila predsedniku Johnsonu za pet let ter je sklenila, da bo vsako leto posebej proučila programe o pomoči tujini.

Senator Fulbright je izjavil, da ta sklep nasprotuje tradicionalni politiki te komisije. Poudaril pa je, da se je to zgodilo zaradi zaskrbljenosti, ki jo povzroča težnja vlade, da uporablja vedno večji del pomoči v vojaške namene.

Ameriški stalni predstavnik v OZN Arthur Goldberg je v ženevi izročil mednarodnemu odboru Rdečega križa pismo, v katerem je rečeno, da veljajo ženevski dogovori iz leta 1949 o zaščiti vojnih ujetnikov tudi za ameriške letalce, ki so jih ujeli v Severnem Vietnamu. Goldberg je izvršilnemu ravnatelju omenjenega odbora Galoninu sporočil veliko zaskrbljenost s tem v zvezi in je dejal, da hanojska vlada krši mednarodne določbe, ker noče sporočiti imen ujetnikov in ker so morali nekateri piloti korakati med množico po hanojskih ulicah. Goldberg se bo vrnil v sredo na sedež Rdečega križa na pogovor s predsednikom Gonardom, ki je bil danes odsoten.

V krogih mednarodnega Rdečega križa ne dajejo nobenih pojasnil glede poskusov, da bi stopili v stik z ameriškimi letalci, ki so ujeti v Hanoju. Kakor je znano, je hanojska vlada sporočila, da so zanjo ti piloti navadni zločinci.

Goldberg je časnikarjem izjavil, da je funkcionarjem Rdečega križa, s katerimi je govoril, poudaril da bi morebitni sodni postopek proti ameriškim letalcem imel «katastrofalne posledice».

Iz Kaira poročajo, da je severnovietnamsko poslaništvo odklonilo sprejem ameriške uradne note, ki jo je hotelo izročiti zunanje ministrstvo ZAR v zvezi z morebitnim sodnim postopkom proti ameriškim letalcem.

DANES

Dvajset minut po polnoči so izstrelili v ZDA kabino Gemini 10 z dvema kozmonavtoma. Eno uro in 40 minut prej pa so izstrelili raketo Agena, kateri se bo kabina Gemini 10 približala. V načrtu je tudi vesoljski sprehod enega obeh kozmonavtov.

Predsednik britanske vlade Wilson se je včeraj skoraj ves dan pogovarjal s Kosiginom predvsem o Vietnamu. Državnika sta ugotovila povsem nasprotna stališča: Wilson podpira ameriško politiko, čeprav se ne strinja z bombardiranjem Hanoja in Hajfonga, Kosigin pa podpira pravično borbo vietnamskega ljudstva in poudarja, da je rešitev mogoča samo na podlagi znanih štirih točk severnovietnamske vlade in sedmih točk narodnoosvobodilne fronte. Poleg tega je Wilson izjavil, da bi proces proti ujetim ameriškim pilotom v Hanoju mogel dati pretvezo Washingtonu, da napravi nov korak v stopnjevanju vojne. Predstavnik vlade SZ je novinarjem izjavil, da če bi Anglija res hotela pravično rešitev vietnamskega vprašanja, bi se zavzemala za ženevske sporazume, zahtevala bi konec bombardiranja, umik ameriških in satelitskih čet, odpravo vojaških oporišč itd. Med popoldanskimi razgovori pa je bilo v Kremlju zborovanje, na katerem je poleg severnovietnamskega poslanika govoril tudi zastopnik južnovietnamske osvobodilne fronte.

V Severnem Vietnamu je Hošiminh predvčerajšnjim razglasil delno mobilizacijo. Ponovil je zahtevo, naj ZDA umaknejo svoje vojake, in je znova opozoril na znane štiri točke hanojske vlade. Čuenlaj je vnovič izjavil, da bo kitajska podpirala Severni Vietnam in da je vedno pripravljena, kadar bo to vietnamsko ljudstvo hotelo, začeti vse potrebne akcije za podporo vietnamskemu ljudstvu. Kitajski tisk pa je ponovno obtožil SZ, češ da postaja Moskva «središče washingtonskih spletk». Ameriški delegat pri OZN Goldberg je izročil mednarodnemu odboru Rdečega križa pismo, v katerem je rečeno, da veljajo ženevski dogovori iz leta 1949 o zaščiti vojnih ujetnikov tudi za ameriške letalce, ki so jih ujeli v Severnem Vietnamu in ki jih nameravajo postaviti pred sodišče. V Moskvi so številni sovjetski umetniki in kulturniki objavili poziv svojim kolegom v ZDA, v katerem je rečeno, da ni moč brezbrižno gledati bombardiranja, ki pobija nedolžne otroke ter požiga vasi in mesta ter tako krši mednarodno pravo in najosnovnejše človečanske norme. Indira Gandi pa je po prihodu iz Moskve izjavila, da je izvajanje določb ženevske konference iz leta 1954 najboljša rešitev. Mednarodno razsodišče v Haagu je zavrnilo pritožbo Etiopije in Liberije proti Južni Afriki, ki sta jo obtožili, da si je protizakonito prilastila ozemlje Jugozahodne Afrike, ki je bila nemška kolonija in nato pod mandatom nekdanjega Društva narodov.

IZVAJANJE SKLEPOV BRIONSKE SEJE CK ZKJ

Popravljanje krivic v ZKJ Nov zakon o varnostni službi

Obsežna borba med naprednimi in konservativnimi silami, med samoupravljanjem in birokratizmom

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 18. — V zvezi s sklepom IV. plenuma CK ZKJ na Brionih, da se z vodilnih položajev notranje uprave in službe državne varnosti odstranijo zastopniki konservativne politike, sta bila danes razrešena dolžnosti pomočnika zveznega tajnika za notranje zadeve Dragoljub Vasović in Selim Numić. Ni bilo objavljeno, kdo je bil imenovan za njuna naslednika. Nocoj sta bila v Beogradu razrešena dolžnosti poleg Životija Savića, tajnika za notranje zadeve Srbije in njegovega pomočnika Dragoljuba Novakovića, še načelnik varnostne službe Beograda Slavko Glumac in njegov pomočnik Slobodan Jovović.

V duhu politike, ki je bila sprejeta na brionskem sestanku CK ZKJ je nadzorna komisija Zveze komunistov sklenila opozoriti občinske, okrajne in republiške kulturne komisije in preko njih osnovne organizacije zveze na določene pojave nespoštovanja določil statuta, posebno pri izrekanju partijskih kazni in na pojave zanemarjanja pravil notranjih partijskih in človeških odnosov do ljudi. Komisija je na svoji seji preteklo soboto proučila nekatere najbolj značilne pritožbe izključenih članov Zveze in ugotovila, da so bile v nekaterih primerih nepravilnosti, ki so vredne obsodbe in sklenila, da se nepravilno kaznovani člani Zveze rehabilitirajo ter da se osebe, ki so pripomogle, da se izrečejo nepravilne kazni, pokličejo na odgovornost. Na sestanku je bilo med drugim sklenjeno, da se razveljavi odlok o izključitvi iz Zveze Djordjevića, bivšega ravnatelja trgovinskega podjetja «Jugotrgo» v Beogradu, ki je bil leta 1961 pod izmišljeno obdolžitvijo zlorabe položaja v osebno korist 8 mesecev v preiskovalnem zaporu, zatem pa obsojen na 2 leti in pol zapora. Obsodba je kasneje, leta 1964, okrožno sodišče razveljavilo. Komisija je ugotovila, da je bil Djordjević žrtev zlonamernih in izmišljenih obtožb in neposrednega vmešavanja z zunaj v posle delovne organizacije. Ugotovila je nadalje, da je osnovna organizacija sprejela sklep o izključitvi pod vplivom izmišljenih obtožb in da so bili nekateri člani zveze, ki so obtožbam nasprotovali, drastično kaznovani. Komisija je priporočila pristojnim organom, da se primer Djordjevića ponovno preveri in da se pokličejo na odgovornost vsi, ki so na kakršen koli način podpirali obtožbo nedolžnega člana. Komisija je preverila tudi nekatere druge pritožbe in sprejela ustrezne sklepe in poročila.

Delovni ljudje Jugoslavije so doumeli, da so sklepi brionske seje CK ZKJ pričetek borbe na široki fronti med naprednimi in konservativnimi silami, med samoupravljanjem in birokratizmom. Od tod iz raznih krajev Jugoslavije na sestankih Socialistične zveze, sindikatov, mladine in drugih organizacij enoglasna podpora sklepom brionskega sestanka CK ZKJ. Delovni ljudje Jugoslavije s svojo soglasno podporo stališč, sprejetih na brionskem sestanku, dokazujejo visoko politično zavest in že v začetku onemogočujejo vse poskuse napačnega tolmačenja sprejetih sklepov

Komisija za reorganizacijo službe državne varnosti je na prvi seji pod predsedstvom Petra Stambolića proučila in sprejela osnutek tez o reorganizaciji varnostne službe kot osnovo za nadaljnjo razpravo, ki naj da odgovor na določena konkretna vprašanja nadaljnje gradnje sodobne in učinkovite organizacije varnostne službe, ki bi ustrezala jugoslovanski družbeni strukturi, razvoju socialistične demokracije in samoupravnemu sistemu. Končno besedilo tez bo gotovo septembra. Potem se bodo podvzeli določeni ukrepi, da se delo varnostne službe spravi v pravi okvir, da se usmeri v borbo proti sovražniku, kot je bilo to poudarjeno na IV. plenumu CK ZKJ. Pripravlja se osnutek zakona in drugih predpisov, ki bodo uredili bodoče metode dela varnostne službe. V dosedanji razpravi je prevladalo mišljenje, da se število članov varnostne službe zmanjša in da se funkcionarji na vodilnih položajih pogosto menjajo in da se na vodilne položaje postavljajo družbeno politični delavci.

V zveznem tajništvu za notranje zadeve intenzivno delajo komisije, ki določajo dejstva in osebno odgovornost za zlorabo članov varnostne službe. O rezultatih preiskave obveščajo javno tožilstvo. Večina osebja v zveznem tajništvu in ostalih organih je sprejela politične sklepe IV. plenuma. Dosedanje razprave in razgovori so pokazali, da je zelo majhno število ljudi varnostne službe vmešanih v razne zlorabe. To je izjavil nocoj zvezni tajnik za notranje zadeve in član komisije za reorganizacijo varnostne službe Milan Mišković v odgovoru na zadevna vprašanja urednikov «Borbe» in Radiotelevizije.

V 20-članski komisiji za reorganizacijo varnostne službe so člani zveznega izvršnega sveta, zvezni poslanci, zastopniki republik, javnega tožilstva in sodstva ter zvezni tajnik za notranje zadeve.

B. B.

Danes je Kitajska sposobna dohiteti mnoge druge države

Kako so prišli Kitajci do svoje atomske bombe? Kaj se dogaja v znanstvenem svetu sedemstomilijonske države? Kakšne so kitajske možnosti na tem področju za prihodnja obdobja? To so vprašanja, ki si jih ne zastavljajo samo poklicni planerji politične strategije na Vzhodu in Zahodu, marveč tudi velik del svetovne javnosti, ki se zanima za razvoj v tem delu sveta. Marc Gilbert je v Nouvel Observateurju skušal odgovoriti na ta vprašanja.

Novembra 1957 je švedski kralj izročil Nobelovo nagrado za fiziko dvema ameriškima znanstvenikoma. S tem je dal priznanje delu, ki sta ga oba znanstvenika uspešno končala na znanstvenem inštitutu v Princetonu, Meki ameriških znanstvenikov, kjer je zadnja leta življenja prebil tudi Albert Einstein. Takoj po svečanosti sta se oba znanstvenika še enkrat zahvalila gostitelju in se poslovila. Napotila sta se na letališče, kjer ju je že čakalo letalo, in izginila.

Nekaj ur kasneje je takratni direktor znanstvenega inštituta v Princetonu Robert Oppenheimer prejel pismo iz Stockholma. Podpisala sta ga dr. Li in njegov prijatelj dr. Jang, Ameriška Nobelova nagrajenca, ki sta bila, kot se vidi po imenih, kitajskega rodu, sta poslala Oppenheimerju zagotovila o prijateljskih čustvih in hvaležni vdanosti, hkrati pa sta mu sporočila, da potrebuje njuna domovina znanstvenike in da si sprico tega štejeta v dolžnost, da se vrneta domov. Tja nista nikoli prispela, kajti njuna pot se je končala v Hongkongu. Ljudje iz CIA so ju diskretno počakali na letališču in ju prav tako diskretno «pospremili» v ZDA. Oba sta še vedno v Ameriki.

Drugi pa so imeli srečnejšo roko. Od 25 vodilnih fizikov na pekinški akademiji znanosti jih je prišlo 13 iz Združenih držav, 7 iz Britanije, 3 iz Francije in 1 iz Nemčije.

Direktor za kitajski atomski program profesor Čien San-čiang ima številne prijatelje v Parizu; tja je prišel leta 1934. V francoski prestolnici se je seznanil s svojo sedanjo ženo, profesorico fizike Ho Za-vein, ki je bila ena od bližnjih sodelavk Frédérica Joliot-Curiea, ustanovitelja komisariata za atomsko energijo; predavala je na Sorboni, na Kitajsko pa se je vrnila leta 1949.

«Oče» kitajske atomske bombe profesor Čien San-čiang ima dva neposredna pomočnika. Prof. Ča Čung-jao je dolgo delal v ZDA; predaval je na znamenitem kalifornijskem tehnološkem inštitutu (CALTECH). Drugi, profesor Vang Kan-čang pa izhaja iz laboratorijev Lise Meitner v Berlinu. Lisa Meitner je pobegnila iz nacistične Nemčije in prinesla v London takrat najnovejša odkritja Otta Hahna o cepitvi atoma. Vang Kan-čang je dolgo predaval na «nuklearni» univerzi v Berkeleyu, na Kitajsko pa se je vrnil l. 1955.

To seveda ni šlo brez epizod, podobnih tistim iz Jamesa Bonda, epizod, v katerih so se srečavali odposlanci iz Kitajske in ljudje iz CIA. Peking je doživel v teh srečanjih nekaj neuspehov, toda računajo, da se je kljub temu v obdobju med 1955 in 1960, to je v obdobju najbolj intenzivnega «novačenja», vrnilo na Kitajsko kakih 2000 znanstvenikov kitajskega rodu. Med njimi je bilo 200 takih, ki bi jim — izrazeno v jeziku športnikov — lahko dali mednarodno značko priznanih znanstvenikov.

Eden od najbolj znamenitih med njimi, dr. Čien Hsueh-čang je hkrati eden izmed odgovornih voditeljev «vrhunske industrije». Ukvarja se predvsem z vesoljskimi problemi in naloženo mu je, da oskrbi Kitajsko z raketami. (Prevladuje mnenje, da je domet sedanjih kitajskih raket 800 do 1200 km). Čien Hsueh-čanga imajo za genija. Ko je leta 1955 zapuščal kalifornijski inštitut, so Američani storili vse, da bi ga obdržali. Predaval je o reaktivnem pogonu in je delal skupaj z Wernerjem von Braunom pri načrtovanju raket. Ko je odhajal, je von Braun dejal: «To bo moj najhujši nasprotnik».

Vračanje kitajskih znanstvenikov v domovino pa samo po sebi še ne more v celoti pojasniti «velikega skoka» v kitajski znanosti, čeravno je izredno pomembno. Nekaj briljantnih možgan še ni dovolj, da bi uresničili obširen znanstveni program. Za proizvodnjo atomskih bomb ali za izstreljevanje umetnih satelitov sta potrebni razvita industrija in vrhunska tehnologija. Razen tega je potrebno usposobiti na tisoče «pomožnih» tehnikov. Kako si je Kitajska, ki je začela iz nič, mogla ustvariti tak aparat? Zahvaljujoč se sovjetski pomoči in prav posebni revoluciji, ki jo je izvedla.

Nekaj številk nam da približno predstavo o kitajski revoluciji. Ob koncu državljanske vojne leta 1949 je bilo na kitajskih univerzah malo več kot 150.000 študentov. Leta 1955 jih je bilo 600.000. Danes jih je več kot milijon in pol.

Leta 1949 je imela Kitajska 25 tisoč inženirjev. Pet let pozneje jih je imela še enkrat toliko. Leta 1963 se je njihovo število povzpelo na 370.000, pri tem pa ni vštetih 70.000 prirodoslovnih znanstvenikv, 100.000 agronomov in 125.000 študentov, ki so diplomirali iz socialnih ved.

Ob koncu državljanske vojne je bilo več kot 90 odst. prebivalcev nepismenih. Danes obiskuje šole več kot 100 milijonov otrok, 15 milijonov mladih ljudi pa obiskuje razne tečaje po univerzah. V deželi deluje kakih dvajset univerz, pod okriljem akademije znanosti pa deluje 848 znanstvenih inštitutov. Po ameriških računih bo imela Kitajska drugo leto milijon in pol kvalificiranih specialistov.

V vojaški industriji dela danes več kot 150.000 inženirjev in tehnikov, razen tega pa so znanstveniki, ki so prišli bodi z Zahoda, bodi iz Sovjetske zveze, usposobili 15.000 fizikov. Kitajski matematiki so odlični. Kitajci so postavili na noge tudi elektronsko industrijo, bodi z vzhodno, bodi z zahodno pomočjo. Ta industrija je danes v polnem razmahu in na Japonskem ter v Zvezni republiki že prodajajo elektronske molekule. Blestеče uspehe so dosegli tudi v prirodoslovnih vedah, v geologiji in v vremenoslovju.

Sovjetska zveza je veliko prispevala k razvoju kitajske prosvete, znanosti in industrije. Najprej s tem da je usposobila znanstvenike. Takoj po končani državljanski vojni so začeli kitajski znanstveniki odhajati v Sovjetsko zvezo, kjer so se izpopolnjevali. V obdobju od 1951 do 1962 se je na sovjetskih univerzah in inštitutih usposobilo 10.000 inženirjev in tehnikov, 11.000 kvalificiranih delavcev in 1000 znanstvenikov, med njimi kakih 300 vrhunskih. Med temi je profesor Van Kan-čang, nekdanji pomočnik direktorja sovjetskega inštituta v Dubnem. Ta je dolgo aktivno sodeloval s sovjetskimi kolegi pri raziskovalnem delu.

V istem obdobju je več kot 10 tisoč sovjetskih strokovnjakov delalo na Kitajskem; 700 sovjetskih profesorjev je poučevalo na visokih šolah. Več ruskih znanstvenikov je delovalo na kitajski akademiji znanosti, ki je bila organizirana po sovjetskem vzorcu. In končno, Sovjeti so dobavili Kitajcem prve nuklearne reaktorje, pospeševalnike delcev in prve elektronske računalnike; prav tako so montirali znamenito separacijo izotopov, iz katere pridobivajo danes uran-235 za kitajske atomske bombe.

Znanstveniki na vsem svetu so bili hudo presenečeni, ko so ob eksploziji prve kitajske atomske bombe iz analize «odpadkov» ugotovili, da gre za bombo iz oplemenitega urana; konstrukcija take bombe je veliko bolj zapletena kot konstrukcija plutonijeve bombe. Ob prvem poizkusu so izvedli Kitajci mojstrsko potezo. Kako jim je to uspelo? O tem se še danes samo ugiba. Z gotovostjo se lahko trdi samo to, da je bila separacija, ki so jo zgradili Sovjeti v Lančovu ob bregu Rumene reke v jugozahodnem delu Kitajske, predvidena samo za pridobivanje «miroljubnega», neznatno oplemenitenega urana, ki naj bi zboljšal delovanje atomskih reaktorjev.

Prvo ameriško uranovo bombo so leta 1945 izdelali z rahlo oplemenitenim uranom, ki so ga «hranili» s postopkom «elektromagnetske» separacije. Ta postopek je bil drag in so ga pozneje opustili. Nekaj let pozneje ga je «ponovno odkril» francoski fizik René Bernas, ga izpopolnil in dal v javnost. Lahko torej domnevati, da so zgradili Kitajci novo separacijo, v kateri pridobivajo 90-odstotno oplemeniten uran.

Ta uspeh vzbuja toliko večje presenečenje, ker je znano, da odnosi med kitajsko vlado in znanstveniki niso bili nikoli idilično prisrčni. Težko je bilo namreč združiti v moralno celovitost «zahodne», «sovjetske» in «kitajsko-kitajske» znanstvenike. Atomski program je dobil prioriteto pred vsemi drugimi, maršala Čen Ji in Nieh Jung-čen pa sta dobila polna pooblastila. Toda prava atomska industrija se opira na vrsto drugih industrijskih panog, ki morajo biti med seboj organsko povezane.

Maršal Čen Ji je leta 1950 pozval znanstvenike in tehnike, naj dajo svoje sposobnosti «na razpolago narodu». Voditelji so se bali, da bo vznikla kasta «mandarinov znanosti», kar bi povzročilo partiji močan glavobol. Kljub temu pa so imeli znanstveniki v prvih letih po revoluciji polno svobodo delovanja. Vodstvo se je zadovoljilo s tem, da jih je vključilo v akademijo znanosti, ki je bila organizirana po sovjetskem vzorcu. Na čelo te institucije so postavili priletnega filozofa in pesnika Kuo Mo-džoja, ki je bil poslušen partijski instrument v boju proti individualizmu znanstvenih kadrov. (Kot je znano je Kuo Mo-džo maja letos ob znani pekinški aferi zrecitiral samokritiko in se odrekel vsem delom, ki jih je bil napisal).

Leta 1955 je VIII. kongres KP Kitajske sklenil, da bo vzel stvari trdno v svoje roke. Bolj odločno kot kdajkoli prej je podčrtal, «da se morajo znanstvene raziskave podrediti potrebam države». Posledica tega je bila, da so dali prednost atomski industriji, vesoljskim raziskavam in vsem panogam, od katerih sta ti dve odvisni. Ustanovili so «odbor za znanstveno načrtovanje»; za predsednika tega odbora je bil imenovan maršal Čen Ji, podpredsednik vlade in član politbiroja. Leta 1957 so pristojnosti tega odbora razširili. Ni postal neodvisen samo, kar zadeva načrtovanje in organizacijo; neodvisno je odločal tudi o razdeljevanju sredstev in o delovnih normah. Razen tega je dobil pooblastilo, da novači znanstvenike, ki so še vedno v tujini.

Znanstveniki niso posebno navdušeno sprejeli te podrejenosti. Leta 1957, to je v obdobju «stotih cvetov», so še javno izražali nezadovoljstvo. Toda kmalu je sledila brutalna uradna reakcija, ki je zadušila vso kritiko. Kuo Mo-džo je takrat izjavil nezadovoljnim znanstvenikom v odboru za znanstveno načrtovanje, «da s svojim negodovanjem oponašajo vodilno vlogo partije».

Ta «protidesničarska» kampanja je divjala ves čas «velikega skoka naprej». Čen Ji-jev odbor za znanstveno načrtovanje si je prilastil še zadnje pristojnosti, ki jih je imela akademija znanosti; v «znanstveni in tehnološki komisiji», ki jo je vodil mar al Nieh Jung-čen, kmalu ni bilo nobenega znanstvenika več. Septembra 1958 je maršal izjavil: «Če bomo dopustili, da bo šla znanost po poti, ki jo oznanjajo buržoazni znanstveniki, znanstveno delo ne bo več opravilo političnega poslanstva pri graditvi socializma. Popolna oblast partije nad znanostjo je torej temeljno jamstvo za superiornost socializma in za pospešeni razvoj naše tehnične znanosti».

«Buržoazne» znanstvenike in tehnike so torej disciplinirali in jih uvrstili v «četo».

To, za znanstvenike težavno obdobje se je končalo hitro potem, ko je bilo konec sodelovanja s Sovjetsko zvezo. Politika «velikega skoka naprej» je dezorganizirala veliko podjetij in raziskovalnih skupin. Treba je bilo spraviti situacijo v red. Leta 1962 je «Rdeča zastava» objavila članek, v katerem je bilo rečeno, da so znanstveniki nujno potrebni pri graditvi socializma. «Pred vsako težavno odločitvijo je treba upoštevati njihovo mnenje, treba je omogočiti, da pridejo v razpravi do izraza različna tehnična mnenja. Tudi ni treba dušiti razprav z administrativnimi ukrepi, kajti temeljna znanost in tehnologija nista razrednega značaja.»

KO SO GA ŽE PREJ IDENTIFICIRALI

V Chicagu so našli in aretirali morilca osmih mladih bolničark

Hotel je napraviti samomor in si je v nekem hotelu prerezal žile zapestja - V bolnišnici ga je spoznal zdravnik

CHICAGO, 18. — Že v soboto so vsi listi v Chicagu objavili sliko Richarda Benjamina Specka, starega 25 let, osumljenega pokola osmih bolničark. Edina bolničarka, ki se je rešila s tem, da se je skrila pod posteljo, je dala precej točne podatke o morilcu. Opazila pa je tudi, da je imel na roki neki tetoviran napis. Policija je že takoj sumila Specka, dobrega znanca zaporov. Sum so potrjevali tudi prstni odtisi, ki jih je bilo precej in so bili dokaj razločni. Vendar je Speck padel v roke policije dokaj slučajno.

Čeprav so bili po vseh ZDA na preži, da bi morilca ujeli, so vendar bili več ali manj prepričani, da je še v Chicagu. Tudi bolnišnica, kjer so delale umorjene bolničarke, je razpisala nagrado 10 tisoč dolarjev (čez šest milijonov lir) za tistega, ki bi ga ujel.

Speck je odšel iz hotela, kjer je prebival v času zločina, in se preselil v neki drug hotel na neki ulici, kamor ne zahajajo normalno pošteni ljudje. Tu je dal zlagane osebne podatke. Ponoči pa si je — mogoče v strahu in prepričanju, da ne bo mogel zbežati — prerezal žile v zapestju. Zjutraj ga je neka sobarica našla v krvi in je takoj obvestila lastnika hotela, ta pa policijo. Policijski agent ga je spravil v bolnišnico, ne da bi vedel, koga ima v rokah. Ko pa je zdravnik opazil na njegovi roki tetoviran napis, ga je vprašal, če ni morda Richard Speck. Klient je potrdil. Takoj je bila obveščena policija, ki je poskrbela, da se stvar ne bi prehitro razvedela. Specka so preveljali v policijsko ambulanto. Njegovo stanje je dokaj hudo, vendar ni v smrtni nevarnosti.

Da se ne bi mogli branilci pozneje sklicevati na kako nepravilnost v postopku, še nihče ni stavil Specku niti najmanjšega vprašanja. Prvo formalno zaslišanje bo opravil okrožni sodnik ali njegov namestnik. Takšni so novi predpisi, ki jih je izdalo vrhovno sodišče.

Speck je na posteljo privezan in v njegovi sobi sta stalno dva agenta. Vse je poskrbljeno tudi za primer, ko bo moral pred sodišče, da se mu ne bi nepoklicani približali. «Nočemo, je dejal neki policijski inšpektor, da bi se ponovilo, kar se je zgodilo morilcu predsednika Kennedyja. Leeju Oswaldu.»

Jugoslovanski film «Trije» prvi v Karlovih Varih

KARLOVY VARY, 18. — *Velike nagrade XV. mednarodnega filmskega festivala v Karlovih Varih niso podelili. Razsodišče pa je podelilo tri nagrade filmom v tem redu: jugoslovanskemu filmu «Trije» Aleksandra Petrovića, madžarskemu filmu «Mrzli dnevi» Andresa Kovacsa ter češkemu filmu «Kočija za Dunaj» Karla Kachyne. Posebno nagrado sta prejela ex aequo kubanski film «Smrt birokrata» Tomasa Gutierrezza in francoski film «Življenje v gradu» Jeana Paula Rappeneauja. Tudi nagrada za najboljšo žensko vlogo ni bila podeljena, medtem ko je nagrado za najboljšega igralca prejel Bolgar Naum Sopov.*

Tudi Zigaina nagrajen

VILLA S. GIOVANNI (R. Calabria), 18. — Tu so podelili nagrade «Villa S. Giovanni» 1966 za slikarstvo in književnost. Za slikarstvo sta prejela nagrado milijon lir ex aequo slikarja Aligi Sassu in Giuseppe Zigaina. Manjše nagrade je prejelo še osem umetnikov. Za književnost je nagrado milijon lir prejel sicilijanski pisatelj Gaetano Gangi za delo «Ritratto di Casale», drugo nagrado 500.000 lir je dobil Giuseppe Palasso za razpravo «Gospodarstvo in družba v Calabriji v 16. stoletju».

Nagrada IDI

RIM, 18. — Komedija «Come si rapina una banca», ki jo je napisal Samy Fayad, je prejela nagrado 2 milijona na V. državnem natečaju Italijanskega dramskega inštituta. Razsodiščna komisija je dodelila tudi posebno nagrado predsedstva IDI komediji «Olimpia o del mestiere» Roberta Pallavicinija.

Tognazzi režiser in protagonist

TURIN, 18. — Pričeli so snemati film «Il fischio al naso» po noveli Dina Buzzatija «Il settimo piano». Film režira Ugo Tognazzi, ki igra obenem glavno vlogo v filmu. — V okolici Matere pa so začeli snemati nekatere prizore filma «C'era una volta», ki ga režira Francesco Rosi, producent pa je Carlo Ponti. Sophia Loren nastopa kot kmetica, Omar Sharif pa kot neki princ.

Pet bratov za dve vlogi

BEOGRAD, 18. — Pet bratov so izbrali za vlogi dveh otrok sinov Anthonyja Quinna in Virne Lisi v filmu «25. ura», ki ga sedaj vrtijo v Jugoslaviji. Bratje, ki so iz Beograda, se imenujejo Zoran, Goran, Tomislav, Borislav in Časlav. Stari so od 6 do 12 let ter igrajo v vlogah omenjenih dveh sinov v različni starosti.

* * *

VIAREGGIO, 18. — Na sam večer slovesne podelitve nagrad «Viareggio» se je pojavila neka ženska, ki trdi, da je Bevilacqua za svoje delo «Questa specie d'amore» uporabil njeno delo «Il richiamo». To delo je ona deponirala pri SIAE v Rimu. En izvod pa je izročila kritiku nekega rimskega dnevnika, pa ga še ni dobila nazaj. Prav po tem rokopisu naj bi bil Bevilacqua napisal svoje delo

* * *

RIM, 18. — Italijanska televizija pripravlja ciklus osmih filmov, v katerih nastopa kot glavni igralec Gary Cooper. Ti filmi bodo prišli na vrsto v prvih dneh avgusta na nacionalnem programu, 15. avgusta pa bodo začeli na drugem programu oddajati ciklus filmov z Ginom Cervijem.

Zlati asteroid za češki film

Napis in zastave (na sliki), ki so opozarjale na festival znanstveno fantastičnega filma v Trstu, so opravile svojo vlogo. Festival je končan in znano je tudi, kdo je na festivalu dosegel uspeh. Med kratkometražnimi filmi je prejel zlati pečat tržaškega mesta sovjetski film «Luna» režiserja Petra Klužanceva. Srebrni pečat je prejel francoski film «Les escargots» (Polži) Renéja Lalouxa. Referendum med novinarji, prisotnimi na festivalu, pa je odločil, da dobi zlati asteroid češki film «Kdo hoče ubiti Jessie?»

Letos samo v Kopru folklorni festival

Poleg amaterskih ansamblov bodo tudi letos nastopili «Kolo», «Lado» in «Tanec» pa tudi «Slovenski oktet»

KOPER, 18. — Letošnji folklorni festival v Kopru se bo začel 27. julija. Trajal bo tri dni. Vse prireditve pa bodo na koprskem trgu. Odločitev, da bo festival v enem samem kraju, bo med drugim olajšala organizacijo, hkrati pa omogočila turistom in domačinom da bodo pregledneje spremljali prireditve.

Na festivalu bo sodelovalo devet sicer amaterskih a vendar znanih folklornih skupin. Del teh, med njimi skupine iz Portoroža, Galežane in Rezije bo nastopil na prvem večeru, ki bo posvečen izvirni folklori, del pa na drugem, na katerem bodo nastopili amaterski ansambli. Med temi bo tudi skupina «France Marolt» iz Ljubljane.

Zadnji večer, ki ga bo prenašalo tudi evropsko televizijsko omrežje pa bomo imeli zopet priložnost gledati naše elitne ansamble «Kolo» iz Beograda, «Lado» iz Zagreba in «Tanec» iz Skopja. Na zadnjem večeru bo sodeloval tudi Slovenski oktet.

Na koprskem festivalu se bo torej zvrstilo kar dvanajst umetniških ansamblov. Na večer pred festivalom bodo v koprskem muzeju odprli razstavo o primorski ljudski noši. Tudi letos se bo Koper z vso vnemo pripravil za to prireditev.

Utonili so oče in dva sinova

CASERTA, 18. — Tri osebe so utonile pred plažo Castelvolturno v kraju Lavapiatti. Postalo jim je slabo, ko so bile oddaljene od obrežja kakih 200 m. Utopljenci so 51-letni Domenico Gradia, tehnik v neapeljskem občinskem higienskem laboratoriju, ter njegova 19 in 16 let stara sinova.

V vodo sta šla najprej sinova, ki sta odplavala nekoliko dlje, ker sta bila dobra plavalca. Nenadoma pa sta začela klicati na pomoč. Oče se je takoj pognal v vodo, vendar ni utegnil priplavati do njiju, ker sta že izginila pod vodo. Tedaj pa je tudi očetu postalo slabo in pokrili so ga valovi. Dva kopalca sta ga spravila na kopno, kjer so mu napravili umetno dihanje. Preveljali so ga tudi takoj v bolnišnico, vendar je kmalu umrl.

Trupel sinov niso našli.

PONUDBA OBČINSTVU ZA 50 MILIJARD LIR

v OBVEZNICAH po 6% 1966-1986 II. izdaja

ENEL

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA

ZAJAMČENIH PO DRŽAVI

NOMINALNA VREDNOST	1000 lir
EMISIJSKA CENA	977.50 lir
POVPREČNI EFEKTIVNI DOHODEK	6.50%

(upoštevajoč povprečno trajanje vrednostnih papirjev ter denarnih premij)

L'Ente Nazionale per l'Energia Elettrica (ENEL), javno pravna ustanova s sedežem v Rimu, v skladu s sklepi, ki jih je sprejel upravni svet na zasedanju 17. maja 1966, izpolnjujoč čl. 5 Dekreta predsednika republike od 15. decembra 1962 št. 1670 razpisuje posojilo imenovano «ENEL 6% 1966-1986 II. emisijne» za 100 milijard lir, sestoječih iz 100 milijonov obveznic po nominalni vrednosti 1000 lir vsaka, razdeljenih na 100 serij po milijon obveznic vsaka. Od teh obveznic je 50 serij za 50 milijard lir že bilo oddanih raznim ustanovam, medtem ko stavlja ostalih 50 serij za 50 milijard lir občinstvu na razpolago Konzorcij, ki ga vodi Mediobanca, z užitkom 1. julija 1966 po zgoraj navedeni ceni in s poravnavo obresti.

Te obveznice so:

zajamčene po državi za plačilo kapitala ter plačilo obresti; proste vseh taks, davkov in dajatev, sedanjih in prihodnjih v korist države ter krajevnih ustanov vključno dohodninski davek Kat. A na obresti ter davek na obveznice po čl. 86 in 156 Enotnega besedila zakonov o neposrednih davkih, odobrenega z Dekretom predsednika republike 29. januarja 1958 št. 645;

izenačene z občinskimi in pokrajinskimi kreditnimi listinami Blagajne vlog in posojil in so zato: vključene med vrednostne papirje, na katere je inštitut za emisijo pooblaščen dajati predujme; dovoljene kot jamstveni pologi pri javnih upravah; vključene med vrednostne papirje, v katerih so kreditne, zavarovalne in podporne ter moralne ustanove pooblaščene, tudi ob razveljavljenju zakonskih predpisov, pravilnikov in statutov, investirati svoja razpoložljiva sredstva; zakonito kvotirane na vseh italijanskih borzah.

PREMIJE V GOTOVINI

Za vsako od serij 1.000.000 obveznic bodo izžrebane sledeče premije:

10. aprila 1967 1 premija za 5.000.000 lir
8 aprila 1968 2 premiji po 2.000.000 lir
14. aprila 1969 3 premije po 1.000.000 lir

Skupno bo za 50 serij obveznic, ki se stavijo na razpolago občinstvu, izžrebanih:

50 premij po 5.000.000 lir za 250.000.000 v 1967
100 premij po 2.000.000 lir za 200.000.000 v 1968
150 premij po 1.000.000 lir za 150.000.000 v 1969

in torej skupno 600.000.000 lir.

Prošnje za prednaročila se sprejemajo pri spodaj navedenih denarnih inštitutih v času od 18. do 29. julija 1966 razen v primeru predčasnega zaključka in s pridržkom razdelitve:

BANCA COMMERCIALE ITALIANA - CREDITO ITALIANO BANCO DI ROMA - BANCA NAZIONALE DEL LAVORO - BANCO DI NAPOLI - BANCO DI SICILIA MONTE DEI PASCHI DI SIENA ISTITUTO BANCARIO SAN PAOLO DI TORINO BANCO DI SARDEGNA CASSA DI RISPARMIO DELLE PROVINCIE LOMBARDE CASSA DI RISPARMIO DI TORINO - CASSA DI RISPARMIO DI FIRENZE - CASSA CENTRALE DI RISPARMIO V. E. PER LE PROVINCIE SICILIANE CASSA DI RISPARMIO DI ROMA - CASSA DI RISPARMIO DI GENOVA CASSA DI RISPARMIO DI VERCELLI - ISTITUTO DI CREDITO DELLE CASSE DI RISPARMIO ITALIANE BANCA POPOLARE DI NOVARA - BANCA POPOLARE DI MILANO BANCA POPOLARE DI BERGAMO ISTITUTO CENTRALE DELLE BANCHE POPOLARI ITALIANE BANCA NAZIONALE DELL'AGRICOLTURA BANCO DI SANTO SPIRITO - BANCA D'AMERICA E D'ITALIA BANCO AMBROSIANO BANCA PROVINCIALE LOMBARDA - CREDITO COMMERCIALE - BANCA TOSCANA - BANCA DI LEGNANO - ISTITUTO CENTRALE DI BANCHE E BANCHIERI

OB STOPNJEVANJU AMERIŠKE VOJNE V VIETNAMU

Japonska na razpotju: ali še dalje z ZDA ali umik

Prihodnji meseci bodo odločilni - Desnica sili dalje in spodbuja militarizem, levica in demokratične sile pa zahtevajo ločitev od ZDA in nevtralno politiko

TOKIO, julija. — Neprestano stopnjevanje vojne v Vietnamu in s tem neprestano slabšanje razmer v Aziji postavlja Japonsko pred izbiro: ali se povsem povezati z ZDA ali pa se ločiti od njihove napadalnosti. V skrajni liniji se vprašanje skrči na to, ali naj Japonska še naprej vidi v LR Kitajski svojega sovražnika ali pa le veliko sosedo, v kateri je treba iskati zaveznika za urejanje razmer v Afriki in posredno na svetu.

Zaradi tega bo nekaj prihodnjih mesecev odločilnih za smer, po kateri bo krenila Japonska.

Na prvi pogled ni nič izrazitega, kar bi kazalo, da je Japonska prišla do odločilne točke v svoji povojni zgodovini. Toda pod navideznim mirom se krije dramatična dilema: ali bo Japonska krenila po poti nevtralizma, torej neodvisne morda celo neuvrščene politike, ali pa bo ponovno postala torišče prebujenega militarizma, katerega posledice se v tem trenutku ne morejo v celoti niti zamisliti.

Po drugi svetovni vojni je Washington Japonsko spremenil v svoje največje in najmočnejše vojaško oporišče na Pacifiku. Za «protiuslugo» pa je bila Tokiu ponudena zaščita pod ameriškim «atomskim dežnikom». S tem je prišlo na stotine milijonov dolarjev iz ZDA v japonsko gospodarstvo. Namen je bil očiten: ustvariti močno Japonsko, seveda vezano z mirovno pogodbo in še posebej s sporazumom o vojaški zvezi z ZDA, seveda usmerjeno proti LR Kitajski, v skrajni liniji tudi proti Sovjetski zvezi.

Vse do tedaj, ko ni bilo neposredne nevarnosti spopada med Washingtonom in Pekingom, je vloga, ki je bila Tokiu dodeljena v okviru ameriške globalne strategije, Japonski v glavnem ustrezala. Japonska je namreč brez večjih izdatkov za oboroževanje in ob obilni finančni pomoči iz Washingtona naglo ustvarila svoj sedanji močni gospodarski potencial. Toda z nastopom spora med ZDA in LR Kitajsko, torej med dvema velikima pretendentoma na prvenstvo na Daljnem vzhodu in Tihem oceanu, se je položaj Tokia bistveno spremenil.

Okinava, ta del japonskega nacionalnega ozemlja, ki je bil spremenjen v velikansko ameriško trdnjavo na Tihem oceanu, je nenadoma postal morebitna odskočna deska za ameriške vojne operacije ne le v Vietnamu, pač pa tudi v morebitnem spopadu v Laosu, Kambodži in tudi — na Kitajskem.

To je že dolgo burilo japonsko javno mnenje. Po najnovejših bombnih napadih na Hanoj in Hajfong pa se je pretežna večina Japoncev začela spraševati, in to v upravičenem strahu, ali ne gre Washington predaleč in ali ni to že izzivanje LR Kitajske? Če je temu tako, pomeni, da je možna ameriško-kitajska vojna, v katero bi Japonska kljub svojemu nasprotovanju «zlezla» zaradi Okinave in zaradi drugih 175 vojaških oporišč, ki so si jih ZDA postavile na njenem ozemlju.

Nenadoma je Japoncem postalo jasno, da je cena, ki jo Tokio plačuje za ameriški «atomski dežnik», previsoka.

Tudi v primeru, če bi Japonska po kakem naključju ostala izven ameriško-kitajske vojne, kot piše sedaj večina japonskih časopisov, bi oborožena konfrontacija Pekinga in Washingtona privedla do državljanske vojne na Japonskem. Že sedaj je namreč jasno, da bi se Japonska v tem primeru razcepila na dva tabora. Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da opredelitev dela Japoncev za Peking ne smemo dojemati kot njihovo optiranje za kitajsko politično ideologijo, pač pa predvsem kot odpor pripadnikov malone iste rase proti drugi rasi, ki doslej ni pokazala niti najmanjše volje, da bi dojela miselnost Azije in njeno problematiko. ZDA še danes zavzemajo na Japonskem stališče okupacijske sile, podobno kot v Vietnamu ali pa v Tajlandiji.

Manjšina, ki je iz političnih, še bolj pa iz ekonomskih razlogov tesno povezana z Washingtonom (pod njeno kontrolo pa je tudi vojska), bi storila vse, da do protiameriške akcije na pride. Iz tega bi, po oceni najboljših poznavalcev japonskih notranjih razmer, nujno privedlo do državljanske vojne.

Ker se zavedajo nevarnosti, ki grozi deželi, v kolikor se ne sprejmejo koreniti ukrepi zaradi določitve zunanje politike, se člani vladajoče liberalno-demokratske stranke, posebno mlajši, trudijo, da bi našli pravočasno ločitev od ZDA, kot tudi pravo mesto Japonske v Aziji. Hkrati vključujejo v ta program tudi oceno kitajske politike in oceno nevarnosti, ki naj bi Japonski grozila zaradi ekspanzivnosti Pekinga.

Opozicijska socialistična stranka pa prav tako zahteva od vlade, da se odpove brezkompromisnemu opiranju na «atomski dežnik» Washingtona. Hkrati pa se poteguje za nevtralno politiko Japonske.

V takšnem političnem ozračju se začenjata vedno bolj jasno kazati dve težnji:

Ena se usmerja na desno in v to se prišteva tudi nekaj ministrov sedanje vlade. Konservativna stranka in desno krilo socialistične stranke vztrajata na tem, da naj se prouči člen 9 mirovne pogodbe, ki prepoveduje ponovno oboroževanje Japonske. Poleg tega isti krogi zahtevajo pristanek Washingtona, da se japonska vojska opremi tudi z jedrskim orožjem.

Razen tega se predvideva tudi gradnja vojne ladje — nosilke raket, nadalje gradnja jedrskega podmorniškega brodovja in ustanovitev treh bataljonov, ki bodo opremljeni z izstrelki «Mike».

To povsem jasno govori o prebujenih militarističnih težnjah desnice. Največji zagovornik in pobudnik te smeri je general Tojo.

V nasprotju s temi težnjami so težnje večine socialistične stranke, nadalje težnje centra in levice liberalno-demokratske stranke ter pretežna večina japonskega javnega mnenja. Ta del zahteva odpoved japonsko-ameriškega sporazuma o vojaški zvezi, odstranitev ameriških vojaških oporišč iz Japonske in nevtralizacijo Japonske. Kot alternativa temu predlogu — če bi bila enostranska odpoved sporazuma nemogoča — se zahteva, da naj vlada leta 1970, ko sporazumu poteče rok, podaljšanje sporazuma ne sprejme.

V nekaj prihodnjih mesecih bo japonski parlament moral sklepati o tem, ali naj popusti pritisku tistih, ki zahtevajo obnovitev japonske vojske in možnost morebitnih vojnih avantur, ali pa tistih, ki zahtevajo postopno vendar pa odločno oddaljevanje Tokia od Washingtona.

L. D.

V nedeljo, 17. t.m., je minilo 30 let, ko je v Španiji izbruhnila državljanska vojna. V obrambo republike so prijeli za orožje tudi španski delavci, ki so jim prihiteli na pomoč prostovoljci z vsega sveta. Toda po 2 letih in 9 mesecih borbe je zmagal Francov falangizem, ki sta mu fašizem in nacizem vsestransko pomagala, medtem ko so določene demokratične sile v svetu do dogajanja v Španiji ostale brezbrižne

NEKAJ NASVETOV ZA ZDRAVE IN BOLNE V POLETNIH DNEH

Kako bomo podprli svoj organizem v borbi z vročino

Beljakovinska hrana naj bo letni dobi primerna - Manj tolšč in manj škroba Veliko zelenjave in sadja

V zadnjih dneh se je ozračje sicer nekoliko ohladilo, ker pa smo šele sredi poletja, je pred nami še glavna vroča doba in zato ne bo odveč, če se nekoliko pomenimo o dokaj aktualnem problemu: o prehrani v poletni vročini. Višja temperatura in zmanjšano fizično delo zahtevata, da se tudi popolnoma zdrave osebe sedaj drugače hranijo kot v hladnejših dneh spomladi in jeseni, da ne govorimo o zimi.

Prebavni organi v vročih mesecih izločajo manjše količine sokov. Poleg tega ti sokovi vsebujejo znatno manjše količine raznih glivic ali kot jim pravimo fermentov, ki so nujno potrebni za prebavo. Iz tega nujno sledi, da ostaja hrana bolj dolgo v želodcu in v tankem črevesu in se potemtakem počasneje presnavlja kot v hladnejših letnih časih. To še posebej velja za tolšče.

Organizem v vročih poletnih mesecih vzdržuje normalno telesno temperaturo okoli 37 stopinje Celzija s tem, da oddaja odvečno toploto v glavnem z znojenjem. Da bi pa reguliranje telesne toplote v poletnih mesecih organizmu sami pomagali, moramo uživati lažjo hrano, posebno čim manj tolšč in močnatih jedi.

Obilno znojenje v veliki vročini pa ne povzroča le večje izločanje vode iz organizma, pač pa tudi večje izločanje raznih soli. Končno, morajo zdrave osebe v poletnih mesecih «oskrbovati» organizem z večjimi količinami vitaminov (posebno vitamina C) in večjimi količinami mineralnih soli.

To so v glavneb splošna pravila za zdrave ljudi. Kako bi to bilo praktično? Hrana mora vsebovati predvsem manj kalorij kot jih je vsebovala zimska ali zgodnje spomladanska hrana. Poleg tega mora biti poletna hrana mnogo lažje prebavljiva.

Beljakovine so ena izmed temeljev prehrane. Zato moramo tudi v poletnih mesecih uživati beljakovinasto prehrano, toda vrsta in način priprave beljakovinastega dela prehrane mora biti v vročem poletju drugačna. Meso moramo prvenstveno kuhati in paziti moramo, da ne bo preveč žilavo. Zaradi zmanjšanja količine želodčne kisline in fermentov, ki pomagajo pri presnavljanju beljakovin, ki jih dobivamo od mesa, se je treba v poletnih mesecih izogibati cvrtemu mesu, medtem ko je meso, ki smo ga spekli na vroči plošči, če je dovolj pečeno, lahko prebavljivo Vsekakor se moramo čimbolj izogibati svinjskemu mesu. Koristno je vsakemu mesu dodati nekoliko popra, ki v zmerni količini pospešuje izločanje želodčnih sokov. Pri tem bomo dodali, da je v poletnih mesecih priporočljivo uživanje belega mesa, med katerimi je tudi perutnina.

Laže prebavljiva so tudi kuhana jajca in masten sir.

Škrobnatih jedi moramo v poletni vročini uživati manj, ker to vpliva na povečanje mastnega tkiva. To pa vendar ne velja za krompir. Sladkor je priporočljiv, vendar pa le do neke meje in bolje je uživati ga v obliki sadja in najrazličnejše zelenjave kot so na primer bučice, špinača, stročji fižol, solata itd. Te prehranjevalne snovi, ki vsebujejo veliko vode, vendar pa tudi mnogo vitaminov in mineralnih snovi, osvežujejo organizem in ustvarjajo potrebno zalogo določenih prehranjevalnih sestavin, ki jih v zimski prehrani primanjkuje.

Tolšče, posebno živalskega izvora, ki se dolgo zadržijo v prebavnih organih, bomo uživali le v zelo omejenih količinah. Najbolje je še vedno oljčno ali semensko olje, medtem ko sta maslo in smetana dovoljena v bolj omejeni količini.

Rekli smo že, da organizem z znojenjem izgublja v poletnih mesecih veliko raznih soli, tudi običajne kuhinjske soli. Iz tega logično izhaja, da je treba te soli s hrano nadomestiti. To bomo storili tako, da bomo hrano nekoliko močneje solili. Toda bolj soljena hrana in znojenje zaradi vročine povzročata žejo. Samo ob sebi se razume, da bomo poleti pili več tekočine kot pozimi. V kolikor je le možno, si bomo pri tem pomagali s sadnimi sokovi, ki opravljajo v tem primeru dvojno vlogo: več tekočine in nekoliko hranljivih snovi. Toda sokove in tekočine na sploh moramo uživati po obedu, po večerji, nikoli prej ali med obedom. Tekočina nam namreč razredči želodčno kislino, ki je še tako premalo.

V veliki vročini se bomo tudi izogibali alkoholnim pijačam. Tudi pivo in druge pijače povzročajo močnejše znojenje in s tem še pospešujemo izločanje nujno potrebnih soli.

Če bi hoteli vse te nasvete prenesti v prakso, bi jedilni list človeka, ki ne dala napornega dela, v vročih dneh bil takšen:

Zjutraj: kozarec sadnega soka ali skodelico čaja odnosno mleka; nadalje 100 gramov nemast-

(Nadaljevanje na 6. strani)

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Piero Lustig v Občinski

V Občinski galeriji je razstavil redek gost: Piero Lustig, Tržačan iz do vojne zelo znane trgovske družine, ki pa že mnogo let živi v kraju Stra ter je član padovskega združenja likovnikov. O njegovem slikarstvu so pisali številni strokovnjaki. To priča, da je Lustig v pristojnih krogih cenjen umetnik, ne glede na to, da ga naše širše občinstvo bolj malo pozna.

Verjetno se tega zaveda tudi Lustig sam in nam zato poleg najnovejših del tu prikazuje še kratek pregled preko 40 let svojega dela. Zanimivo je ugotavljati, kako je Lustig v letih '30-'38, torej v dobi mednarodnega prodora nadrealizma v obarvanih risbah do neke mere predvideval razvoj slikarstva preteklih let. To zlasti v rešetkastem razdeljevanju slike v več sličic povezanih med seboj po njih osnovni obliki, ki postaja znak nečesa, simbol. Zato njegov sedanji način slikanja ideogramov lahko smatramo kot nadaljevanje prezgodaj spočete likovne posebnosti s to razliko, da v novih delih prevladuje strogi red v izdelavi in zapovrstnosti nizanja. Tajnstvenost teh čudnih znakov stopnjuje še njihovo posebno skrbno uokvirjanje, ki vzbuja muzejski videz ploščic kaldejsko-babilonskih keramik. Ta dojem se nam še močneje vsiljuje pri pogledu na stojalo s petimi policami zelo enostavno struženih predmetov iz lesa in pa slika v zgrafitnem načinu prijetne barvne obledelosti zidov.

S čisto slikarskim izbruhom pa sta ustvarjeni osrednji veliki podobi z v ogromnost povečanima ideogramoma. Menimo pa, da kljub vsej tej spretnosti sodobne obdelave, večina obiskovalcev bo pristneje uživala Lustigovo umetnost v podobah, naslikanih med '48. in '60. letom. Le-te prekipevajo v barvah, prepolne očarljivosti bujne domišljije, ki se zdaj pravljično, zdaj malce hudomušno izživljajo nad svojim okoljem, ki vrtinči drobne ljudi kot jesensko listje v pestrobarvnem kaleidoskopu. Tu pridejo do veljave vse slikarske odlike Lustiga, ki v pokrajini iz vojne dobe zna seči tudi daleč nazaj med stare mojstre. To je vsekakor domiseln slikar.

Giovanni Talleri v Gradežu

Ko je Talleri prvič razstavil svoje razlivajoče se tuširanke, je bilo očitno, da stopa na domače slikarsko torišče močna a tenkočutno dojemajoča umetniška osebnost. Drzne so bile poteze in vsebina tistih listov, način izdelave pa posebno izviren. Zaradi tega Talleri ni miroval, dokler ni vse odlike njih grafičnih dosežkov uspel prenesti tudi v olja na prihodnjih razstavah. To mu je res tudi uspelo, a njegov zelo močan barvni čut je pričenjal omenjene vrline risbe zasenčevati z jarkostjo živahnih barv. Skozi živopisno opojnost njih koprene opazovalec ni mogel večkrat, in to zlasti v pokrajinah, pravilno oceniti moč risalnih zasnov, ker se je zadovoljeval s prijetnim učinkom barv.

To se je sicer manj dogajalo v velikih oljih ljudi s socialno vsebino, ker se je risba pač že sama od sebe uveljavljala zaradi v njih ponazorenih oseb močne ekspresionističnosti. Vendar pa je dober izvedenec le občutil omenjeno razliko ravnotežja med barvo in risbo. To razliko je sedaj Talleri odlično uravnovesil na razstavi, ki jo prireja v galeriji hotela «Alla Spiaggia» v Gradežu.

Je to gotovo ena njegovih najboljših razstav, kjer vise le pokrajine, morja in štiri zelo velike slike ladjedelnic Sv. Marka, v katerih se čuti mogočni utrip in jek dela. Tu so spet sicer jadrnice, a jadrajo v svežem vetru hladnega morja. Krepko podani razgledi po Gradežu, z luko in slikovitimi kanali, so skladno enotni v risbi in mehurčasto razlivajočimi se barvami, ki ustvarjajo videz površinske dodelonasti slik starih impresionistov, so pa nasprotno nanesene v akvarelnotankih plasteh neštetih plemenito hladnih odtenkih barv. In prav v tem, menimo, je Talleri dosegel skladnost teh olj s prvotnimi, zanj tako značilnimi tuširanimi listi, ki zrcalijo bistvenost njegovega značaja dalmatinskega porekla.

Da pa je grafika še vedno njegova močna plat, dokazuje tu Talleri z lesorezi. So to prvi njegovi primeri, a vendar že take popolnosti, ki priča, da so že dolgo pred tem notranje dozorevali. Tematika ladjedelnic, torej sodobnost, se preko svetopisemske vsebine nekaterih, preko pomora nedolžnih otročičev povezuje v zaključeno skupino, ki se končuje s sestradanimi deportiranci pred bodečo žico nemških koncentracijskih taborišč.

MILKO BAMBIČ

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Nove finančne možnosti. Prijetno razpoloženje v novi družbi.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Danes ste na vrsti vi: gotova uveljavitev. Tudi kar zadeva čustvene probleme so vam vrata odprta.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Na delovnem odnosno poslovnem področju se stvari boljšajo. Kar pa zadeva ljubezen, ste na slabi poti.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Ne izgubljajte se v podrobnostih, ko vas čakajo večji načrti. Tudi v ljubezni kaka nevšečna motnja.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Dan bo vsekakor pozitiven, vendar ne boste povsem zadovoljni. Z ljubljeno osebo boste delali načrte za počitnice.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne računajte z naglimi uspehi in velikimi dobički. Srečanje s starim, dobrim prijateljem.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Na videz bo šlo marsikaj šepavo, v resnici pa bo kar dobro. Preveč poudarjate svoj jaz.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Precej ste nervozni in to moti tudi druge pri delu. V čustvenih zadevah boste kar zadovoljni.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Ne odločajte v naglici, da vas kje ne spodnesejo. Trenutna odpoved bo privedla do končne zmage.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Izkažite se, da ste pri delu doma. Neki prijatelj vam bo razkril prijetno novico.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Precejšnje spremembe, v glavnem v dobrem smislu. Ne nasedajte tujim govoricam.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Začnite z delom le tedaj, če ste se nanj pripravili. Osvojili boste osebo, ki vam je pri srcu.

DR. FRAN VATOVEC

Cankarjeva publicistika in Trst

4.

Cankarjevo predavanje je doseglo svoj čustveni vrhunec, ko se je govornik izjavil za jugoslovansko republiko. Takratni deželni predsednik baron Schwarz piha in sika od jeze. «Vzajemnost» razpusti, v katere okviru je potekalo predavanje. V razpustitvenem odloku navaja, da je bila splošna delavska zveza «Vzajemnost» dopuščena kot nepolitično društvo. Kot tako je naznanilo policijskemu ravnateljstvu v Ljubljani, da namerava prirediti 12. aprila 1913 ob osmih zvečer v veliki dvorani Mestnega doma javno in splošno pristopno predavanje, na katerem bo govoril pisatelj Ivan Cankar o predmetu «Slovenci in Jugoslovani». Iz razpustitvenega odloka povzemamo nadalje, da je moralo «deželno predsedstvo iz poročila navzočnega zastopnika c. kr. policijskega ravnateljstva (Gogala) spoznati, da je bilo predavanje čisto ter izključno političnega značaja in da se je govornik pisatelj Cankar v svoji strasti tako daleč spozabil vzkliknit: «Mi, kar nas je, mi vsi smo te misli, da je naš edini cilj, da *dosežemo jugoslovansko republiko.* S tem se je pregrešil zoper kazensko pravo.» Ostrina odloka se zapiči nato v osebo društvenega predsednika «Vzajemnosti» Ivana Kocmurja, češ da niso niti on kot društveni predsednik niti ostali navzoči društveniki temu ugovarjali, temveč so Cankarjevim besedam celo «z aplavzom priredili.» Prav smešno zveni nadaljnje besedilo odloka. Na Kocmurja leti oblastveni očitek, češ da se je ob opominu, ki ga je navzočni vladni komisar Gogala izrekel Cankarju zaradi njegove «spozabe», zadovoljil «le z mahanjem proti govorniku», namesto da bi «govornika takoj prekinil in mu vzel besedo.» Odlok izraža zgražanje barona Schwarza, ker je Cankar svoj govor nadaljeval ter celo še izustil besede: «Avstrija je eksponent nemškega imperializma, ne pa država.» Spet je vladni komisar Gogala opomnil Cankarja, ki pa se je očitno požvižgal na zopetno posvarilo. Razpustitveni odlok navaja, da je Cankar kljubovalno «pristavil nedostojno in nepatriotično postavko: Pustimo Avstrijo v njenem lastnem dreku. Bodimo kakokr Mazzini v Italiji!» Ob sklepu ugotavlja na odloku podpisani deželni predsednik Schwarz, da niso niti Kocmur niti ostali navzoči društveniki ugovarjali. Zato se mora sklepati, da so s Cankarjevimi upornimi besedami soglašali. S tem pa je «Vzajemnost» prekoračila svoj delokrog. Podala se je na politično področje. Zaradi tega je «sokriva državi sovražnega ter nepatriotičnega vedenja in govorjenja pisatelja Cankarja.» Nasledek? Cankarja so 12. septembra 1913 odpeljali za teden dni v zapor. Teden pozneje pa je socialistična «Zarja» hudomušno poročala: «Sodrug Ivan Cankar je danes zjutraj prestal svojo sedemdnevno kazen v zaporu ljubljanskega deželnega sodišča. Poznati mu ni, če se je kaj poboljšal.» 8)

Cankarjeva govorna publicistika je dozorela v svoji miselni ter izpovedni kvaliteti do vrhunskega predavanja, ki ga je imel sredi grozot proti koncu prve svetovne vojne ter v zarji bližajočega se novega dne t.j. 1. junija 1918 v okviru ljubljanske «Svobode». To svoje zadnje predavanje je posvetil vprašanju «*Slovenske kulture, vojne in delavstva*». V uvodnem delu izraža Cankar priznanje slovenskemu časništvu in časopisju. Iz njega zajemajo široke množice ljudstva svojo kulturno in politično naobrazbo. Časopisje je dobro merilo za duševno in miselno višino, na katero se je narod povzpel. Cankar ugotavlja: «če je časopisje umstveno visoko, politično dostojno, je to dokaz, da je narod, iz katerega je to časopisje vzraslo in kateremu je namenjeno, umstveno in politično zrel. V teh zadnjih nekaj letih (med prvo svetovno vojno — piš. op.) se je slovensko časopisje tako sijajno povzdignilo, da se brez strahu meri s časopisjem starih kulturnih narodov ter da je pošten in vreden zaupnik svojega naroda. Ena sama žalostna izjema je, o tej pa rajši molčim.» 9)

V dramatični vrh rase Cankarjeva uporna misel. Krik plameneče, jasnovidske izpovedi objema slovenski svet: «*Za mene, na mojih plečih, na plečih delavca — proletarca, sloni bodočnost slovenskega naroda, naroda proletarca!*» Visoko je vzletelo revolucionarno geslo s Cankarjevega sklepnega predavanja in pripravilo množice slovenskega delovnega ljudstva za veliki dan vstajenja. 10)

Podoba Cankarja predavatelja

Kakšna je podoba Ivana Cankarja predavatelja. Kje je težišče in kje moč njegove govorne besede? Trojna izpoved: *Regentova, Zorčeva* in dr. *Kraigherjeva.*

Regentova izpoved. Ob lanskem obisku pri tovarišu Ivanu Regentu sem iz njegovega pripovedovanja lahko povzel mnogo zanimivih podatkov v zvezi s Cankarjevimi predavanji v Trstu. Opisal je svoje prvo srečanje s Cankarjem. Bilo je 24. aprila 1907, ko je Cankar prvič nastopil pred tržaškimi delavci ter izobraženci v okviru Ljudskega odra. Regent in predsednik Ljudskega odra Anton Jerneječič sta tedaj čakala Cankarja na tržaški železniški postaji ob prihodu popoldanskega vlaka. Cankar je že pred tem sporočil v Trst, po čem ga bodo spoznali. Ta stvar pa je povsem izgubila svoj smisel. Regent in Jerneječič sta Cankarja takoj spoznala po znani Smrekarjevi karikaturi. Prijateljski stiki so v Cankarju poglabljali njegovo navezanost na Trst. Res je vzljubil tržaško slovensko delavstvo. Spoštoval je njegova prizadevanja na podrocju prosvetnega delovanja, pa tudi njegova spoznanja, da je treba smiselno povezovati bojne cilje za družbeno osvoboditev proletariata z bojem za osvoboditev enakovrednih ter enakopravnih narodov.

Regent sodi, da je bilo politično najaktualnejše predavanje o «Očiščenju in pomlajenju», najlepše pa o «Antonu Aškercu in njegovi dobi».

O Cankarju predavatelju pa mi je povedal Ivan *Regent*, da je imel Cankar svoje predavanje v celoti napisano. Primerilo se je tudi, da ga je v Trstu dokončno izdelal. Med predavanjem je sedel. Navadno je že pred predavanjem povedal kako misel prosto. Nekaj besed tudi po koncu izvajanj. Od časa do časa se je primerilo, da se mu je v trenutku utrnila kaka misel. Povedal jo je iz glave. Tov. Regent se še danes živo spominja, kako lepo je Cankar čital na primer svoje prvo predavanje. Kakor da bi govoril. Množica poslušalcev je bila zelo navdušena. Udeležencev je bilo zmerom nad 400. V takratnih razmerah je pomenilo to v Trstu presenetljivo lepo udeležbo. Še več. Delavci in njihove žene so se pred odhodom od doma preoblekli. Na predavanje so prišli prazno oblečeni. S tem so želeli izraziti Cankarju svoje tiho spoštovanje. Tu tiči drobec skrivnosti, zakaj je Cankar Trst in njegovo delavstvo tako zelo vzljubil. Ne nazadnje, seveda, tudi zaradi tega, ker mu niso mogli tedaj na Slovenskem nikjer zagotoviti tako uspešnih predavanj kakor v Trstu Tudi mi je pripovedoval tov. Regent, kako so tržaški delavci po nekem predavanju pripravili Cankarju zakusko. O tem pa Cankar ni bil obveščen. Zato so bili prav žalostni, ko ga je neka družba, ki tudi ni bila poučena o nameravani zakuski, odpeljala drugam. Vsekakor pa dokazuje ta dogodek, kako vdani so bili Cankarju tržaški delavci. 11)

Razen tega piše I. *Regent* v reviji «*Socialistična misel*», kako je Cankar tržaškim delavcem na predavanjih in tudi po predavanjih večkrat čestital ob pomembnem volilnem uspehu socialno demokratičnega gibanja slovenskih ter italijanskih delavcev leta 1907 v Trstu, saj so izvolili v dunajski parlament štiri socialno demokratične poslance. Tedaj so se na Dunaju šalili, da je Trst «rdeči biser v avstrijski kroni.» Vsekakor so tržaški delavci že ob teh čestitkah razbrali, da je Cankar socialist. V tej zvezi pripoveduje Regent, kako so Cankarja po vsakem predavanju (izvzemši prvo) spremljali v gostilno na večerjo, nato pa v kavarno. Pristavlja: «S Cankarjem nas je šlo v gostilno in v kavarno vselej kar čedno število.» Ob takih priložnostih so se razvile med Cankarjem ter njegovimi spremljevalci zelo aktualne in živahne diskusije. To je Cankarju očitno zelo ugajalo. Prav na teh večerih in ob takih diskusijah se je naglo razvijal «proces zbliževanja» med Cankarjem in diskutanti. Tako je pot diskusije pospešila vezi prijateljstva med Cankarjem ter Regentom in njegovimi sodelavci. Regent navaja v tej zvezi, kako se je Cankar ob diskusijah o predavanjih razvnemal in navduševal pri pogovorih o vprašanjih socializma. Zanimiva je informacija, da se je Cankar povsem strinjal s sodiskutanti glede vprašanja, da se utegnejo Slovenci v Trstu in tudi drugod dokopati do svojih pravic ter enakopravnosti le po poti demokracije. Sledi spoznanje: za razvoj in napredek demokracije pa se je treba bojevati. Najučinkovitejši boj za demokracijo ter za rešitev narodnega vprašanja pa je boj za socializem.

Zorčeva izjava. Ivan Zorec je bil v letih, ko je hodil Cankar predavat v Trst, nekak intendant tržaškega slovenskega gledališča. Želel je, da bi mu Cankar svetoval v zvezi z gledališkim repertoarjem. Na tihem pa je upal, da ima Cankar že pripravljeno kako svojo dramo, ki bi mu jo morebiti lahko odstopil. Zorec je nato poiskal Cankarja, da bi se z njim pogovoril. Našel ga je v hotelu «Balkan» pri četrtinki vina. Tik pred določenim časom se je Cankar pripravljal za predavanje tisti večer. V zadnjih hipih je še dodajal misli, ki je želel o njih govoriti. V tej zvezi navaja Zorec, da je imel tedaj tržaški «Ljudski oder», ta «prav lepa socialno demokratska naprava», same dobre predavatelje. Med njimi sta bila posebno «značilna in priljubljena Etbin Kristan ter Ivan Cankar». Kristan je svoje predavanje zmerom prosto govoril. Brez listkov v roki. «Njegov slog je bil živahen in blesteč, vžigajoč in zveneč». Ob Cankarjevih predavanjih je bila dvorana zmerom nabito polna. Ugotavlja: «Vsako Cankarjevo predavanje je bilo za nas pravi praznik.» Cankar pa je bral svoje predavanje brez pretirane vneme, toda lepo, brez elkovanja in podobnega spakovanja. Med branjem si je nemirno segal v lase in se presedal na stolu. Njegova predavanja so bila po slogu ter besednih oblikah vselej nekaj sijajnega:

«Besede smo kar požirali. V dvorani je bila tišina, da bi slišal, če bi bila iglica padla na tla. Snov njegovih predavanj je bila zmerom silno duhovita in vselej» strogo kulturne smeri. Srdito je šibal «nepristno rodoljubarstvo, polizano frakarstvo in kulturno zaspanost, v kateri je tičalo po njegovem mnenju ubogo slovensko ljudstvo. Vselej je postavil stvar tako, da smo videli tudi dosti svetlobe, kjer so se sicer vlekle dalje sence.

8) Cankarjev zbornik. Str. 149. — Zgodovinski arhiv KPJ V. Str. 257-63. — Ivan Cankar: Izbrana dela. Str. 391-402 in 562-74.

9) Tu misli Cankar na dr. Sušteršičev protideklaracijski tednik «Resnica».

10) Zgodovinski arhiv KPJ, l. c. Str. 346-9. — Ivan Cankar, l. c. Str. 453-9 in 587-8.

11) Ob pogovoru s tov. Regentom v juniju 1965.

12) Ivan Regent: Ivan Cankar v Trstu. Socialistična misel 1953. Štev. 3. Str. 154-5.

(Nadaljevanje sledi)

RADIO VELEVIZIJA

TOREK, 19. JULIJA 1966

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15, 23.15 — POROČILA; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Popevke treh rodov; 12.00 Iz slovenske folklore; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Ansambel «The Jets»; 17.20 Glasba za transistor; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 J. Gotovac: Simfonično kolo; 19.05 Kitarist Manuel Diaz Cano; 19.15 Spoznavajmo naravo; 19.30 Slovenski zbori; 20.00 Šport; 20.35 Lahka glasba; 21.00 Janez Gregorin: «Gore v snegu, mrazu in soncu...»; 21.20 Pianist Claudio Gherbitz; 21.55 Paberki iz disketeke; 22.35 Poje Edith Piaf; 22.45 Črni cvet, jazzovska revija.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 «Supermarket»; 14.05 Prvo dejanje opere «Carmen».

Koper

6.30, 12.30, 14.30, 15.30 in 20.30 POROČILA; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.00 Prenos RL; 8.15 Jutranja glasba; 9.00 Popevke; 9.30 Pod senčnikom; 10.15 Pesnik J. Kaštelan; 10.30 Celentanov klan; 10.45 Nove plošče; 11.15 Lahka glasba; 11.30 Današnji pevci; 12.00 in 13.00 Glasba po željah; 13.50 Jug. narodni plesi; 14.15 Jugoslavija v svetu; 14.40 Ženski kvartet; 15.00 Za mlade poslušalce; 15.15 Poje Tereza Kesovija; 16.00 Za oddih in razvedrilo; 16.45 Domači ansambli; 17.15 Izbrani motivi; 17.30 Preberimo skupaj; 17.45 Mali umotvori; 18.00 Pevci; 18.15 Ansambel M. Sepeta; 19.00 Prenos RL; 20.00 Šport; 20.30 Prenos RL; 23.15 Kitare; 23.35 Glasba za lahko noč.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — POROČILA; 8.30 Zabavna glasba; 8.45 Neapeljske pesmi; 9.00 Operetni program; 9.30 Mozartovi menueti; 10.05 Popevke; 10.30 Skladatelj Nino Rota; 11.15 Ljudski plesi; 11.30 Jazz; 15.15 Gospodarska rubrika; 15.45 Operna antologija; 16.30 Spored za najmlajše; 17.25 Simf. koncert; 18.45 Orkester Ballotta; 19.05 Znanost in tehnika; 20.25 Nogometno prvenstvo: Italija-Severna Koreja

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.30 — POROČILA; 8.30 Mali koncert; 9.00 Poje E. Vianello; 9.40 Nove pesmi; 10.00 Operne uverture; 10.35 Pisan spored; 11.35 Vesela glasba; 12.00 Danes v glasbi; 14.00 Pevci; 14.45 Glasbeni koktail; 15.15 Vrtiljak pesmi; 15.35 Spored z onstran Atlantika; 16.35 in 17.35 Glasbeni spored za mladino; 18.15 Poljudna enciklopedija; 18.50 Vaši izbranci; 20.00 Mogol; 21.00 Nove angleške plošče; 21.40 Plesna glasba.

III. program

18.30 Debussy; 19.15 Koncert; 20.30 Revija revij; 21.20 Bachove kantate; 22.10 Zadeva brezboštva v sodobnem svetu

Slovenija

7.05, 8.00, 13.00, 14.00, 16.00, 20.30 — POROČILA; 9.05 Glasbena matineja; 10.00 Počitniško popotovanje — E. Queen: Milo in beli slon; 10.15 Zabavni orkestri; 11.15 Iz Dvořakove «Rusalke»; 12.00 Turistični napotki; 12.15 Nimaš prednosti!; 13.05 Inštrumentalne skladbe; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Ansambel V. Petriča in B. Franka; 14.30 Priporočajo vam...; 15.05 Uverture in scherzi; 16.20 Zabavni intermezzo; 16.40 V torek na svidenje; 17.00 Vsak dan za vas; 18.05 Iz klavirske klasike; 19.00 Aktualnosti; 19.15 Zabavni zvoki; 19.50 Na mednarodnih križpotjih; 20.05 Glasbene razglednice; 21.00 Zbora iz Gališane in Rovinja; 21.20 Radijska igra — R. Ploquin: Odšel brez naslova; 22.23 Pesem godal; 22.35 Iz fonoteke radia Koper; 23.15 Jug. glasbena tribuna; 24.05 Po svetu jazza.

Ital. televizija

18.00 Spored za najmlajše; 19.45 Ital. kronike in parlamentarni dnevnik; 20.10 Dnevnik; 20.30 Svetovno prvenstvo v nogometu: Italija - Severna Koreja; 22.15 TV zgodba; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Glasbeni spored; 22.15 Sportni tednik.

Jug. televizija

19.35 Obzornik; 19.45 Mednarodni plesni turnir; 20.20 Svetovno nogometno prvenstvo: Portugalska-Brazilija; 21.30 II. polčas Portugalska-Brazilija; 22.15 Umreti v Madridu — francoski film; 23.30 Poročila.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 24.8, najnižja 19.5, ob 19. uri 24.8; zračni tlak 1007.9 raste, veter severozahodnik 4 km na uro, nebo 5 desetin pooblačeno, 2,2 mm dežja, morje mirno, temperatura morja 24 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 19. julija
Vincenc
Sonce vzide ob 5.34 in zatone ob 20.48. Dolžina dneva 15.14. Luna vzide ob 6.35 in zatone ob 22.16
Jutri, SREDA, 20. julija
Marjeta

UMRL JE NAŠ MAKS

Neverjetno, kako je težko napisati to, kar človek občuti, ko nenadoma, nepričakovano izgubi tovariša, s katerim je leta in leta preživel na delu pri istem podjetju, pri isti ustanovi, s katerim je prebil toliko lepih in tudi manj lepih trenutkov, s katerim je ob vsakodnevnem neposrednem stiku izmenjaval besede in misli, službene in zasebne, kakor je pač naneslo.

Izgubili smo našega delovnega tovariša Maksa Pečarja; in ko rečemo delovnega tovariša, ne mislimo samo na delovni odnos, ki nas je družil, temveč na tovariša v tistem pomenu besede, ki ji ga dajemo, kadar hočemo z njo povedati, da gre za človeka, ki je v odnosu do sočloveka združeval v sebi najlepše vrline človeškega značaja, posebne odlike, ki delajo človeka simpatičnega, priljubljenega, dobrega.

In tovariš Maks je bil tak fant. V dolgih letih, ko smo se poznali in do kraja spoznali, smo se nanj navadili kot na nekaj povsem nepogrešljivega za naš kolektiv. Njegova vestnost, njegova prizadevnost, njegova požrtvovalnost, njegova splošna razgledanost so nam nič kolikokrat bili za vzgled in kolikokrat se nam je v zadnjih tednih, ko je bil odsoten zaradi bolezni, iskreno in glasno iztrgala misel: «Oh, ko bi bil tukaj Maks...» In takrat smo še upali in verjeli... Danes pa, ko vemo, da ga nikoli več ne bo med nas v naše sobe, med naše mize, pisalne stroje in teleprinterje, ko ga ne bomo več srečavali na ulicah, kako s torbo, polno pošte hiti, da ja ne bi zamudil točno odmerjenega časa, danes in za vnaprej si bomo morali še in še in kdo ve kolikokrat brez vsakega upanja na njegov povratek ponavljati: «Kako škoda, da nimamo več našega Maksa...»

Res, kako škoda, da ga nimamo več, da nimamo več moža, ki je svoja leta tako neverjetno varno skrival za svojim mladostnim značajem, za vedrino in prožnostjo svojega duha, kot da ne bi tudi njemu tekla trda leta mladosti, mladeništva in že zrele dobe, v katerih je koval in tesal svoj značaj.

V rodnem Lonjerju si je pridobil prvo šolsko znanje in se izučil za tesarja. Želja po znanju in spoznavanju ga je že v mladih letih vlekla h knjigam in iz njih je črpal hrano za bogatitev svojega duha. Vojna leta so ga kot italijanskega vojaka privedla v Afriko in po porazu italijanske vojske v zavezniško ujetništvo. Tam se je skupno z drugimi primorskimi fanti ogrel za narodnoosvobodilno idejo, katero je gojil v svojem srcu že doma ob svetlih zgledih bazoviških in drugih junakov, ter se prijavil v nastajajoče partizanske enote. Prav takrat se je v ujetništvu ustanavljal tudi pevski zbor primorskih fantov in Maks se mu je kot odličen tenorist seveda takoj pridružil. Kasneje se je zbor iz Afrike preselil v Gravino v južni Italiji kjer ga je prevzel znani pevovodja in skladatelj Rado Simoniti in kjer je dobil ime «Srečko Kosovel». S tem slovitim primorskim partizanskim pevskim zborom je Maks prepotoval še v medvojnih letih skoraj vso takrat že osvobojeno Jugoslavijo in dobršen del Evrope. Nastopil je na prvem celovečernem koncertu v Bariju med zavezniško vojaško misijo, obiskal domala vsa taborišča partizanskih enot, odšel nato na otok Vis, v Sibenik, Split in od tam v Črno goro, v Makedonijo in v Beograd in povsod je s svojim tenorjem (mnogo je nastopal v zboru tudi kot solist) s partizansko pesmijo navduševal poslušalce. Z zborom je bil v gosteh tudi pri maršalu Titu. Nato je odpotoval na veličastno turnejo v Bolgarijo, kjer je pel v Sofiji na I. vseslovanskem kongresu, v Romunijo in na Madžarsko, preko katere je dospel v takrat že osvobojeni Maribor, v Ljubljano in končno v domači osvobojeni Trst, kjer je nastopil na nepozabnem koncertu zbora «Srečko Kosovel» v gledališču Verdi.

Iz Trsta se je nato, vedno z zborom, podal preko češkoslovaških mest Prage, Brna, Bratislave in Pardubic ponovno v Ljubljano, od koder se je po demobilizaciji lahko dokončno vrnil med svoje drage v rodni Lonjer.

Tu se je še ves v mladostnem zanosu nove svobode vključil v domače prosvetno življenje: bil je med ustanovitelji in najbolj zvest član domačega društva «Lonjer-Katinara», v katerem se je udejstvoval kot pevec, režiser in odrski igralec, vrsto let je bil tudi član pevskega zbora p.d. «Ivan Cankar» pri Sv. Jakobu, kot tenorist-solist je nastopal na raznih prireditvah po tržaškem ozemlju in kadar ga je zagrabila žilica, je pisal svoje vojne spomine in črtice. In ko je bil l. 1946 zbor «Srečko Kosovel» priložnostno obnovljen, je z njim odšel na turnejo v Pariz in druga francoska mesta, pa še v Švico, da bi tam med mirovno konferenco s partizansko pesmijo primorskih Slovencev seznanjal svet s smotri osvobodilnega boja našega ljudstva.

Pesem in delo sta bili najbolj intimni izpovedi Maksove ljubezni do življenja. Pesem v zborih in v veseli družbi, delo v službi in doma. Kot je vestno in z darom prirodne inteligence izpolnjeval svoje službene dolžnosti, tako se je v okviru svoje družine s polno ljubeznijo posvetil obdelovanju svojega malega vinograda, oskrbovanju svojega doma, ki si ga je prav v zadnjem času, preden ga je napadla zahrbtna bolezen, vsega preuredil, da bi pod starost v njem s svojo ženo, hčerko in sinom, pa nevesto in komaj rojenim vnukom, užival zasluženi pokoj.

Pa mu je neizprosna smrt vse to prekrižala v letih, ko je človek še vse prej kot star, v letih, ko je pri zdravju bil še ves poln načrtov.

Dragi naš Maks, neizrečno težko nam bo današnje slovo od tebe in najlaže bomo prenašali tvoj odhod v nepovrat, ko te bomo imeli stalno pred očmi takega, kakršnega smo te imeli vsa ta dolga leta: marljivega, prijaznega, uslužnega, poštenega, dobrega in tako vsega iz polnega srca za našo pravično slovensko stvar.

Naj ti bo miren počitek v zemljici na katinarskem pokopališču!

Tvoji delovni tovariši

SKUPNO SPOROČILO TAJNIŠTEV TRŽAŠKIH SINDIKATOV

Pred novo splošno protestno stavko v obrambo ladjedelnice Sv. Marka!

Datum in podrobnosti nove enotne akcije bodo sindikalne organizacije določile na sestanku v četrtek, 21. t. m.

Sindikalne organizacije so nam poslale sledeče sporočilo:

Tajništva treh tržaških sindikalnih organizacij so se sestala in proučila sklepe poročila, ki ga je senator Caron, predsednik podkomisije medministrske komisije za gospodarski načrt (CIPE) v zvezi s preureditvijo italijanskega ladjedelstva, ter v zvezi z vprašanji, ki zadevajo tržaški gospodarski položaj (CRDA, S. Marko, Tovarna strojev Sv. Andreja itd.). Tri tajništva so izrazila svoje negativno mnenje in so zato potrdila, sklicujoč se na skupno sporočilo od 30. junija, da proglasijo še eno splošno protestno stavko, za katero bodo podrobnosti sporočile po novem sestanku, ki ga bodo imele v četrtek 21. julija, potem ko se bodo sestali izvršni organi treh sindikalnih organizacij.»

Enotno stališče tržaških sindikalnih organizacij do teh važnih vprašanj za življenje in razvoj mestnega gospodarstva je jasno. Sindikalne organizacije v Trstu vodijo skupno borbo za ohranitev tržaške ladjedelske industrije in ne bodo odstopile od svojega stališča, da je možno rešiti ladjedelnico Sv. Marka, ki pogaja mestno in deželno gospodarstvo. Sindikalne organizacije se obračajo tudi na vse druge gospodarske kategorije in menijo, da je njihova dolžnost, da se vključijo v bitko za obrambo ladjedelnice.

Kot smo že svoj čas poročali, so bili predstavniki treh tržaških sindikalnih organizacij 6. t.m. na razgovoru s predstavnikom ustanove IRI Petrillijem, kateremu so obrazložili svoje stališče in zavrnili načrt IRI o zapori ladjedelnice Sv. Marka. Predsednik IRI jim je jasno povedal, da so sestavili načrt, na osnovi katerega bo morala biti ladjedelnica Sv. Marka žrtvovana. 8. t.m. je tržaške sindikalne predstavnike sprejel podpredsednik vlade Nenni, ki jim je zagotovil, da bo stališče sindikalistov zagovarjal v vladi.

Pred kratkim pa je medministrska podkomisija, ki ji predseduje senator Caron, v bistvu prišla do zaključkov, do katerih je že poprej prišla ustanova IRI, da bo treba v okviru preureditve italijanskih ladjedelnic zapreti ladjedelnico Sv. Marka. In prav stališče te podkomisije je prepričalo tržaške sindikalne organizacije, da je treba nujno zaostriti borbo za ladjedelnico Sv. Marka ter so zato najavile novo splošno stavko.

DVODNEVNO ZASEDANJE KD O TEMI «TRST - DANES»

Tudi za KD je bodočnost Trsta v njegovi pristaniški dejavnosti

Do te zakasnele ugotovitve je v svojem poročilu prišel glavni poročevalec na zasedanju Ennio Antonini - Podtajnik Donat-Catin o možnostih za ohranitev Sv. Marka

Zasedanje tržaške Krščanske demokracije pod geslom «Trst danes», ki se je začelo v soboto popoldne na sedežu stranke, se je zaključilo v nedeljo dopoldne v Boljuncu ob prisotnosti podtajnika ministrstva za državne udeležbe Donat-Cattina, ki je v svojem posegu govoril predvsem o vprašanju preureditve italijanskega ladjedelstva in v tej zvezi o ladjedelnici Sv. Marka.

Glede usode ladjedelnice Sv. Marka je bil ministrski podtajnik manj pesimist, kot so celo tržaški demokristjani. Poudaril je pozitivno dejstvo, da komisija, ki sestavlja vsedržavni gospodarski načrt stremi za tem, da bi določila letno zmogljivost italijanskih ladjedelnic od 600.000 do 750.000 ton, namesto 450 tisoč ton zmogljivosti letno, kot je bilo prvotno zamišljeno. V tej zvezi je dejal predstavnik vlade, obstajajo možnosti, da se obdrži pri življenju eno splavišče ladjedelnice Sv. Marka, zraven katerega naj bi zgradili novo sodobno ladjedelsko delavnico. V vsakem primeru pa, je poudaril Donat-Cattin, je dolžnost industrije z državno udeležbo, da v krajih, kjer obstajajo državna podjetja, obdrži splošno raven zaposlenosti. V primeru, da bi bilo treba zmanjšati število zaposlenih v ladjedelski industriji, je treba na vsak način poskrbeti za druge industrijske dejavnosti, ki bodo zagotovile odgovarjajoče število delovnih mest. Med svojim bivanjem v Trstu si je ministrski podtajnik ogledal železarno Italsider, ladjedelnico Sv. Marka in področje industrijskega pristanišča.

Glavno poročilo na zasedanju je imel Ennio Antonini, v katerem je obdelal vprašanje razvoja tržaškega gospodarstva od leta 1954 do danes. Antonini je poudaril, da je treba postaviti letnico povratka Italije v Trst kot začetek obravnavanja tržaškega gospodarstva. Njegovo poročilo, ki gotovo izraža stališče tržaške KD do gospodarskih vprašanj Trsta, je zelo zanimivo zlasti zaradi osnovne ugotovitve: da je pristanišče in ne industrija osnova bodočega gospodarskega razvoja našega mesta.

Do te ugotovitve, ki so jo doslej zlasti demokristjani odločno zavračali in so se prav obratno sklicevali na industrijo, kot edino perspektivo za razvoj tržaškega gospodarstva, je Antonini prišel po podrobni analizi politike italijanskega gospodarstva, ki se je vključilo v Evropsko gospodarsko skupnost. S to vključitvijo, je poudaril Antonini, je Italija podrla gospodarske zapreke, ki so v preteklosti zavirale njen gospodarski razvoj. Nato pa se je bilo treba odločiti za novo notranjo gospodarsko politiko, ki naj reši glavna gospodarska in socialna neravnovesja, ki so se po l. 1950 letu zaostrila.

«Če hočemo upoštevati Trst kot del, čeprav skromen, vsedržavnega gospodarstva, se moramo sami prepričati, da je udeležba Trsta v vsedržavnem gospodarstvu danes bolj potrebna kot včeraj... Sedaj je za Trst udeležba pri vsedržavnem gospodarskem razvoju in hkrati spoštovanje iz tega izhajajočih pogojev, ne samo primerna, ampak je že postala potrebna.» Udeležiti se tega razvoja, je nadaljeval Antonini, pomeni danes, da se je treba tudi podrediti njegovim pogojem, ki niso več nedoločeni, ampak so precej jasno nakazani.

Omenili smo gornje ugotovitve demokristjanskega gospodarskega strokovnjaka, da nam bodo jasni zaključki, do katerih je prišel Antonini, ko se je neposredno spoprijel s tržaškimi gospodarskimi vprašanji.

Potem ko je ugotovil, da se je v povojnih letih izselilo iz našega mesta več kot 50.000 Tržačanov in da je bilo to število pokrito s priseljevanjem Istranov, ki ga je celo preseglo za 20.000 enot, se pravi, da je prišlo v Trst nad 70.000 istrskih beguncev, je prešel na razvoj osebnih dohodkov v Trstu, ki so bili v zadnjih 12 letih vedno pod vsedržavnim povprečjem. Nato je poudaril, da sta po njegovem mnenju industrija in pristaniška dejavnost osnovni proizvajalni področji.

«Industrija — je poudaril Antonini — se je že od prvih povojnih let pokazala kot priložnost, na katero se je treba nasloniti za gospodarski razvoj. Prepričani smo bili, da mora razvoj na tem gospodarskem področju kriti izgubo teže pristaniške dejavnosti v pokrajinskem merilu. Rezultati politike industrializacije so danes vidni in so gotovo predstavljali uspeh Krščanske demokracije.

V tržaškem industrijskem področju, zhavaljujoč se pospešenim pobudam, ki so bile s časom uresničene, je do konca lanskega decembra delovalo 105 podjetij, ki so zaposlovale nad 6000 uslužbencev.»

Takoj nato pa Antonini ugotavlja, da se število zaposlenih v industriji v zadnjih desetih letih ni kaj povečalo. Z ustanovitvijo novih industrij pa se je pojavila kriza v tradicionalni tržaški industriji, ki jo je povzročil hiter tehnološki razvoj v zadnjih letih in ki je prizadel vse stare industrijske veje. Tam kjer ni bilo novih naložb, je nadaljeval Antonini, je kriza postala «patološka», tudi če je bilo vsled tega mogoče obdržati raven zaposlitve.

«To je primer ladjedelnice Sv. Marka, kjer Fincantieri ni naložila niti pare prav v letih največjega razvoja ladjedelstva v svetu. Zato imamo danes podjetje, ki v razmerah, v katerih deluje nima nobene perspektive, da bi nastopilo na tržišču, ko bodo v kratkem podpore ladjedelski industriji znatno zmanjšane.» Zatem Antonini ugotavlja, da so danes možnosti industrijskega razvoja Trsta omejene zaradi pomanjkanja prostora; da tehnološki razvoj in pomanjkanje prostora ne bosta dovoljevala večjega povečanja zaposlenih v tržaški industriji; da naj bi imele naložbe za okrepitev industrije z državno udeležbo negativne posledice glede zaposlitve, pozitivne pa v zvezi z dohodki.

Potem ko je analiziral dosedanjo krizo pristaniške dejavnosti in ugotovil, da so bili vzroki te krize pomanjkanje naložb za pristaniške infrastrukture (ceste, železnice, mehanizacija naprav itd.), ter da so bili vsi prispevki v glavnem pozabljeni za kritje primanjkljajev Javnih skladišč, je izjavil, da se je nedavno pojavila težnja po upoštevanju pristaniške vloge Trsta in da je danes za Trst pristaniško gospodarstvo prvotnega pomena. Končno je treba poudariti, je dejal Antonini, da bo s pristaniškim gospodarstvom lažje zahtevati za Trst uveljavitev pogojev rimskega sporazuma EGS. «Ta argument, ki ga danes ni mogoče podcenjevati, po mojem mnenju odločilno krepi stališče o prednosti pristaniškega razvoja pred industrijskim razvojem za tržaško gospodarstvo.»

Za zaključek naj poudarimo, da so tržaški demokristjani, ki so v vseh povojnih letih zagovarjali stališče, da je edina perspektiva tržaškega gospodarstva v industrializaciji, sedaj «ugotovili», da je pristaniška dejavnost «prvotnega pomena za tržaško gospodarstvo». «Odkrili» so, čeprav pozno, to kar so resni gospodarstveniki vedno trdili, saj je dejavnost v pristanišču vedno pogajala razvoj, zastoj ali propast tržaškega gospodarstva. Toda demokristjani na svojem zasedanju so pozabili še na drugo važno vprašanje, ki pogaja vsako gospodarstvo pristaniškega mesta: da razvoj pristaniških dejavnosti zahteva tudi razvoj dopolnilne ladjedelske industrije, kateri se je tržaška KD, vsaj tako sledi iz poročila Antoninija, dejansko odpovedala, čeprav je ministrski podtajnik Donat-Cattin prav na tem njihovem zasedanju omenil, da le obstaja kaka možnost za ohranitev ladjedelnice Sv. Marka.

Nabrežinski kamnarji še vedno stavkajo

Stavka delavcev kamnarske stroke, ki sta jo napovedala pokrajinska sindikata kategorije CGIL in CISL, in ki traja že od 11. t.m., se nadaljuje z udeležbo nad 95 odstotkov delavcev. Včeraj dopoldne so šli delavci v povorki s protestnimi transparenti po Nabrežini. Sindikalna voditelja Degrassi (CISL) in Criscenti (CGIL) sta se ponovno sestala z nabrežinskim županom Legišo, ki je že v prejšnjih dneh posredoval za rešitev spora, vendar brez uspeha zaradi odklonilnega stališča industrijcev.

* * *

Danes se bo zaključila tridnevna stavka delavcev Italcementi, ki se je začela v nedeljo. Včeraj dopoldne ob 9.30 je bila na sedežu sindikata v Ul. Pondares skupščina stavkajočih.

Izid mature na slov. učiteljišču

Na slovenskem učiteljišču so se zaključili zrelostni izpiti v poletnem roku. Zrelostne izpite je polagalo skupno 24 dijakov (16 Tržačanov in 8 Goričanov); uspešno je opravilo izpite 7 dijakov, popravne izpite ima 12 dijakov, odklonjenih pa je bilo 5 dijakov.

Uspešno so opravili maturo na učiteljišču: Lucija Barei, Mara Bratož, Stanislava Sosič, Miranda Vodopivec, Ana Švab, Nevenka Bric in Zmagoslava Carrara.

V prihodnjih dneh se bodo zrelostni izpiti zaključili tudi na trgovski akademiji in na klasičnem in znanstvenem liceju, tako da bodo verjetno ob koncu tedna znani izidi.

Piccolijeva zagotovila predstavnikom KD

Na sestanku pokrajinskih voditeljev krščanske demokracije z vsedržavnim podtajnikom KD Piccolijem so tržaški demokristjani poudarili potrebo, da si mora vlada prevzeti konkretne obveznosti v zvezi s tržaškim gospodarstvom.

Sestanek je bil včeraj popoldne na sedežu tržaške KD in so se ga udeležili člani izvršnega odbora, poslanca Belci in Bologna, župan dr. Franzil in predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi. Na sestanku so zelo obširno obdelali vprašanje glede prisotnosti industrijskih obratov IRI v deželi Furlaniji - Julijski krajini in v Trstu. Tržaška krščanska demokracija je poudarila stališče, da se je treba obvezati in zajamčiti mestnemu gospodarstvu in zaposlitvi vse to, kar daje danes ladjedelska industrija, s spoštovanjem stališča in ugleda, ki so si ga pridobili voditelji in delavci.

Poslanec Piccoli je zagotovil, da bodo na tržaška vprašanja gledali v njihovem splošnem okviru in je izjavil, da bo osrednje vodstvo krščanske demokracije dalo pobudo za odločilna srečanja na visoki ravni z vodstvom IRI in vlado, da bodo lahko stališča tržaških demokratičnih sil našla zadovoljivo razumevanje.

Danes povorka žensk proti ukinitvi Sv. Marka

Danes ob 9. uri se bo na Trgu Garibaldi začela protestna povorka žensk in otrok proti zapori ladjedelnice Sv. Marka. Povorka bo šla po ulicah mestnega središča in se bo nato vrnila na Trg Garibaldi. Protestno povorko prireja Zveza italijanskih žena (UDI).

Občina sporoča, da so na oglasni deski občine od 18. do vključno 23. t. m. izobešene prednostne lestvice kandidatov za suplentska mesta v občinskih vrtcih za šolsko leto 1966-67

Z OBJAVO ZAKONA V URADNEM LISTU

V kratkem na razpolago denar iz posebnega sklada za Trst

Gre za 16 milijard 180 milijonov lir za razne naložbe v poslovnih letih 1967-1971

Krščanska demokracija sporoča, da bo v kratkem na razpolago 16 milijard 180 milijonov lir iz posebnega sklada za Trst, ki jih bodo uporabili za razne naložbe na gospodarskih in socialnih področjih. To določa zakon, ki sta ga predložila tržaška poslanca Belci in Bologna in ki je bil objavljen v Uradnem listu, kar pomeni, da je zakon dokončno veljaven. Zakon določa, da bo lahko upravna komisija sklada za Trst razpolagala z eno tretjino od 48 milijard lir, ki so na razpolago skladu za poslovna leta od 1967 do 31. decembra 1971. Na ta način bodo lahko načrtno določili izdatke sklada za Trst za več let naprej, s čimer bodo razne naložbe v najkrajšem času uresničene.

Komisija za javna dela poslanske zbornice pa je postavila na dnevni red zakonski osnutek poslancev Belcija in Bologne, ki vsebuje posebna pravila za izvrševanje javnih del v tržaškem pristanišču. Na osnovi tega zakona, naj bi uporabili milijardo in pol lir za nove tehnične naprave, milijardo lir pa za gradbena dela. Denar za ta dela naj bi črpali iz vsedržavnega načrta za pristanišča, ki določa 75 milijard lir za razna dela in od katerih so dve milijardi 500.000 lir nakazali tržaškemu pristanišču.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V dneh 16., 17. in 18. julija 1966 se je v Trstu rodilo 22 otrok, umrlo pa je 27 oseb.

UMRLI SO: 45-letni Odillo Padovan, 72-letna Margherita Predonzani vd. Berani, 69-letni Guido De Santi, 60-letni Umberto Gattolin, 61-letna Umberta Reponi vd. Anglani, 77-letni Giusta Parenzan, 59-letni Domenico Barei, 72-letna Anita Tombazzi vd. Gregori, 74-letni Mario Boscaro, 75-letna Ermenegilda Ukmer vd. Lonza, 81-letna Francesca Milotic vd. Gril, 80-letna Rosa Tirel vd. Segalla, 59-letna Silvia Tominz por. Stecchina, 71-letni Giovanni Zazinovic, 58 letna Luigia Mascarini por. Ceccolini, 66-letna Maria Penco por. Paolucci, 68-letni Mario Ravalico, 76-letni Augusto Grauner, 86-letna Teresa Golob, 82-letni Rodolfo Del Monte, 62-letni Angelo Stefanutti, 61-letni Giovanni Maiza, 56-letni Massimiliano Pecar, 83-letna Maria Rienzner vd. Conti, 72-letni Antonio Bovo, 80-letna Maddalena Giraldi vd. Verzier, 80-letna Irma Spiegel vd. Dolwezel.

OKLICI: Zastopnik Tullio Bellich in frizerka Anastasia Morosini, trgovec Elvino Delise in gospodinja Anna Maria Mestroni, učitelj Livio Lonzar in učiteljica Giuseppina Vocci, uradnik Luigi Ferrigno in Livia Verdel, industrijski izvedenec Giordano Furlani in računovodja Rosalia Zelco, uradnik Gabriele Novelli in uradnica Eleonora Szecsö, uradnik Sergio Belfiore in uradnica Gabriella Silvestri, natakar Giorgio Zoratto in likalka Giuliana Beccari, pomorščak Ubaldo Deste in šivilja Laura Andreuzzi, agronom Guido Mazzoli in prevajalka Eliana Valerio, učitelj Pasquale Alessi in socialna asistentka Andreina Kenich, pravnik Cesare Pellegrini in gospodinja Grazia Giraldi, mesar Riccardo Grbac in gospodinja Livia Malabotti, uradnik Vittorio Randisi in uradnica Antonia Pasini, pismonoša Vito Manzin in gospodinja Lina Ruzai, delavec Aldo Car li in delavka Maria Gabriela Budin, natakar Pietro Saracini in likalka Maria Zimmermann, bolničar Giancarlo Widmar in bolničarka Ottavia Clarich, inženir Doriano Speranza in uradnica Francesca Righini, elektrotehnik Luigi Grudina in gospodinja Marina Mereu, častnik Mario Biagini in učiteljica Flavia Sumberaz, finančni stražnik Raffaele Russ in gospodinja Maria La Cerignola, sodni kanclist Alberto Duse in zobozdravnica Laura Ottochian, kapitan dolge plovbe Nerio Zane in uradnica Paola Benvenuti, uradnik Lucio Cosmini in uradnica Nedda Pasqualini, uradnik Alessandro Bressani in uradnica Eleonora La Forgia, trgovec Antonio Pozzessere in lirična pevka Malvina Savio, pomorščak Claudio Bavcar in študentka Lucia Basiaco, obrtnik Edoardo Braz in trg. pomočnica Rosalba Vassallo, elektromehanik Giorgio Bassi in delavka Loretta Persel, trgovec Gianni Borghetti in uradnica Orietta Pagliari, delavec Olivo Zugan in delavka Novella Grison, uradnik Giorgio Fonzari in uradnica Elisabetta Rizzo, mehanik Giuliano Bensi in frizerka Gigliola Maniago, častnik Alberto Saverino in gospodinja Concetta Moffa, odontotehnik Silvio Millo in frizerka Delma Sik, cevar Bruno Carone in lasuljarka Fiorella Amodeo, delavec Giovanni Ubaldini in baristka Ernestina Plesnik, trg. pomočnik Claudio Persoglia in frizerka Liliana Trampus, inštalater Gilberto Grassi in delavka Antonia Giamba, uradnik Germano Basiaco in uradnica Maria Prodan, trg. pomočnik Luciano Zampieri in frizerka Romilda Covácci, tapetnik Giovanni Cuglianich in šivilja Caterina Kosmina, šofer Lucio Bunc in bolničarka Dolina Di Benedetto, mestni stražnik Marcello Logar in trg. pomočnica Graziella Babich, uradnik Bruno Lo Cicero in uradnica Ausonia Marchione, glasbenik Alessandro Monteduro in gospodinja Iolanda Rossi, mehanik Claudio Pichieri in frizerka Vincenza Frisari, industrijec Giorgio Radivo in uradnica Annamaria Coronica, uradnik Pietro Tommasi in uradnica Giuliana Giuricin, mehanik Marino Braini in delavka Anna D'Arienzo, mehanik Giuseppe Cattaruzzi in otroška negovalka Edda Radin, uradnik Lucio Mollica in delavka Giuliana De Filippo, uradnik Giorgio Novel in uradnica Nadja Moncheri, inštalater Attilio Maver in šivilja Graziella Carli, častnik finančne straže Pierino Lancellotti in knjigovodja Alessandra Fabi, aranžer Rodolfo Lucchetta in trg. pomočnica Roberta Lettner, uradnik Edoardo Rigotti in trg. pomočnica Fulvia Cescutti, mehanik Claudio Linussi in trg. pomočnica Marinella Toic, pleskar Francesco Vidotto in študentka Marta Gregori, občinski nameščenec Mauro Lombardi in trg. pomočnica Maria Rosa Tomasi, ind. izvedenec Giorgio Sorrentino in blagajničarka Marina Canova, trgovec Angelo Gianuzzi in gospodinja Lidia Ruzzier, šofer Nereo Veggian in uradnica Ursini Serena, mesar Maurizio Sancin in trg. pomočnica Valnea Apollonio, delavec Stelio Ragaglia in uradnica Luisa Redivo, telegrafist Vinicio De Bortoli in trg. pomočnica Anna Maria Compara, častnik gasilcev Nevio Lofano in knjigovodja Giordana Posega, občinski nameščenec Natale Degasperi in gospodinja Letizia Nalesso, mehanik Bruno Calcich in frizerka Maria Pia Erice, radiotehnik Cesare Capato in uradnica Diodea Tacconi.

DNEVNA SLUZBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Pizzul-Cignola, Korzo Italia 14; Prendini, Ul. T. Vecellio 24; Serravallo, Trg Cavana 1.

NOCNA SLUZBA LEKARN
(od 19,30 do 8,30)

Crevato, Ul. Roma 15; INAM, Al Cammello, Viale XX Settembre 4; Alla Maddalena, Ul. dell'Istria 43; dr. Codermatz, Ul. Tor s. Piero 2.

LOTERIJA

BARI	40	87	41	2	61
CAGLIARI	22	48	15	27	62
FIRENCE	46	15	50	74	27
GENOVA	8	90	85	10	35
MILAN	69	90	74	37	30
NEAPELJ	15	13	88	76	43
PALERMO	20	70	6	90	24
RIM	64	56	22	74	90
TURIN	42	20	39	46	23
BENETKE	88	1	27	24	79

ENALOTTO

X 1 X 1 X 1 1 2 X 2 1 X

Kvote: 12 točk 5.501.000 lir, 11 točk 199.100 lir, 10 točk 16. 100 lir.

Šolske vesti

Na Državnem znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, je vpisovanje za šolsko leto 1966-1967 vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvu zavoda, Strada di Guardiella št. 13-1 neprekinjeno do 25. septembra 1966. Navodila za vpisovanje so razvidna na oglasni deski v zavodu.

Ravnateljstvo srednje šole pri Sv. Jakobu opozarja starše, da se morajo učenci, ki so dovršili V. razred osnovne šole vpisati v I. razr. srednje šole do 25. julija. Vpisovanje v II. in III. razred se je tudi že začelo. Tajništvo je odprto v dopoldanskih urah.

Vpisovanje v I. razred srednje šole na Proseku je do 25. julija vsak dan od 9. do 12. ure.

Na srednji šoli v Dolini je vpisovanje v I. razred vsak dan od 9. do 13 ure do vključno 25. tm.

Slovenska srednja šola pri Sv. Ivanu, Ul. Caravaggio 4, obvešča, da je vpisovanje v prvi razred vsak dan do 25. julija.

Ravnateljstvo državne srednje šole v Trstu, Rojan, Ul. Montorsino 8 obvešča, da se vrši vpisovanje za I., II. in III. razred srednje šole vsak dan od 9. do 12. ure, do vključno 25. julija tl.

Obvestilo Študijske knjižnice

Narodna in študijska knjižnica v Trstu bo kakor vsako leto zaprta za obiskovalce od 18. julija do 16. avgusta.

Razpis za prijave v Slovenski dijaški dom

1. Dijaki in dijakinje, ki nameravajo vstopiti v šolskem letu 1966/67 v Slovenski dijaški dom v Trstu kot redni ali zunanji gojenci morajo vložiti prošnjo za sprejem na posebnih tiskovinah, ki jih dobijo pri upravi Slovenskega dijaškega doma v Ulici Ginnastica št. 72 ali Campo S. Luigi 11 (avtobus št. 25 in 26) ali pri predsednici Podpornega društva Dijaška Matica v Ul. Geppa 9/II (pri SPZ).

2. Prošnje za sprejem v dijaški dom se sprejemajo neprekinjeno do izpolnitve vseh razpoložljivih mest.

3. Dijaki, ki niso v gmotnem položaju, da bi plačevali celotno vzdrževalnino, naj vložijo pri Podpornem društvu «Dijaška Matica» posebno prošnjo.

4. Vsa ostala pojasnila in navodila prejmejo prosilci pri naslovih navedenih v točki štev. 1, ali po telefonu 93-167 (uprava Dijaškega doma) ali 31-119 (Podporno društvo «Dijaška Matica»).

Uprava Slovenskega dijaškega doma ima v juliju uradne ure vsak delavnik od 9. do 13. ure.

Iskrene čestitke prof. Alenki Salvi za uspešno dovršen doktorat iz naravoslovnih ved na tržaški univerzi.

Dr. Salvi (Mirko Slavec), sinček Boris in družina Slavec iz Doline štev. 126

Mali oglasi

PARKETISTI, izdelava, popravila in strganje ter lakiranje podov — brezplačni proračun — Tvrdka Abatangelo et Gaspari, Trst, tel. 90-497.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO!

Kino

Miramarski park Danes tedenski odmor. Jutri nadaljevanje sugestivnih predstav «Luči in zvoki». Ob 21.30 v nemščini «Der Kaisertraum von Miramare» in ob 22.45 v italijanščini «Massimiliano e Carlotta». Izredne vožnje avtobusa «M» od barkovljanske postaje.

* * *

Nazionale 16.00 Zaprto zaradi počitnic.
Excelsior Zaprto zaradi počitnic.
Fenice 16.00 «Texas John il giustiziere» Technicolor, Tom Tryon.
Eden 16.00 «Agente Z 55 missione disperata» J. Copp, S. Baker. Technicolor.
Grattacielo 16.00 «Operazione Goldman» Technicolor, Anthony Eisley, Wandisa Leigh, Folco Lulli.
Alabarda 16.30 «Il giorno più lungo».
Filodrammatico 16.30 «Mezzo dollaro d'argento».
Aurora 17.00 «Le sabbie di Kalahari» Prepovedano mladini pod 18. letom.
Garibaldi Zaprto zaradi počitnic.
Capitol 16.30 «Una notte per morire» Technicolor, Stefania Power. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Impero 16.30 «Agente 007 missione Goldfinger».
Moderno Počitek.
Vittorio Veneto 17.00 «Fantomas minaccia il mondo» Jean Marais.
Astra 17.00 Počitek.
Ideale 16.30 21.45 «Addio alle armi» Technicolor, Rock Hudson, Jenifer Jones.
Abbazia Počitek.

LETNI KINO

Satellite 21 15 — blagajna ob 20.30 «Brevi amori a Palma di Majorca» Technicolor, Alberto Sordi, Dorian Gray, Gino Cervi.
Paradiso 21.00 — blagajna ob 20.30 «La rivolta del Sudan» Technicolor, Sylvia Sims, Anthony Quayle.

OSMICA
v Križu na Nabrežinski cesti se
PRI UŠAJU
toči odlično belo in črno vino.

Izleti

P. d. v Skednju organizira v nedeljo, 31. julija tl. izlet v dolino Vrata pod Triglavom z ogledom Gozda Martuljka in s povratkom čez Vršič. Vpisovanje in pojasnila vsak dan od 20. do 22. ure na sedežu društva v Ul. Servola 124-I.

Prosvetno društvo Prosek-Kontovel organizira v nedeljo, 24. julija enodnevni izlet v Trbovlje, Zagorje in Hrastnik. Vpisovanje na sedežu društva vsak večer.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza organizira 24. tm. enodnevni izlet v Zgornje Gorje pri Bledu, kjer letujejo tržaški otroci. Starši, ki želijo obiskati svoje otroke, naj se čimprej prijavijo v Ul. Geppa 9.

Prosvetno društvo Andrej Cok priredi 31. tm. izlet v Skofjo Loko in na Jezersko. Izletniki si bodo v Skofji Loki ogledali škofjeloški muzej v tamošnjem gradu. Vpisovanje v pekarni Draščak.

Dr. SONJA MASSERA
bo odsotna od 24. julija do 21. avgusta tl.

POPRAVEK

V članku o odkritju spomenika v Crnem kalu, ki je bil objavljen 16. tm. se je vrinila neljuba pomota: množično zborovanje bo ob 9. uri in ne kot je bilo objavljeno ob 19. uri.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina prijatelja pok. Željka Gržiniča daruje družina L. Polojaz 5000 lir za Dijaški dom in 5000 lir za Slov. dobrodelno društvo.

Ob prvi obletnici smrti naše nepozabne mame in none darujejo družine Konič 3000 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina pok. Dominika Bareja daruje Mara Bratož in družina 2000 lir za Športno združenje «Bor».

V počastitev spomina pok. Maksa Pečarja daruje Anton Zadel 500 lir za Dijaško Matico.

Ker so nosilci krste in cvetja pokojnega Rudija Wilhelma odklonili podarjeno vsoto, sta družini pokojnega in Stanke Hrovatin darovali namenjeno vsoto 20.000 lir za spomenik padlim borcem v NOB na Opčinah. Obenem se omenjeni družini posebej zahvaljujeta uslužbencem openskega tramvaja.

Namesto cvetja na grob pok. Rudija Wilhelma daruje družina Karlo Ferluga 2000 lir za spomenik padlim borcem NOB na Opčinah. V počastitev spomina pok. Rudija Wilhelma darujeta Mara in Angela Broljkova 2000 lir za športno združenje Bor. V počastitev spomina pok. Rudija Wilhelma darujeta Ivana in Silvana Malalan 1000 ter družina Kapun z Opčin 1000 lir za Dijaško Matico. V počastitev spomina pok. Rudija Wilhelma in pok. Maksa Pečarja daruje Pepi Grzančič 5000 lir za spomenik padlim borcem NOB na Opčinah.

V spomin prijatelja Željka Gržiniča darujeta Pavla in Angel Kukanja 2500 lir za Dijaško Matico, 2500 lir za sklad Sergija Tončiča, 2500 lir za Glasbeno Matico in 2500 lir za Sportno združenje Bor.

V spomin na pokojnega Dinka Bareija daruje družina Pavletič 3000 lir za Sportno združenje Bor.

SOŽALJE

Športno združenje Bor izreka iskreno sožalje igralkama Sonji in Lučki Barej ob smrti očeta.

Bivši partizani in aktivisti NOB iz Lonjerja-Katinare izražajo svoje globoko sožalje družini Pečar ob smrti nepozabnega bivšega partizana Maksa Pečarja.

Prosvetno društvo Lonjer-Katinara izreka hudo prizadeti družini Pečar svoje iskreno sožalje ob nenadomestni izgubi svojega dolgoletnega člana in pevca Maksa.

Prosvetno društvo Ivan Cankar izraža iskreno sožalje in sočustvovanje hudo prizadetim svojcem ob izgubi dragega Maksa, ki je bil dolgo let član pevskega zbora Ivan Cankar.

Pevski zbor «Jacobus Gallus» izreka svojemu članu Fabiu Pečarju iskreno sožalje ob smrti njegovega očeta.

Avtonomna tržaška federacija KPI in uredništvo njenega glasila v slovenščini «Dela», izrekata svojcem svoje globoko sožalje ob smrti tovariša Maksa Pečarja.

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali ter nam bili ob strani med hudo boleznijo in prerano izgubo našega nepozabnega

RUDIJA WILHELMA

se najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo zdravnikom dr. Danevu, dr. Starcu, dr. prof. Klugmanu, dr. Hrovatinu, dr. Deklevi in bolniškim sestram. Zahvaljujemo se tudi deželnemu komiteju KPI, Tržaški federaciji KPI, sekcijam KPI z Opčin in iz mesta, ZKM, Partizanski zvezi ANPI, Zvezi bivših političnih preganjancev, Pokrajinski zvezi upokojencev, Zvezi vojnih invalidov, vsem darovalcem vencev in cvetja, tovarišem iz ladjedelnice Sv. Marka, bivšim partizanom z Opčin, nameščencem openskega tramvaja, godbi iz Trebč-Gropade, govornikoma in vsem, ki so v tako velikem številu spremili dragega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Marija, sin Vladimir, sestra Ivanka in drugi sorodniki

Opčine, 19. julija 1966.

Potrti naznanjamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

MAKS PEČAR

Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes ob 16.15 iz glavne bolnišnice na katinarsko pokopališče.

Žalujoči žena Pierina, sin Fabjo z ženo in sinčkom, hčerka Majda in drugi sorodniki

Lonjer, 19. julija 1966.

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš delovni tovariš

MAKS PEČAR

Danes ob 16.15 ga bomo spremili k večnemu počitku iz glavne bolnišnice na katinarsko pokopališče.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Hudo prizadeti družini izrekamo naše globoko sožalje.

Uprava in uredništvo Primorskega dnevnika ter Založništvo tržaškega tiska

Trst, 19. julija 1966.

MED NEDELJSKIM NEURJEM NAD ZALIVOM

Strela udarila na morsko gladino in ubila komaj 14-letnega kopalca

Kljub takojšnji pomoči dveh sokopalcev, ki ju je strela samo nekoliko omamila, za mladeniča ni bilo več nobene pomoči

Nedeljsko neurje, ki je divjalo na našem področju, je zahtevalo svojo žrtev — komaj 14-letnega Daniela Carbonija iz Borga S. Cristoforo 29.

V nedeljo, okoli 14.30 se je Carboni z dvema prijateljema, 17-letnim Pinom Vasconom in 17-letnim Sergiom Zulianom, napotil na nabrežje nasproti njegove hiše. Na nabrežju so bili tudi drugi kopalci, toda ko je pričelo deževati, so se takoj zatekli na varno. Carboni in prijatelja pa so raje ostali v vodi, da bi uživali krasen prizor nevihte.

Toda prav na morju, razgibanem od vetra in dežja, se je bliskovito zgodila grozna tragedija. Okoli 15. ure je strela razsvetlila nebo in švignila v morje. Vascon je začutil zbodljaj na hrbtu, Zuliani pa je imel občutek, kot da bi ga nekdo udaril s pestjo v želodec.

Komaj sta se opomogla od presenečenja, sta pogledala okrog, da bi videla, kaj je s Carbonijem. Toda zagledala sta ga kako je negibno ležal s trebuhom na morski gladini. Hitro sta priplavala k njemu in ga povlekla na breg. Ker še nista vedela, da je fant že mrtev, sta mu skušala nuditi prvo pomoč. Ustavila sta neki avto, ki je ravno tedaj peljal mimo in prosila vozača naj jih pelje v ambulatorij Rdečega križa v Milje.

Ko so prišli do Rdečega križa, so prenesli nesrečnega Carbonija v ambulatorij, medtem pa je dežurni bolničar telefonsko poklical tržaški RK in zahteval, naj pošljejo takoj zdravnika. V pričakovanju dr. Vuge, je bolničar izvajal Carboniju umetno dihanje, zdravnik pa mu je nato vbrizgal injekcijo s kafro in kofeinom. Toda vsa prizadevanja zdravnika, da bi spravil fanta k življenju, so bila zaman. Fant ni več odprl oči.

Kmalu nato je prišel v ambulatorij občinski zdravnik dr. Roncalli in izdal dovoljenje za prenos Carbonijevega trupla v kapelo miljskega pokopališča.

Nesrečni fant, ki je živel s starši, bratom in babico, je užival počitnice; obiskoval je industrijsko šolo.

Natečaj za barvne posnetke

Založništvo tržaškega tiska — ZTT — razpisuje natečaj za barvne fotografske posnetke — diapozitivi — s sledečo motiviko:

panoramski posnetki vasi in naselij na Tržaškem in Goriškem,

tipične stavbe in detajli,

motivi iz življenja na podeželju,

narodne noše,

stari običaji.

Format od 24x36 mm naprej. Prva nagrada 15.000, druga 10.000, tretja 5.000 lir.

ZTT bo nagrajene posnetke uporabilo za reprodukcijo v razglednicah, brošurah itd. ZTT si pridržuje pravico, da tudi druge posnetke uporabi za reprodukcijo proti primerni odškodnini.

Posnetke, ovite v prozornem papirju, je treba poslati v pismu, v katerem mora biti drugo zaprto pismo s šifro ali geslom, v njem pa naslov avtorja.

Pisma je treba poslati na naslov: Založništvo tržaškega tiska ZTT Ul. Montecchi 6 — Trst.

Rok natečaja zapade 30. oktobra 1966.

Založništvo tržaškega tiska

Silovito trčenje avtov pri Miljah

Trije ranjenci so obračun hude prometne nesreče, ki se je pripetila včeraj popoldne pri mostu nad Ospom na cesti med Žavljami in Miljami. Okrog 13. ure je 34-letni Luigi Casazza iz Vezzole 5 (Piacenza) proti Trstu vozil fiat 600 PC 58996, na omenjenem kraju pa je trčil v avto «mercedes» Roma 918223, ki ga je nasproti privozil 53-letni funkcionar ENEL Vittorio Diottalevi iz Rima, Ul. Adriatico 95. Nesreča se je pripetila, ker je Casazza zaradi hitrosti zavozil na levo stran cestišča. Pri trčenju so se hudo ranili Casazza, 63-letna Maria Guglia por. Andreotti s Salita Promontorio 11 in 39-letna Diottalevija žena Irene Succi. Obe ženski sta se peljali v Diottalevijem avtu.

Ponesrečence so z avtom RK odpeljali v bolnišnico, kjer so Gugliovo in Casazzo sprejeli na ortopedski oddelek. Prva bo okrevala v 40 dneh zaradi zloma desne nadlakti pri ramenu, Casazza se je ranil po levem stegnu ter si verjetno zlomil kolk in se bo moral zdraviti od 15 do 60 dni. Succijevi so v bolnišnici dali prvo pomoč zaradi udarcev po levi rami in jo nato odslovili s prognozo okrevanja v 5 dneh. Diottalevi se pri nesreči ni poškodoval.

Drevi na gradu Luttazzi in Kesslerjevi

Na gradu Sv. Justa bo danes druga prireditev v okviru predstav «Zlate serije». Predstavili se bodo dvojčici Kessler, kvartet Cetra in Lelio Luttazzi, ki bo tokrat prvič nastopil v svojem rodnem mestu. Današnja predstava ima naslov «Studio due» in jo bo vodila Gianna Luce. Luttazzi bo igral posamezne točke na klavir in — kot je sam obljubil — bo z dvojčicama Kessler plesal let-kiss. Nastopil bo tudi orkester Luciana Fineschija in ansambel «The Barimar's. Jutri so na sporedu nastopi francoskega pevca Gilberta Becauda, Luttazzija in dvojčic Kessler.

Ker bo današnja predstava v času, ko bo televizija prenašala nogometno tekmo Italija - Severna Koreja, je turistična ustanova poskrbela za namestitev šestih televizijskih aparatov na prostoru pred odrom. Po zaključku prvega polčasa nogometne tekme bo začetek prireditve. Televizorje bodo nato postavili na druga mesta, da bodo lahko gledalci sledili poteku tekme.

Danes seja deželnega sveta

Danes se sestane deželni svet, ki bo nadaljeval z razpravo o zakonskem osnutku o udeležbi dežele za pospešitev javnih del. Razpravo so pričeli na petkovi seji in jo bodo nadaljevali danes. Na dnevnem redu je tudi razprava o zakonskem osnutku, ki vsebuje določila za pospešitev raziskav na področju rudnih bogastev in naravnih virov.

V zvezi s prvim zakonskim osnutkom ima deželna uprava namen dajati krajevnim ustanovam prispevke da s tem pospeši realizacijo javnih del v splošno korist. O drugem osnutku bo poročal svetovalec Varisco, ki je osnutek predložil v razpravo. Zakonski osnutek predvideva revalutacijo rudnih bogastev v deželi Furlaniji-Julijski krajini, ki spadajo v pristojnost deželne uprave.

Stalna deželna komisija za javno vzgojo, delo, socialno zavarovanje in higieno je včeraj z dvema popravkoma predlagatelja Rigutta ponovno soglasno odobrila zakonski osnutek za ohranitev speleološkega premoženja v deželi. Zakonski osnutek, ki ga je centralna vlada vrnila deželnemu svetu v ponovno proučitev, izpopolnjuje državni zakon iz dne 29. junija 1939 štev. 1498.

Zborovanja KPI

V sredo, 20. t. m. ob 12. uri bo v Navalgiuliano zborovanje KPI o gospodarskem položaju, o ladjedelnici Sv. Marka in o krajevnem ladjedelništvu. Govoril bo dr. Paolo Sema.

TRIJE MLADOLETNIKI V ROKAH PRAVICE

Iz zastavljalnice je sled vodila do mladoletnih tatov

Kradli so na zelenjadnem trgu, v cerkvi sv. Antona starega in v trgovini - Prijavljen tudi nakupovalec ukradenega blaga

Agenti letečega oddelka pod vodstvom dr. Cappe so te dni prijavili sodišču tri mladoletnike, ki so izvršili vrsto tatvin na zelenjadnem trgu na Obrežju Ottaviano Augusto, v cerkvi sv. Antona starega na Trgu Hortis in v trgovini z volnenimi izdelki «Rolli» v Ul. Bonaparte 10. Pod obtožbo tatvin z obteževalnimi okoliščinami ter sodelovanja pri tatvinah so prijavili 18-letnega Maria M., 16-letnega Giorgia C. in 17-letnega Daniela B. Prijavili so tudi 19-letnega Guida Podzinkovo s Trga Giarizzole 10, upravitelja bencinske črpalke «Caltex» v Ul. F. Severo, zaradi sprejemanja ukradenega blaga.

Policisti so pričeli preiskavo 14. maja, ko je Rosa Seravalle, lastnica skladišča št. 15 na zelenjadnem trgu na debelo, prijavila tatvino električnega računskega stroja in denarja v skupni vrednosti 190.000 lir. Preiskava je bila že v teku, ko so v noči med 19. in 20. majem neznanci ponovno kradli na zelenjadnem trgu. Iz štirih skladišč so odnesli nad 15.000 lir in 230.000 lir vreden električni računski stroj. Lastniki so seveda vložili prijave.

Mesec dni kasneje in sicer v noči 19. junija so tatovi kradli v cerkvi sv. Antona starega. Tatiči so najprej v Ul. Forti iz avta ukradli škripec, prišli nato na dvorišče za cerkvijo in s pomočjo orodja razširili železne drogove na oknu zakristije. V notranjosti so iz predala pisalne mize pobrali nad 250.000 lir in iz skrinjice na oltarju še 25.000 lir drobiža. Sedem dni kasneje so spet kradli na zelenjadnem trgu in odnesli 20.000 lir ter 250.000 lir vreden računski stroj. Zadnji tatinski podvig so izvršili 6. julija v trgovini «Rolli» Elvire Didoni por. Bergamini, kjer so ukradli računski stroj in denar.

Pred nekaj dnevi so policisti na Trgu Cavana zasačili dva mladeniča — bila sta Mario in Giorgio — ki sta v raznih trgovinah ponujala drobiž. Pri zaslišanju sta se nepridiprava izgovorila, da sta v noči 19. junija slavila prijateljev rojstni dan v delavnici pekarne, kjer je Daniele zaposlen. Lastnik pekarne seveda ni vedel ničesar.

Dan po tatvini v trgovini «Rolli» so policisti zvedeli, da je v delovno obleko uslužbenca na bencinski črpalki oblečen mladenič v zastavljalnici zastavil računski stroj. Dva dni kasneje je isti mladenič prinesel še en stroj v zastavljalnico. Tako so agenti prišli na sled Podzinkovu in skrita pod kupi rabljenih pnevmatik našli še ostala dva ukradena stroja, ki jih je Podzinkova kupil za borih 10 tisoč lir vsakega. Ta je povedal, kdo mu je stroje prodal in tedaj ni bilo več dvomov. Policisti so tatiče ponovno zaslišali in ti so priznali svoje tatinske podvige. Mario je izvršil vse tatvine na zelenjadnem trgu sam, Giorgio in Daniele pa sta mu pomagala pri tatvinah v cerkvi in v trgovini. Mlade tatiče so policisti pustili na začasni svobodi. Celotni preiskavi je z zanimanjem sledil sam kvestor dr. Parlato.

Aretacije v juniju

S pomočjo letečega oddelka policije in okrajnih komisariatov javne varnosti je kvestura zaradi različnih prekrškov v mesecu juniju izvedla sledeče aretacije: 2 zaradi žalitve javnega funkcionarja, 1 zaradi namernega požara, 1 zaradi poneverbe osebnih podatkov, 4 zaradi goljufije v gospodarskih podjetjih, 4 zaradi opolzkih dejanj, 2 zaradi osebnih telesnih poškodb, 2 zaradi umora, 6 zaradi žalitve, 4 zaradi grožnje, 1 zaradi navadne tatvine, 18 zaradi tatvin z obteževalnimi okoliščinami, 6 zaradi namernih tatvin z obteževalnimi okoliščinami, 3 zaradi ropa, 5 zaradi izdaje nekritega čeka, 1 zaradi beračenja, 10 zaradi pijanosti.

Poleg tega so izdali 16 ukazov za aretacijo, 66 raznih glob in 1786 glob v zvezi s cestnim zakonikom. Našli so tudi ukradeno blago v skupni vrednosti približno 5.030.000 lir.

Opekel se je

V soboto ob 22.45 so sprejeli na kožni oddelek bolnišnice 53-letnega poljedelca Stanislava Pahorja s Proseka št. 105 zaradi opeklin I. in II. stopnje po obrazu, spodnjih udih in kolenih.

Pahor, ki so ga pripeljali v bolnišnico z RK, je izjavil, da se je malo prej vrnil domov in prižgal vžigalico, da bi si posvetil. Toda nenadoma je prišlo do eksplozije, ki je verjetno nastala zaradi izhlapevanja tekočega plina iz kovinske posode. Ozdravel bo v približno 25 dneh.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 19. t. m. z začetkom ob 19.30 uri policijski film:

SCOTLAND YARD:

Mosaico di un delitto

(Scotland Yard: mozaik zločina)

Igrajo: YACK WARNER, RONALD LEWIS, JOLANDE DOULAN

Goriško-beneški dnevnik

SEJA OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Svetovalci soglasno odobrili resolucijo o ohranitvi in okrepitvi podjetij IRI

Posebno velja to za SAFOG v Gorici - Solidarnost z delavci v Trstu in Tržiču - Zahteva po prekinitvi vojne v Vietnamu

Na zadnji seji občinskega sveta Gorice, ki je bila prejšnji petek zvečer, so razpravljali o dveh resolucijah, ki sta ju o reorganizaciji podjetij IRI v naši deželi, in še prav posebej o razmerah v SAFOG predložili krščanska demokracija in komunistična partija. Ker so resolucijo KD nekoliko popravili, so jo potem na glasovanju soglasno odobrile vse skupine.

V resoluciji se izkaže najgloblja solidarnost z delavci podjetij IRI v Trstu in Tržiču, ki se borijo za okrepitev ladjedelniškega in elektromehaničnega sektorja. Resolucija nadalje obvezuje občinski odbor, da skupno s pokrajinskimi in deželnibi oblastmi posreduje pri IRI in ministrstvu za državne udeležbe, da se doseže okrepitev SAFOG ter učvrstitev prisotnosti IRI in ENEL na našem območju, da se zagotovi neprekinjeno delo zaposlenim ter gospodarski razvoj pokrajinskemu središču.

Poslanec Zucalli, odbornik za načrtovanje, je prikazal perspektive SAFOG, kakršne so v načrtih. Tekstilni oddelek nameravajo ločiti od livarne, ki bi jo priključili podjetju v Neaplju, katero naj bi imelo letnega fakturiranega prometa za 1,2 milijarde lir. Za tekstilni obrat SAFOG sta predvideni dve rešitvi: pridružitev podjetju Nuova San Giorgio v Genovi ali ločena uprava od novega obrata, ki pa bi vsekakor imel večino akcij. Poslanec Zucalli je prikazal sončne in senčne plati tega postopka ter dejal, da je potrebno zahtevati izgradnjo novega obrata v Gorici. Za razliko od poslančevih izjav lansko jesen, ki so bile dokaj optimistične, se sedanje postavljajo v bolj realne okvire.

V diskusiji so se priglasili k besedi predstavniki vseh političnih skupin, ki so zahtevali, da se ohranijo že obstoječa podjetja IRI v naši deželi ter se s primernimi ukrepi okrepijo. Po zaključnih besedah poslanca Zucallija so za nekaj časa prekinili sejo, da so se predstavniki posameznih skupin sporazumeli o enotnem besedilu resolucije, ki so jo potem soglasno odobrili.

Občinski svet je nadalje zavrnil prošnjo nekega lastnika bencinske črpalke na Korzu, da bi jo lahko razširil, odobrili so prejemke slugom v otroških vrtcih itd.

Sejo je vodil podžupan Candussi, ki se je na začetku pridružil zahtevam svetovalcev Battella (KPI) in Ciana (KD), naj se preneha z vojno v Vietnamu. Občinski svet se bo znova sestal v petek.

Poslovni čas posojilnice v Sovodnjah

Od 1. avgusta dalje bo sovodenjska posojilnica poslovala po naslednjem urniku: ob sredah od 9. do 12. ure in ob sobotah od 15. do 18 ure; poslej bo ob nedeljah zaprta.

Znižanje trošarine za zakol prašiča

Trošarinski urad občine Gorica obvešča kmetovalce, bivajoče na območju občine, ki nameravajo zaklati prašiča, zrejenega za domače potrebe, da so dolžni prašiča prijaviti vsaj tri mesece pred zakolom, če hočejo biti deležni znižanja trošarine za 50 odstotkov, predvidenega na osnovi člena 97 enotnega besedila krajevnih financ od 14. septembra 1931.

Prijave sprejemajo osrednji trošarinski urad v Ul. Boccaccio 6 v Gorici, podružnica na Trgu S. Giorgio 37 v Ločniku in mestna klavnica v Kraški ulici.

MED OBISKOM DONATA - CATTINA V TRŽIČU

Spomenica občinske uprave o razvoju podjetij IRI

Vladnemu predstavniku jo je župan Romani izročil na sestanku, kateremu so prisostvovali tudi ostali občinski predstavniki

Med svojim obiskom v Tržiču je župan Romani izročil podtajniku Carlu Donatu - Cattinu spomenico o zahtevah mesta glede industrijskega razvoja. Sestanku so prisostvovali tudi občinski odborniki in načelniki političnih skupin.

Župan je Donatu - Cattinu prikazal osnovne zahteve spomenice. Gre za osnovne zahteve, katerih uresničitev bi zagotovila mestu gospodarsko varnost. IRI mora zagotoviti tržiški ladjedelnici nadaljevanje proizvodnje potniških ladij in plovnih objektov vojaške mornarice, kakor tudi petrolejskih in tovornih ladij. S tem bi se zagotovila zaposlitev obrtniškim podjetjem, ki opremljajo ladje. S spremembami ladjedelnice CRDA bi tržiška CRDA prevzela specifično vlogo v proizvodnji tovornih ladij, kar bi škodovalo gradnji potniških ladij, s katerimi si je ladjedelnica pridobila mednarodni sloves in tradicijo.

Poleg razvoja dejavnosti CRDA mora IRI zagotoviti tudi okrepitev proizvodnje in tehničnih naprav elektromehaničnih delavnic. Občinska uprava v svoji spomenici zahteva, da se podjetju OET zagotovi več dela ter zvišanje zaposlenih za 200 enot, kar bi ustrezalo proizvodni kapaciteti podjetja.

Najvažnejša zahteva se nanaša na izgradnjo novega industrijskega obrata z udeležbo.

Vijačnica «Europa», ki je začela delovati s 60 delavci in uradniki komaj pred nekaj dnevi, se imenuje «tretja pobuda» IRI. Z njo naj bi se nadomestila zapora podjetja OM FA. V tem obratu, ki so ga zaprli pred štirimi leti, je delalo 1000 oseb. Naravno je, da vijačnica «Europa» ne more predstavljati nadomestila za ukinjeno podjetje OM FA. IRI mora Tržiču pomagati z izgradnjo novega industrijskega obrata, v katerem naj se zaposlijo številni brezposelni in velika množica mladih delavcev, ki se zaradi šibitve podjetij z državno udeležbo zaposlujejo drugje. To novo podjetje naj bo za vzgled zasebni pobudi, ki noče graditi tovarn na tržiškem območju kljub raznim davčnim olajšavam.

Od leta 1945 dalje je Tržič zapustilo nad 15.000 oseb, kar je zelo žalostno dejstvo. S stvarnimi ukrepi je treba zajeziti odhajanje najboljše sile, če se noče za vedno oškodovati gospodarska bodočnost mesta in njegovo območje.

Zavrnili so stališče predsednika IRI Petrillija o «koncentraciji» podjetij. To vprašanje ni več tako pereče, ker avto ceste, železnice in letališča zagotavljajo hitre in učinkovite prevoze.

IRI naj sodeluje v konzorciju za industrijski razvoj; prispeva naj 300 milijonov, potrebnih za financiranje nakupa novih industrijskih območij. Podjetju SEM-Detroit naj se zagotovijo nove investicije IRI, uredijo naj se bazeni v Pancanu, kjer bodo splavljali bodoče velike petrolejske ladje, omogoči naj se pristanišču večja dejavnost.

VESTI IZ DOBERDOBSKEGA OBMOČJA

Najprej suša, potem pa toča hudo oškodovali kraške kmete

Uspešno napredujejo dela za razširitev in modernizacijo osnovne šole - Potreben je avtobus za prevoz delavcev v Gorico

Po skoraj dveh mesecih je prejšnji dan na Krasu spet deževalo. Med močno nevihto z grmenjem se je na doberdobsko planoto usula ploha dežja s točo, ki je prinesla Kraševcem toliko dobrega kakor tudi slabega. Toča, ki je zajela isto območje kot na dan sv. Ane lanskega julija, je po prvih cenitvah uničila 30 do 40 odstotkov pridelka; ponekod, posebno v vinogradih pa znaša nad 50 odstotkov. Kmetje so obupani, saj je to že drugo zaporedno leto, ko se bodo morali zadovoljiti s prikrajšanim pridelkom. Tožijo se, da jim je suša uničila polovico krme za živali, skoro ves krompir, koruza kaže slabo, pšenico in mleko odjemalci prenizko plačujejo, in kakor bi že tega ne bilo dovolj, se je usula še toča. Tako našim kmetom ne preostane drugega kot up, da se bo vsaj v prihodnje vreme ustalilo in delno popravilo dosedaj nastalo škodo.

Lepo napredujejo dela v doberdobski šoli, kjer podjetje Dieudonnè že več mesecev popravlja stari del poslopja. Kakor je znano, je to podjetje že dogradilo novi del šole. V novem traktu so štiri učilnice, kopalnica, kuhinja; v obeh zgradbah so namestili tudi napravo za centralno ogrevanje. Pričakujejo, da bodo dela zaključena do pričetka novega šolskega leta. Tako bo tudi naša vas dobila kmalu moderno in po sodobnih načrtih zgrajeno novo šolsko poslopje.

Že več let naši delavci in delavke, ki delajo v izmenah v goriških in sovodenjskih tekstilnih tovarnah ter v drugih podjetjih, zahtevajo vzpostavitev avtobusne zveze, ki bi jim olajšala pot na delo. Ker odhaja v iste tovarne na delo tudi dosti delavcev z Vrha, iz Dola in Jamelj, bi se vzpostavitev avtobusne zveze izplačala. Ker pa je bilo vse dosedanje prizadevanje neuspešno, je moralo več delavk odpovedati delo, ker pozimi niso mogle zaradi mraza odhajati na delo. Sedaj, ko je topleje, so se spet zaposlile, toda ko bo nastopila zima, bodo spet pred istim vprašanjem: ali naj se pozno zvečer in v mrazu spet vozijo s kolesi. Nujno bi bilo, da bi pomagali tem ljudem, ki si služijo kruh v tako težkih razmerah. Vse prizadete osebe upajo, da se bo kdo za stvar pozanimal, da bi se odpravile omenjene nevšečnosti.

J.

Interpelacija KPI o toči v Furlaniji

Pokrajinska svetovalca Marizza in Seličeva sta poslala pokrajinskemu predsedniku interpelacijo, v kateri poudarjata, da je v petek 15. julija izredna toča uničila pridelek na območju občine Villesse, ter sprašujeta, s kakšnimi pobudami namerava pokrajinski odbor, na podlagi izkušenj iz lanskega leta, vsaj delno pomagati skupno z ostalimi ustanovami prizadetim kmetom.

Kratki iz bolnišnice

V nedeljo zvečer sta padla z vespe, na povratku iz Vipave, 40-letni Giuseppe Batussi iz Corno di Rosazzo pri Krminu in njegova žena. Padla sta zaradi spolzke ceste. Pri padcu se je poškodoval samo mož; udaril in ranil se je na čelu.

V Gradiški se je ponesrečil 8-letni Diego Salvi. S starši je šel h kmetu po mleko. Splezal je na senik ter padel z višine 3 metrov. Udaril se je v glavo; pridržali so ga na opazovanju.

Nesreči na delu

Na delu se je ponesrečil 40-letni Mario Giacomelli iz Ul. Piave 40 v Gorici. Ko je pognal kosilko, si je ranil desni mezinec. Nudili so mu prvo pomoč.

63-letni Luigi Brescia iz Ul. Brigata Sassari 66, trgovec, se je z žago ranil v desno roko; v bolnišnici se bo zdravil 15 dni.

Hud padec motociklista v bližini Ronk

Prejšnjo noč se je v predmestju Ronk ponesrečil motociklist 44-letni Mariano Giacomelli iz Zagraja, Ul. Volta 11. Giacomelli se je z motorjem 150 kub. cm peljal proti Redipuglii; na vsem lepem je izgubil oblast nad vozilom (morda ga je obšla slabost) ter je na desni strani zapeljal s ceste. Z rešilnim vozom Zelenega križa so ga odpeljali v tržiško bolnišnico, kjer so ga pridržali na zdravljenju zaradi zloma lobanje; njegovo zdravstveno stanje je zares kritično.

Aretaciji zaradi nadležne pijanosti

V noči od sobote na nedeljo so agenti letečega oddelka goriške kvesture aretirali v bližini kavarne Garibaldi 52-letnega Guida Fogarja s Svetogorske ceste 133 (kazermete), ker je bil očitno pijan in je s petjem motil javni mir; Fogar je veseljačil po korzu okoli druge ure po polnoči; prisodili so mu tudi globo.

Zaradi nadležne pijanosti so aretirali tudi 51-letnega Giuseppa Favera iz Ul. Cipriani, kateremu pa niso prisodili nobene globe.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna PONTONI — BASSI v Raštelu št. 26, tel. 33-49.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 26 stopinj ob 15.55, najnižjo 18,6 stopinje ob 7. uri; povprečne dnevne vlage je bilo 65 odstotkov.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Od 10. do 16. julija se je v goriški občini rodilo 20 otrok, umrlo je 11 oseb, porok je bilo 7 in oklicev 8.

ROJSTVA: Mario Marinelli, Roberta Braini, Majda Gergolet, Massimo Stella, Manuela Conzutti, Gianluca Bulfoni, Antonio Portelli, Riccardo Martina, Stefano Stergar, Daniela Porta, Veronica Tacchino, Barbara Petterin, Davide Zaninotti, Raffaela Currenti, Raffaela Aglialoro, Davide Verzegnassi, Flavio Pino, Sabrina Peri, Doria Nanut, Virginia Ciuciat.

SMRTI: 59-letni Nello Speronello, gospodinja 76-letna Francesca Luznik vd. Kodric, upokojenec 81-letni Giuseppe Sfiligoj, 82-letna gospodinja Ermenegilda Angeli vd. Tomasin, gospodinja 89-letna Elvira Macuz vd. Trevisan, 15 minut star Antonio Portelli, upokojenec 72-letni Adolfo Maurencicg, tekstilni delavec 27letni Lido Picech, 70-letni profesor, duhovnik don Giuseppe Stefanutto, delavec 46-letni Ubaldo Giaiotti, lekarnar v pokoju 77-letni Marco Albanese.

POROKE: inž. Thomas Gorton in tajnica Maria Bressan, glasbenik Vittorio Cinausero in bolničarka Livia Fuchs, mehanik Rodolfo Zavadlav in tekstilna delavka Diana Kristancic, elektroinštalater Andrea Marinelli in Maria Vidos, profesor Emilio Devetak in profesorica Luigia Kristancic, šofer Bruno Mauri in frizerka Clara Spanò, delavec Antonio Caruzzi in delavka Silvana Clini, Enzo Wirtisch in Rosa Mauro.

OKLICI: avtomehanik Bruno Turel in gospodinja Estera Flakus, mehanik Ferruccio Gentile in tekstilna delavka Gianfranca Pascoletti, šofer Marcello Vitaliano Della Ricca in tekstilna delavka Renata Mian, uradnik Albino Sessi in učiteljica Pia Carlig, tehnični uradnik Renzo Giusto in delavka Evelina Forcisi, trgovec Dino Roner in profesorica Annamaria Budihna, karabinjer Arnaldo Pinna in gospodinja Giovanna Medda, karabinjer Nando Rossi in gospodinja Rita Ruzzier.

MED NEDELJSKIM POPOLDANSKIM NEURJEM

Opel zdrsnil na mokrem asfaltu in trčil v nasproti vozeči fiat

Pri trčenju se je 5 oseb ranilo, od katerih so eno sprejeli v bolnišnico s pridržano prognozo

Zaradi dežja, ki je padal v nedeljo popoldne, je prišlo na naših cestah do več prometnih nesreč. Najhujša se je zgodila ob 15.40, ko je 35-letni Albin Hrvatič iz Boršta 137 vozil svoj fiat 500 TS 46577 po državni cesti 202 proti Sesljanu. V avtu so sedeli tudi njegova 30-letna žena Marija Sedmak por. Hrvatič, njuna 4-letna hčerka Loredana in Sedmakina mati, 56-letna Danica Marc por. Sedmak iz št. 15 v istem naselju. Nesreča se je zgodila pri Razklanem hribu, ko je Hrvatič trčil v avto opel TS 70234, ki ga je iz nasprotne strani vozil 20-letni Roberto Marchesi iz Ul. Mascagni 10; vozilo je namreč zdrsnilo na mokrem asfaltu in treščilo v fiat 500.

Pri trčenju se je Sedmakova ranila po čelu in nogah, si zlomila nadlaktnico in dobila močan pretres možganov. Sprejeli so jo na nevrokirurški oddelek bolnišnice s prognozo okrevanja v 40 dnen. Hrvatiča pa so sprejeli na II. kirurški oddelek zaradi zloma leve pogačice in verjetnih notranjih poškodb. Njegovo ženo, ki se je pobila po levem kolenu, so sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja v dveh tednih, malo Loredano pa v otroško bolnišnico. Za deklico so si zdravniki pridržali prognozo. Pri trčenju pa se je ranil tudi 18-letni električar Franco Riccobon iz Ul. Mascagni 19, ki je bil v Marchesijevem avtu. Ranil se je na levem boku in nogi; sprejeli so ga na nevrokirurški oddelek s prognozo okrevanja v 20 dneh.

Žrtev podobne nesreče je postal tudi Gianni Riccardi, ki je nekaj pred 14. uro vozil svoj volkswagen MI 806608 z Obeliska na Opčinah proti sanatoriju INPS. Zaradi mokrega asfalta je avto zdrsnil na desno stran ceste in se zaletel v ograjo. Pri nesreči sta se ranili dve osebi, in sicer 19-letna prodajalka Renata Piccoli z Opčin in 19-letna frizerka Irma Rimorini iz Ul. Forti 74, ki so ju pripeljali z RK na nevrokirurški oddelek. Piccolijeva se je ranila po zatilniku in bo ozdravela v dveh tednih; Rimorinijeva pa, ki se je pobila po čelu in kolenih, bo ozdravela v enem tednu.

43-letni Giovanni Ortolani iz Ul. S. Cilino 16 je okoli 13.30 trčil s svojim fiatom 1500 TS 65596 v avto morris austin 59 z evidenčno tablico ZH 159318, ki ga je vozil 30-letni Horst Haas iz Züricha. Pri trčenju se je 12-letna Ortolanijeva hčerka Susanna ranila po levem sencu in bo ozdravela v enem tednu.

Z lestve je padel

Na delu se je včeraj dopoldne ponesrečil 45-letni delavec Dorino Rosin iz Pierisa, Ul. 4. Novembra 11, uslužben pri podjetju «Boscarol» iz Tržiča. Rosin je na gradbišču v Ul. Tommaso Grossi 22 splezal na železno lestev, da bi opravil neko delo, ko je nenadoma nerodno spodrsnil na klinu in padel z višine dveh metrov. Ponesrečenca so nekaj minut pozneje z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico in ga sprejeli na pljučno kirurški oddelek zaradi udarcev po glavi in prsih z verjetnim zlomom četrtega rebra. Rosin se bo moral zdraviti od 10 do 22 dni.

Sreča v nesreči pri padcu z lestve z višine 24 metrov

V Ul. Molino a Vento 78 se je včeraj dopoldne pripetila nesreča na delu, ki bi lahko imela zelo hude posledice za 51-letnega delavca Corrada Polduzzija iz Ul. Moreri 120, uslužbenca podjetja «Sirk» iz Ul. Ghega 2. Polduzzi je imel neverjetno srečo, da ni padel z vrtoglave višine 24 metrov, ker bi se bil lahko ubil. Pri nesreči pa se je le laže ranil in bo okreval v 8 dneh.

Na strehi stavbe v Ul. Molino a Vento 78 je bilo treba zamenjati strešnike in lastnik stavbe je pri podjetju «Scaccia in Rossi» naročil z italijansko lestvijo posebno opremljen tovornjak. Uslužbenci pri tovornjaku so dvignili lestev do podstreška v višini sedmega nadstropja in Polduzzi se je povzpel na vrh dvignjene lestve ter se privezal z varnostnim pasom. Začel je z delom in nameščal plošče eternita na rob strehe, ko je nenadoma popustil del lestve, približno 8 metrov od vrha. Na srečo so železni oporniki zdržali in vrhnji del lestve se je nagnil nad streho sosednje stavbe, ki je od prve približno 10 metrov nižja. Polduzzi je bil privezan in se ni mogel pravočasno odvezati; še sreča ker se je trenutek nato lestev prelomila in vrhnji del je padel na streho bližnje hiše.

Pri padcu se je Polduzzi samo pobil in opraskal po obrazu, bradi, levem komolcu ter si zvil desno zapestje.

Delavci na cesti so že onemeli od groze in mislili, da je Polduzzi hudo ranjen. Dosegli so streho nižje stavbe in osvobodili ponesrečenca ter ga spravili na cesto. Nekdo je medtem že poklical rešilni avto, s katerim so ranjenega delavca odpeljali v bolnišnico, kjer so mu dali samo prvo pomoč. Polduzzi je nekaj časa potem lahko zapustil bolnišnico.

čitajte PRIMORSKI DNEVNIK

HITRO POJASNJENA TATVINA V VILI CELISSANO

Skesani tat po telefonu prijavil policiji svoj greh

Dr. Cappi je vrnil ves denar in dragulje v skupni vrednosti okrog 10 milijonov lir, razen 58.000 lir, ki jih je že porabil

Čudno naključje ali bolje — glas vesti, je prijeljal 31-letnega težaka Giovannia Pecenca pred sodno oblast.

Ko je pretekli teden zvečer lastnik vile Calissano, ki stoji ob vznožju skale pri Sv. Križu, g. Calissano prišel domov, je z grenkobo opazil, da so mu med njegovo odsotnostjo neznanci ukradli 150.000 lir, dragulje in druge predmete v skupni vrednosti okoli 10 milijonov lir. Okradenec je takoj telefoniral letečemu oddelku policije in dr. Cappa je takoj odšel v vilo, da bi se sam prepričal o dejanskem stanju.

Med preiskavo pa je dr. Cappa naletel na neko zanimivost. Pri zaslišanju je manjkal Pecenco, ki je pred dnevi prevzel službo pri Calissanu.

Dr. Cappa se je nemudoma vrnil na kvesturo in dal reproducirati Pecencovo sliko ter jo ukazal razdeliti vsem agentom.

Medtem ko se je pričel pravi lov za Pecencom, je nekdo nepričakovano telefonsko poklical leteči oddelek. Bil je Pecenco, ki je dejal, da se kesa tatvine in da je pripravljen vrniti ukradeno blago. Telefonsko sporočilo je prihajalo iz nekega bara in komaj je mladenič izstopil iz bara je začutil, da ga je nekdo prijel za ramo. Bila sta dva agenta, ki sta ga opazila, ko je vstopil v bar in ga pričakovala pri vhodu. Pecenca sta spremljala k dr. Cappi, kateremu je vrnil vse blago, razen 58.000 lir, ki jih je porabil, da je živel dva dni «gosposko» življenje.

Popoldanske počitnice trgovin v Gorici

Pokrajinska zveza trgovcev sporoča, da bodo zaradi poletnih počitnic zaprte v popoldanskih urah (izvzemši ob sobotah in v dneh pred prazniki) naslednje trgovine:

Do 25. julija: jestvinski trgovini Angel Mikluš v Ul. Tominz in Tomasi & Verbi v Ul. Garibaldi.

Od 18. julija do 19. avgusta: jestvine Maria Pecile, Drevored XX septembra 47; jestvine Antonio Brisco, Ul. S. Chiara 2; jestvine Attilio Brisco, Ul. Ponte del Torrione; Giuseppina Maras vd. Bregant, Ul. Ponte del Torrione; prodaja kruha Gino Bregant, Ul. Ponte del Torrione 21; jestvine Maria Cabas, Ul. Torriani 2; drogheria Guglielmo Cocolet, Ul. Br. Pavia 76; jestvine Goriška nabavno - prodajna zadruga, Ul. Don Bosco 106; jestvine Antonio Aguzzoni, Ul. Br. Pavia 27; jestvine Giuseppe Glessi, Ul. Br. Pavia 78; Pettarin - Bisiach, Drevored XX septembra 71; jestvine Giuseppe Komauli, Ul. Don Bosco 173; prodaja sadja in zelenjave Lina Zitteri, Ul. Br. Pavia 74; pekarna Ofelia Comici Cargnel, Ul. Br. Pavia 70; jestvine Federico Simoni, Ul. Torriani 63; pekarna Costantino Bertoni, Ul. Br. Pavia 80; mlekarna Zita Coceani, Ul. Torriani 48; jestvine Enrico Tommasini, Ul. Br. Casale.

Od 20. julija do 20. avgusta: galanterijska trgovina Cecilia Stambul, Ul. Cipriani 87.

Od 1. do 26. avgusta: trgovina s sadjem in zelenjavo Giuseppina Riaviz Rebecchi, Ul. Friuli; pekarna Bruna Volc, Ul. Carnia 7; jestvine Franco Cattaneo, Ul. Fatebenefratelli.

Od 1. do 31. avgusta: jestvine Rodolfo Saksida, Trg De Amicis 7; jestvine Lucia Valentinuzzi, Trg De Amicis 9; jestvine Alice Lestani, Ul. Formica; jestvine Franco Furlan, Trg S. Giorgio 25, Ločnik; jestvine Tarcisio Vidoz, Ul. Udine 1; jestvine Ferdinando Medeot, Ul. Udine 5; jestvine Mario Pin, Ul. S. Pellico 1.

Kino

Gorica

VERDI. 17.30: «Qualcuno da odiare», G. Segal in J. Malls; ameriški črnobeli film.

CORSO. 17.30: «Il vento non sa leggere», K. Bogarde in Yoko Tani; Angleški barvni film.

MODERNISSIMO. — Zaprto.

VITTORIA. 17.30—22: «Ventimila leghe sotto i mari», Kirk Douglas, James Mason, Peter Lore. Ameriški kinemaskop v barvah.

CENTRALE. 17.00: «Il grande incontro», A. Nicol in A. Totel; ameriški črnobeli film.

Tržič

EXCELSIOR. 17.30—22: «Sinfonia per un massacro»; barvni film.

AZZURRO. 18—22: «Sexy, corpo e bellezza», J. Miller in K. Beard.

PRINCIPE. 18—22: «Lo scippo», P. Ferrari in G. Ferzetti.

Ronke

EXCELSIOR. 20.00: «Il mostro dal manto rosso», komedija v treh dejanjih.

RIO. 19.30: «L'uomo dagli occhi a raggi X», R. Milland.

šport šport šport šport šport

NOGOMET

DRUGO KOLO SVETOVNEGA PRVENSTVA

Sovjetska zveza-Italija 1:0

Po tekmi Madžarska-Brazilija drugorazredni nogomet - Portugalska z lahkoto odpravila Bolgarijo - Argentina zaustavila Nemce - Angleži še vedno v težavah

SUNDERLAND, 18. — V najzanimivejši tekmi IV. skupine je Sovjetska zveza zasluženo premagala Italijo z 1-0. Edini gol tekme je dosegel v 13' drugega polčasa Čislenko.

Sodniku Kreitlenu iz Nemčije sta se ekipi predstavili takole:

Sovjetska zveza: Jašin, Ponomarjev, Šesternejev, Kurtsilava, Danilov, Sabo, Voronin, Čislenko, Malafejev, Baniševski, Husajinov.

Italija: Albertosi, Burginch, Facchetti, Rosato, Salvadore, Leoncini, Meroni, Bulgarelli, Mazzola, Lodetti, Pascutti.

Po «rapsodiji» nogometa, katero smo doživeli med srečanjem Madžarska - Brazilija so vsa srečanja na svetovnem nogometnem prvenstvu postala drugorazredna. Med srečanjem Sovjetska zveza - Italija smo videli povprečen nogomet, počasne akcije in predvsem malo točnih strelov proti vratom. Italijanski napad, ki je nasul pred prvenstvom raznim ekipam kar 19 golov ni prišel do izraza. Meroni, ki je s svojimi vragolijami zmešal glavo marsikateremu branilcu skoraj ni prišel do žoge. Obramba, primerno okrepljena z nekaterimi napadalci je delovala dobro, napada pa skoraj ni bilo.

Sovjetska vrsta je povsem prevladovala. Napad, katerega sta skoraj vedno okrepila še Sabo in Voronin je stalno oblegal italijanski kazenski prostor, največkrat pa ni mogel vanj ker je italijanska obramba pravočasno razčistila. Sovjetske akcije so bile preveč komplicirane, streli od daleč pa so bili netočni. Obramba SZ je z lahkoto držala v šahu šibke italijanske napadalce, ko pa so ti le prodrli je vrata rešil Jašin, ki se je izkazal kljub letom še vedno za enega najboljših vratarjev na tem svetovnem prvenstvu.

Sam začetek je pripadal Italiji, ki je že v 1' minuti izsilila kot. 30 sekund kasneje so Italijani streljali že drugi kot, v 3' pa je Baniševski nevarno zaposlil italijansko obrambo in Burgnich je rešil v kot. V 4' je Voronin podal visoko žogo pred vrata, Albertosi pa je bil hitrejši in žogo ujel. Kazenskemu strelu Sovjetske zveze je v 5' sledila gneča in Voronin bi kmalu dosegel gol. Ista priložnost se je v 9' ponudila Italijanom, zaželenega uspeha pa ni bilo. Nevarnost je Albertosi preživel v 11' ko je Čislenko podal Voroninu, za katerega pa je bila žoga le previsoka. V naslednjih 5 minutah so se Italijani nekoliko otresli pritiska, njihovi napadi pa so se razbili ob solidni sovjetski obrambi. Igra je postala po teh akcijah bolj počasna. Sovjeti so imeli terensko premoč, streljati pa so morali od daleč in brez uspeha. Najbolj aktivna sta bila Čislenko in Baniševski, z močnimi streli pa sta gol skušala doseči Sabo in Voronin.

V 25' in 28' so Italijani izvedli dva lepa napada. Prvič je proti Jašinu streljal Pascutti, drugič pa Mazzola. Strela sta bila netočna, Jašin pa je v obeh primerih že letel proti žogi in tudi če bi bili usmerjeni pravilno, bi jih skoraj zanesljivo ubranil. V 34' so Sovjeti streljali kot. Pravo bombo Saba je Albertosi odbil v kot. V kot se je v 36' rešil tudi Jašin na strel Pascuttija z glavo. Italijanska obramba je v 38' odbila v kot pravo bombo Voronina, v 44' pa je imel Mazzola idealno priložnost za dosego gola. Izven kazenskega prostora je dobil lepo žogo, prehitel sovjetskega branilca in v teku streljal visoko nad prečko iz zelo dobre pozicije.

Prvih 10 minut drugega polčasa so imeli ponovno premoč Sovjeti in Baniševski bi kmalu potresel mrežo v 10', predložek iz desne pa je bil malo premočan.

V 13' akcija sovjetskega napada po desni. Malafejev je podal žogo Čislenku, ta mu jo je vrnil in se istočasno otresel italijanskega branilca, ki je šel naproti Malafejevu. Slednji je prisebno podal ponovno Čislenku, ki se ni obotavljal in z levo močno streljal v zgornji desni kot. Albertosi je bil brez moči: 1-0 za Sovjetsko zvezo. Gola je kriva predvsem obramba, ki je pustila sovjetskemu napadu preveč svobode.

Štirinajsta minuta bi kmalu prinesla izenačenje za Italijo. Lodetti je podal zelo lepo pred vrata, kjer pa ni bilo nikogar in Jašin je mirno gledal kako žoga leti v gol-out. V 16' in 18' bi kmalu rezultat podvojili Sovjeti, nevarni akciji pa so napadalci zapravili z netočnimi streli. Pascutti je v 20' podal z glavo lepo žogo Meroniju, ki pa je mirno gledal Jašina kako se je pognal proti njej in jo ujel. Velika gneča pred vrati Jašina v 34'. Žoga je romala od noge do noge, končno pa jo je Jašin ujel na sami gol črti. Italijani so sprva celo menili, da je gol, sodnik pa je mirno vse potolažil. V naslednjih treh minutah so Sovjeti zapravili še dve lepi priliki, v 39' pa je Husajinov na debelo zgrešil lep predložek Čislenka z leve. Do konca tekme so Sovjeti z gotovo obrambo, z zavlačevanjem igre in s hitrimi protinapadi z lahkoto bili kos Italijanom, ki so morali poraženi z igrišča.

Anglija-Mehika 2:0

LONDON, 18. — Okoli 85.000 gledalcev se je zbralo na wembleyskem stadionu, da bi dočakalo prvo zmago Anglije na VIII. svetovnem nogometnem prvenstvu. Na papirju je čakalo Angleže proti Mehikancem lahko delo, dogodki na grišču pa so pokazali, da bodo morali Angleži na prihodnjih tekmah zaigrati veliko bolje če bodo hoteli poseči po višjih mestih ali celo po pokalu «Rimet», v osvojitev katerega so tako prepričani. Sodnik Lo Bello (Italija) je na igrišče pripeljal ekipi v naslednjih postavah:

Anglija: Banks, Cohen, Wilson, Stiles, J. Charlton, Moore, Paine, Greaves, B. Charlton, Hunt, Peters.

Mehika: Calderon, Chaires, Pena, Del Muro, Jauregui, Diaz, Hernandez, Rejes, Borja, Nunez, Padilla.

Angleži so takoj navalili na vrata Mehikancev in jih stisnili v obrambo. Prvo lepo priložnost so imeli Angleži v 10'. B. Charlton je močno streljal z leve in Calderon žoge ni ulovil. Proti njej je že tekel Moore, vratar pa se je tudi sam vrgel na žogo in jo končno ujel. Minuto kasneje je žogo dobil Wilson, jo hitro podal B. Charltonu, ta pa mu jo je vrnil. Z levega krila je Wilson poslal lep predložek prostemu Petersu, ki pa je z glavo streljal nad prečko. V 29' so bili zelo nevarni Mehikanci, Chaires pa je le za malo zgrešil podajo Juaraguiju in Banks je rešil. V ponovnem napadu je Greaves z glavo zamudil zelo lepo žogo B. Charltona, v 35' pa ga je posnemal Moore, ki je poslal žogo le za malo nad prečko. V 36' izredna akcija Charlton - Peters - Greaves. Slednji je z glavo potresel mehiško mrežo, sodnik Lo Bello pa je že prej žvižgal prekršek Petersa in gol razveljavil. Mehikanci so krenili v napad in pred kazenskim prostorom Anglije skušali uspavati igro. Angleška obramba je žogo prestregla in jo podala Huntu. Hunt je takoj predložil Charltonu, ki je sam **stekel** proti mehiškemu kazenskemu prostoru in še izven kazenskega prostora v polnem teku streljal. Prava bomba in Calderon je moral pobrati žogo iz mreže: 1-0.

V drugem polčasu so bili Angleži nekoliko boljši in še bolj nevarno pritiskali na mehiška vrata. Pobudnik skoraj vseh akcij je bil B. Charlton. V 22' je Hunt izvedel izreden strel z glavo, ki se je končal le za malo nad prečko. V 25' je bil na vrsti J. Charlton, ki je slabo udaril žogo v gol-out na lep predložek B. Charltona, ki je nezadržano prodrl po levi. B. Charlton je v 30' ponovno prodrl po levem krilu in močno streljal. Calderon je žogo ubranil, odbila pa se mu je od prsi in končala prav na noge prostemu Huntu. Iz samih dveh metrov ni srednji napadalec zgrešil praznih vrat: 2:0!

Kot že v tekmi z Urugvajem so Angleži veliko tekali po igrišču in pokazali dobro kondicijo, v napadu pa so se igralci očividno bali odgovornosti zaključnega strela. Zgodilo se je večkrat, da so v ugodnem položaju raje podali žogo drugemu kot streljali. Izjema je Bobby Charlton, ki se je vseskozi trudil in tudi sam izvedel največ strelov, žal pa so ga drugi pri njegovih akcijah največkrat samo gledali.

Proti tako šibkemu nasprotniku sta dva gola od moštva, ki računa na finale in na pokal «Rimet», vsekakor premajhen plen.

Zah. Nemčija 0
Argentina 0

BIRMINGHAM, 16. — Zahodna Nemčija, ki je v prvi tekmi nasula v švicarsko mrežo s kar petimi zadetki, je morala po tekmi z Argentino praznih rok z igrišča. Argentinci so popolnoma onemogočili najboljše nemške napadalce, in jih večkrat prisilili, da so morali pomagati obrambi. Tako se je godilo predvsem Beckenbauerju, ki je izrazito napadalni krilec. V nemški obrambi se je najbolj izkazal Schellinger.

Tekma med Argentino in Nemčijo je bila prva ostra tekma na tem svetovnem prvenstvu in prišlo je tudi do prve izključitve. «Žrtev» je postal Argentinec Albrecht, katerega je jugoslovanski sodnik Zečević izključil zaradi grobega prekrška. Izid tekme je vsekakor uspeh za Argentino, ki bo morala sedaj srečati samo šibko Švico, ki je že odrezana od četrtine finala, Nemci pa bodo morali igrati še proti Španiji, ki mora na vsak način zmagati, če hoče igrati v nadaljnjem kolu.

Postavi:

Zah. Nemčija: Tilkovski, Hottges, Schnellinger, Weber, Schulz, Beckenbauer, Bruells, Haller, Seeler, Overath, Held.

Argentina: Roma, Ferreiro, Marzolini, Perfumo, Albrecht, Rattin, Solari, Gonzales, Artime, Onega, Mas.

Portugalska 3
Bolgarija 0

MANCHESTER, 16. — Kot se je predvidevalo je Portugalska z lahkoto odpravila bolgarsko enajsterico in si tako praktično zagotovila vstop v četrtino finala. Bolgari so na tekmi z Bolgarijo potrdili, da je njihov napad zelo dobro razpoložen in da bo morala z njim računati vsaka še tako močna enajsterica. V prvi vrsti se odlikujeta predvsem Eusebio in Torres.

Postavi:

Portugalska: Costa Pereira, Festa, Hilario, Craca, Germano, Vicente, Josè Augusto, Eusebio, Torres, Coluna, Simoes.

Bolgarija: Najdenov, Salamanov, Gaganelov, Ječev, Penev, Vucov, Dermendijev, Jekov, Ašparukov, Jakimov, Kostov.

Današnji program

I. SKUPINA

London: Mehika — Urugvaj

II. SKUPINA

Sheffield: Argentina — Švica

III. SKUPINA

Liverpool: Portugalska — Brazilija

IV. SKUPINA

Middlesbrough: Italija — Koreja

DANES PO TELEVIZIJI:

Ob 20.30 (prvi program):
ITALIJA — SEVERNA KOREJA

KOŠARKA

MESSINA, 18. — V nadaljevanju ženskega turnirja «Trofeo dello Stretto» je Romunija premagala Italijo z 52:48, Češkoslovaška pa Francijo z 58:33.

Športno društvo BREG poziva vse mladince od 14. do 16. leta, ki se nameravajo vključiti v moštvo naraščajnikov, naj se javijo v sredo 20. t. m. na sedežu društva v Boljuncu ob 20.30 uri zaradi zdravniškega pregleda in drugih važnih sporočil.

Obenem obvešča, da bodo zaradi zasedenega igrišča pri šoli odslej odbojkarski treningi na župnijskem igrišču v Dolini po nespremenjenem urniku.

ATLETIKA

MLADINSKO DEŽELNO PRVENSTVO

5 prvih mest za Musulina

Večinoma slabi rezultati - Košuta tretji na 400 m - Premoč UGG

Letošnje mladinsko deželno prvenstvo v atletiki se je odvijalo v soboto v Vidmu, v nedeljo pa v Trstu. Udeležba žal ni bila taka kot na nedavnem prvenstvu naraščajnikov in tudi rezultati niso bili taki kot se je pričakovalo. Dobesedno senzacionalen uspeh so dosegli atleti Ginnasticche Goriziane, ki so osvojili kar 8 prvih mest čeprav jih je nastopilo samo 6. Musulin, ki je sicer eden najboljših atletov v deželi je osvojil kar 3 prva mesta med posamezniki in dve prvi v štafetah, Merni je po pričakovanju zmagal v tekih na srednje proge 800 in 1500 m, Tavagnutti pa je bil prvi v troskoku. Edini od Goričanov, ki ni prišel do prvega mesta je bil Chionchio, ki pa se je na 1500 m uvrstil na odlično tretje mesto.

Musulin je v soboto v Vidmu izboljšal osebni rekord v skoku v daljino z zelo dobro znamko 6,83 m in pustil drugouvrščenega skoraj pol metra za seboj. Isti dan je nastopil tudi v štafeti 4x400, katero je Goriziana zaradi pomanjkanja močnejše konkurence premočno zmagala. V Trstu je Musulin izpopolnil zbirko prvih mest s premočno zmago v teku na 110 m z zaprekami, prvi pa je bil tudi v skoku v višino in presenetljiv še v štafeti 4x100 m.

Uspeh Goričanov je zatemnil skoraj vse druge dosežke, ki tudi sicer večinoma niso bili na zadovoljivi višini. Omeniti gre vsekakor zmago Flaminija v teku na 3000 m, kjer je prehitel favorita Peresa in dober met Fornasarisa v metu kopja. Zelo sta se izkazala tudi videmska sprinterja Bettanin in Prosdocimo, ki sta 200 m pretekla v 2"2 in 3"3. Dvojno zmago sta ista tekača ponovila tudi na 100 m, kjer pa je s časom zadovoljil samo prvi Bettanin, ki je zabeležil 11"3.

Na 400 m je manjkalo mnogo najboljših in Bassi je po ostri borbi osvojil naslov prvaka pred Romanom in borovcem Košuto, ki pa je zabeležil skromen rezultat 56"2.

NOVI MLADINSKI PRVAKI SO NASLEDNJI:

100 m: Bettanin (Udinese) 11"3
200 m: Bettanin (Udinese) 23"2
400 m: Bassi (Libertas TS) 53"7
800 m: Merni (Goriziana) 2'5"6
1500 m: Merni (Goriziana) 4'12"8
3000 m: Flamini (Ginn. Tr.) 9'02"3
100 m zapreke: Musulin (Goriziana) 15"8
400 m zapreke: Totis (Libertas UD) 59"5
1500 m steeple: Flamini (Ginnastica Triestina) 4'47"4
Daljina: Musulin (Goriziana) 6,83
Višina: Musulin (Goriziana) 1,85 m
Troskok: Tavagnutti (Goriz.) 13,07
Palica: Pontonutti (Udinese) 3,60 m
Krogla: Plett (CRDA Tržič) 12,50 m
Disk: Francescutto (Udinese) 35,13
Kladivo: Tomadini (Udinese) 35,97
Kopje: Fornasaris (Fiamma) 54 m
4x100 m: Goriziana 45"2
4x400 m: Goriziana 3'45"6
Hoja 10 km: Mattagliana (Ginnastica Triestina) 56'14"6

Pennel 5,35 m

BERKELEY, 18. — Namesto atletatletskem mitingu v kalifornijskem mestu Pasadena je John Pennel ponovno osvojil svetovni rekord v skoku s palico z «astronomsko» višino 5,35 m. Prejšnji rekord 5,32 je pripadal od 14. maja letos Bobu Seagrenu.

Ryun 3'51"3

BERKLEY, 18. — Namesto atletskega dvoboja ZDA - Poljska je bil v Berkeleyu velik miting z udeležbo ameriških atletov. 19-letni Jim Ryun je postavil svoj drugi svetovni rekord. Po izrednem teku na 880 jardov je Ryun v Berkleyu pretekel eno milijo v fantastičnem času 3'51"3, kar je za 2 sekundi in 3 desetinke bolje od starega rekorda, ki je bil last Francoza Jazyja.

PLAVANJE

Rekordi v Moskvi

MOSKVA, 17. — Na velikem mednarodnem mitingu, ki je bil v Moskvi in na katerem so nastopili tudi plavalci iz ZDA je prinesel 2 svetovna in 1 evropski rekord. Najbolj pomemben je uspeh komaj 13-letne sovjetske plavalke Podznjakove, ki je na progi 200 m prsno odvzela svetovni rekord rojakinji Prozumenščikovi, zmagovalki na igrah v Tokiu. Nov rekord znaša 2'43", stari pa je bil 2'44"6. Prozumenščikova, ki je kar tako ostala brez rekorda na 200 m je nastopila na progi 100 m in prav tako postavila nov svetovni rekord z časom 1'15"7. Prejšnji rekord je pripadal Svetlani Babanini z 1'16"5. Evropski rekorder na 1500 m Semjon Belitz-Geiman je plaval na progi 400 m in odvzel s časom 4'14"1 evropski rekord vzhodnemu Nemcu Wiegandu (4'14"9 — 2. mesto na igrah v Tokiu). Na tekmovanju je po dolgem odmoru nastopil sam Schollander. Dosegel je zelo dobre rezultate. 200 m v prostem slogu je preplaval v 1'57"8, 100 m v 53"2.

IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA. — V zadnjem kolu spomladanskega dela 1. košarkarske lige je v Ljubljani domača Olimpija visoko premagala državnega prvaka Zadar s 104-82. Pri Ljubljančanih se je zlasti odlikoval Daneu, ki je sam dal 39 točk. Dobri so bili še Dermastia, Hočevar in Eiselt.

Drugi ljubljanski ligaš Slovan je v Zagrebu izgubil proti Lokomotivi s 66-61.

* * *

LJUBLJANA. — V nogometni tekmi za Rappan pokal je Olimpija izgubila srečanje s poljskim moštvom Zaglebie z 0-3.

* * *

JESENICE. — Slovenska alpska smučarja Klinar in Jakopič sta se pred nedavnim udeležila smučarskega tekmovanja na Kavkazu. V slalomu je bil Klinar 12., Jakopič pa je padel, v veleslalomu pa je bil Jakopič 11., Klinar pa 13. Tekmovanja so se udeležili smučarji iz Sovjetske zveze, Poljske, Češkoslovaške in Vzhodne Nemčije.

Kako bomo podprli svoj organizem v borbi z vročino

(Nadaljevanje s 3. strani)

nega sira ali kuhano jajce in še 50 gramov kruha odnosno 200 gramov sadja. **Kosilo:** Zelenjadna juha brez testenin, dobro posoljena in začinjena s poprom, 150 gramov kuhanega ali pečenega mesa, veliko solate z malo olja, kuhana zelenjava, 200 do 300 gramov sadja in le 50 gramov kruha. **Večerja** naj bo približno enaka kosilu, raje nekoliko bolj skromna.

Vse do tu so nekakšna pravila, ki se tičejo zdravih ljudi. Poleg tega veljajo gornje količine za ljudi, ki ne opravljajo težkega dela. Sedaj pa se bomo ustavili pri nekaterih ugotovitvah, ki zadevajo ljudi s sladkorno boleznijo. Zakaj s temi? Znano je, da se ljudje, ki bolehajo za to boleznijo, med poletjem nekoliko opomorejo. Zelenjava, ki vsebuje veliko rudninskih sestavin (stročje, solata, paradižniki, paprika, bučice itd.), omogoča diabetikom, da «razširijo» svoj jedilni list in da nadomestijo, kar so v prejšnjih letnih časih izgubili. Določene vrste sadja, kot so jagode, maline, marelice in breskve, vsebujejo sorazmerno malo sladkorja, hkrati pa veliko vitaminov in rudninskih snovi. In tovrstno sadje diabetiki lahko uživajo v večjih količinah (300 celo 400 gramov na dan).

Diabetiki, ki nimajo posebno visokega pritiska, morejo poleti hrano močneje soliti. Ljudje z višjim krvnim pritiskom prav tako lahko znatno razširijo svoj jedilni list na račun sadja in zelenjave. To velja tudi za srčne bolnike in za ljudi, ki bolehajo na ledvicah.

Dr. S. S.

PRED TRETJIM KOLOM SVETOVNEGA PRVENSTVA

Brazilija: «Upamo v Peléja»
Portugalska: «Branili se bomo z napadom»

Obeta se dramatična tekma v Liverpoolu - Lahka zmaga Italije?

Kdo bi si mislil!

Brazilija, favorit za končno zmago na letošnjem svetovnem nogometnem prvenstvu je na tem, da se bo morala po današnji tekmi s Portugalsko vrniti v domovino brez pokala Rimet in s klonjeno glavo. Stvar o izločitvi Brazilcev ni seveda gotova, ker se zna zgoditi, da se ekipa prebudi, vsekakor pa so dvakratni svetovni prvaki v veliki zagati, saj bodo morali proti močni Portugalski zmagati in zmagati celo z veliko razliko v golih, če se bodo hoteli na podlagi boljšega količnika v golih plasirati v nadaljnjo kolo. Razumljivo je, da Portugalci sami kaj takega ne bodo dovolili, ali bolje, branili se bodo krčevito, saj gre previsoka zmaga Brazilije prav njim v škodo, ker se smatra, da bo Madžarska z lahkoto in tudi visoko premagala šibko Bolgarijo. Vrhu vsega pa igra Madžarska dan za Brazilci in Portugalci in na rezultat Madžarov se ne bodo mogli ne eni in ne drugi opirati. Razpoloženje v brazilskem taboru je seveda klavrno. Iz domovine prihajajo brzojavke z vsemi mogočimi vsebinami: vzpodbujanje, jeza, grožnje itd. Proti Portugalski bodo Brazilci šli na igrišče pod težo take odgovornosti, kot je niso imeli niti pred finalnimi tekmami na dveh prejšnjih prvenstvih. To še ni vse! Če bi Brazilija v dveh odigranih tekmah pokazala učinkovito igro, bi lahko še utemeljeno upala, pokazano znanje pa ni bilo vredno svetovnih prvakov. Počasna igra, nesigurnost v obrambi in nepovezanost med napadom; to so odlike letošnje Brazilije. Že pred prvenstvom so bili mnogi strokovnjaki mnenja, da letošnja Brazilija brez Peleja ne velja mnogo, na prvenstvu pa je to mnenje postalo stvarnost. Brez Peleja je Brazilija navaden smrtnik. Proti Portugalski bo Pele seveda nastopil in že s tem se morda obetajo goli, nekakšnega «Peleja» pa imajo tudi Portugalci v Eusebiu, ki je sposoben ugnati še najboljšo obrambo, kaj pa šele obrambo sedanje Brazilije.

Brazilija bo verjetno nastopila v naslednji postavi: Manga, Djalma Santos, Bellini, Altair, Brito, Denilson, Lima, Jairzinho, Silva, Pele, Parana.

Postava Portugalske: Pereira, Morais, Baptista, Vicente, Hilario, Graca, Coluna, Augusto, Eusebio, Torres, Simoes.

V prvi skupini se bosta srečala Urugvaj in Mehika: Sklepa se, da bodo imeli Južnoameričani lahko delo in da se bodo tako uvrstili v nadaljnje kolo: Se lažje bo menda za Argentince, ki se bodo v zadnji tekmi osmine finala pomerili s Švico.

Italija bo igrala zadnjo tekmo osmine finala v Middlesbroughu proti Severni Koreji. Po zelo slabi igri proti Sovjetski zvezi so Italijani moralno potlačeni, zmaga in kvalifikacija v četrtino finala pa jim vseeno ne bi smela uiti. Vsekakor se je v italijanskem taboru razširila panična psihoza in marsikdo se boji tudi tekme z azijskimi igralci.

Italija bo proti Koreji nastopila verjetno v naslednji postavi:

Albertosi, Landini (Burgnich), Facchetti, Rosato, Salvadore (Guarnieri), Fogli, Perani (Pascutti), Bulgarelli, Mazzola, Rivera, Barison (Pascutti).

Tehnični vodja Fabbri je izrazil zaskrbljenost zaradi navijanja gledalcev, ki so v veliki večini za Korejo. Fabbri je tudi izjavil, da so Korejci lahko srečni, če so gotovi zmage Optimizem so Korejci utemeljili z njihovo hitrostjo in vzdržljivostjo in z razpoloženjem Italijanov, ki so po katastrofi s Sovjetsko zvezo razočarani. Vsekakor je tehnični vodja Fabbri povedal: «Če se bojimo Korejcev je bolje da se takoj odpravimo domov».

LESTVICE

I. SKUPINA

	točke	goli
Anglija	3	2-0
Urugvaj	3	2-1
Francija	1	2-3
Mehika	1	1-3

II. SKUPINA

	točke	goli
Nemčija	3	5-0
Argentina	3	2-1
Španija	2	3-3
Švica	0	1-7

III. SKUPINA

	točke	goli
Portugalska	4	6-1
Madžarska	2	4-4
Brazilija	2	3-3
Bolgarija	0	0-5

IV. SKUPINA

	točke	goli
Sovjetska zveza	4	4-0
Italija	2	2-1
Čile	1	1-3
Sev. Koreja	1	1-4

VATERPOLO

Rezultati zadnjega kola italijanskega prvenstva v waterpolu:

Nervi — RN Florentia 6:3
Camogli — Lazio 6:5
Recco — Pegli 6:4
RN Napoli — Sori 8:3
Sori — Can. Napoli 3:2
Nervi — Lazio 4:2
Camogli — RN Florentia 5:4

Zaradi poraza Can. Napoli je Recco še povečal prednost na lestvici.

JURIJ KOROLJKOV 31.

Človek, za katerega ni bilo skrivnosti

Roman o znamenitih sovjetskih obveščevalcih Sorgeju in Vukeliću

«Toda, ne-e...» je zategnil Sorge; «Jaz sem iz Saksonije!» Richard je storil strahotno grimaso in začel govoriti v saksonskem narečju tako smešno, da so se vsi zasmejali na glas. Nasmejal se je tudi Sorge — tako nalezljivo in veselo. Šele potem se je stegnil, da bi vzel cigareto. Igro je zdržal do konca. Nihče ni pomislil, koliko napora in volje ga je to stalo. Sorge je globoko vdihnil tobačni dim.

Včasih se je Richardu zdelo, da so on in njegovi tovariši znotraj nekakšnega ogromnega stroja s silnimi zobčaniki, ki se težko premikajo in se drug drugega oprijemljejo. Dovolj bi bil en sam, nepreviden gib, en sam negotov korak in kolesje bi se skrivilo, polomilo in se razletelo na koščke. Toda za zdaj je šlo vse tako kot je moralo iti, čeprav je Sorge določno vedel, da jih iščejo ali pa v vsakem primeru sumijo, da obstajajo, čeprav po skrivnih radijskih oddajah, ki so odhajale v eter.

Tedaj je v nekem poročilu centru pisal:

«Težava tukajšnjega položaja je v tem, ker zanesljivosti sploh ni. Ob nobeni uri dneva ali noči niste varni pred vdorom policije. V tem je izredna težava dela v tej deželi, v tem je vzrok tolikšne napetosti in izredne utrudljivosti tega dela.»

Da, dogodki so se vrstili za dogodki in Ramzajevi skupini je bilo potrebno, da na kakršenkoli način zve, katere so tiste sile, ki poganjajo te dogodke. Stavek, ki ga je neki generalštabni oficir nehote povedal umetniku Mijagiju ob prihodu delegacije v Berlin, ni dajala miru Richardu Sorgeju, toda za zdaj ni bilo nobenih potrditev za ono, čeprav je od takrat minilo že več mesecev. Nihče na veleposlaništvu ni vedel ničesar določnega, von Dirksen pa je hladnokrvno molčal.

Mijagi se je še enkrat srečal z generalštabnim oficirjem in med ostalim vprašal: kdaj bodo prišli gostje iz Berlina? Oficir je zamahnil z roko:

«Zdaj to ni naša skrb!»

Stavek ni ničesar pojasnjeval, temveč je zadevo še bolj zapletal. Zakaj «zdaj»? Marsikaj se je pojasnilo šele v nekem razgovoru z Ottom o popolnoma drugi stvari.

Nemškemu Abwehru v Berlinu se je posrečilo, da je odkril šifro, ki jo je uporabljal japonski vojaški ataše polkovnik Osima v dopisovanju s svojim generalnim štabom v Tokiu. Eugen Ott ni mogel strpeti in je razdelil radost z Richardom — zdaj skoraj ni imel skrivnosti pred prijateljem. Razgovor je potekal prav na predvečer odhoda v Nemčijo na velike manevre v Bad Kissingenu. Ott se je posvetoval s prijateljem. «Kako informirati nemške vojaške kroge, če bo tam stekel pogovor o japonskem vojaškem potencialu?»

«Kar zadeva mene,» je rekel Sorge, «jaz ne bi preveč dal na našo bodočo vojaško zvezo z Japonsko. Za nas bo postala breme.» Sorge si je prizadeval, da bi kanec za kancem vlil svojemu sobesedniku to misel.

«Toda v nemškem štabu oboroženih sil imajo drugačno mišljenje. Sami iščemo zaveznike na Vzhodu.»

«Vidiš Eugen, če pač ni žganja, je tudi pivo dobro...»

«Poglej!» in polkovnik Ott je izvlekel iz blagajne nekaj strani, natipkanih s pisalnim strojem, in jih ponudil Sorgeju.

To so bili izvlečki iz dešifriranih poročil japonskega vojaškega atašeja v Berlinu polkovnika Osime. Richard že ni mogel več brati čisto pozorno, samo z očmi jih je preletel in mu jih vrnil. Toda zanj je bilo tudi to dovolj.

Polkovnik Osima je obveščal generalni štab, da se je oglasil pri njem oficir za zvezo nemških oboroženih sil in mu izročil lastno Ribbentroppovo idejo — da bi sklenili obrambno zvezo med Nemčijo in Japonsko proti Sovjetski zvezi. Morda se bo za ta predlog pozanimal japonski generalni štab zdaj, ko kvantunška armada stoji na sovjetski meji.

Osima je spraševal, kaj o tem meni generalni štab. Načelnik generalnega štaba je odgovoril v Berlin, da vojaški voditelji nimajo nič proti Ribbentroppovi zamisli, toda radi bi proučili in precizirali nekatera vprašanja in v ta namen pošiljajo v Berlin generalštabnega podpolkovnika Vakamuco.

Dodano je bilo še sporočilo o prihodu Vakamuce v Berlin in njegovem srečanju z Blombergom, nemškim vojnim ministrom.

Na koncu je polkovnik Osima poročal, da v zvezi s sklenitvijo sovjetsko-mongolskega pakta o vzajemni pomoči nemška stran sodi, da bi bilo najkoristneje voditi nadaljnje razgovore po diplomatski poti in dati pogodbi obliko protikomunističnega pakta.

«Kaj pa boš rekel na to?» je vprašal Ott.

«Isto kot prej — v Berlinu nezadostno ocenjujejo moč Rusov in precenjujejo vojaški potencial Japonske. To diši po avanturizmu.»

«Vendar pa tega ne morem reči von Blombergu!»

«Ne vem,» je skomignil Sorge z rameni. «To pravim tebi, ne pa Blombergu».

«Morda imaš prav,» je rekel Ott.

Zdaj je lahko doktor Sorge povezal konec niti z drugim koncem v vseh tistih razbitih podatkih, do katerih je bil prišel poprej. Zdaj mu je postal razumljiv tudi stavek generalštabnega oficirja «Zdaj to ni več naša skrb!» Generalni štab je izročal svoje funkcije pri razgovorih zunanjemu ministrstvu.

Osaki in Sorge sta dolgo razpravljala o tem, zakaj je bilo vse tako. Prišla sta do zaključka, da so bili direktni razgovori med japonskim in nemškim generalnim štabom prekinjeni zaradi podpisa sovjetsko-mongolskega sporazuma.

V bistvu zdaj kvantunška armada ni več mogla izzvati vojaškega spopada v Mongoliji v stilu «mukdenskega incidenta». Spopad na njenih mejah bi istočasno povzročil ustrezno reakcijo v Sovjetski zvezi. Zdaj sta Nemčija in Japonska potrebovali elastičnejšo pogodbo. Takšna pogodba bi lahko bil tudi protikomunistični pakt — na zunaj proti «svetovnemu komunizmu», v bistvu pa proti Sovjetski zvezi.

Sorgeju se je posrečilo, da je te skrivne zamisli odkril. Pod paktom proti kominterni se je skrival vojaškopolitični sporazum, ki je v sebi skrival resno grožnjo Sovjetski zvezi. Nadaljnji dogodki so potrdili takšen zaključek. Kasneje je Sorge pisal:

«Od samega začetka, brž ko sem zvedel, da proučujejo neko varianto pakta, sem doumel, da nemški vladajoči krogi niso hoteli samo političnega zbližanja med deželama, temveč najtesnejšo politično in vojaško zvezo.

Naloga, ki so mi jo postavili v Moskvi, proučevanje japonsko-nemških odnosov, se je zdaj pojavila v novi luči, kajti zdaj nobenega dvoma ni bilo več, da je bilo poglavitno, kar je takrat povezovalo obe deželi, Sovjetska zveza ali bolje rečeno, njuno sovraštvo do Sovjetske zveze. Ker sem že ob samem začetku zvedel za tajne razgovore v Berlinu med Osimo, Ribbentroppom in Kanarisom, je spremljanje odnosov med omenjenima deželama postalo ena najvažnejših nalog moje dejavnosti.»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 - II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1 000 starih dinarjev), letno 100 din (10 000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-6374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 503-3-85 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska Trst